Serie nouă
Septembrie 2011
9
(CXXIII)
36 pagini
9 lei

Actualitatea Muzicală

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ŞI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA



Din sumar:

Master Classes Mariana Nicolesco
"Enescu şi muzica lumii"
Franz Liszt 200
Ruxandra Donose
Mamaia 2011
Portret componistic Marina Voica
Amintirile lui Horia Moculescu

În imagine:
Fuego

Răsaduri (I)

Liviu DĂNCEANU

Rock'n'roll-ul (cu alaiul lui de variante: punk, rap/hip-hop, techno, pop, house etc) nu poate fi pus nicicum la îndoială. Mai curând suntem neîncrezători față de ceea ce trăim nemijlocit. Aşa-zisul divertisment auditiv ne livrează nu o realitate palpabilă, ci o supra-realitate intensificată până la delir. Ea oferă lumii, acut secularizată, de astăzi ceea ce genurile muzicii religioase dăruia în trecut lumilor temeinic aşezate. Dar pe cât e de supra-real, rock-ul e şi sub-real. Voluptatea lui de a arăta o realitate sordidă convoacă, în plan artistic, pretenția de a dezvălui şi ceea ce nu trebuie dezvăluit, plăcerea cinică de a da în vileag ceea ce nu se arată, de a dezvrăji fapte îndelung tăinuite. Fără subterane şi sublimități, indiscret şi isteric, divertismentul muzical actual se hrăneşte din de-secretizarea şi de-mitizarea sacrului ori din supralicitarea derizoriului.

x

Până acum câțiva ani ascultam muzică plin de nesaț, ca o respirație adâncă după o submersie de bune minute. Astăzi abandonez, de multe ori, audiția nu din cauza atrofierii apetitului, ci datorită sațietății. În jurul meu ofertele sonore stau să plesnească: prea-plinul lor devine inhibitoriu. Tot ce-i mult ajunge să fie grețos. Dacă nu, cel puțin descurajant. Cantitatea demobilizează. În ordinea audiției. Se pare însă că nu şi în cea a creației. La ce bun să contribui, vanitos ori chiar loial, la criza de supra-producție a muzicii savante contemporane ? Este o întrebare la care mi-aş dori un singur răspuns: compun pentru propria plăcere; altfel spus, pentru amorul artei. Este motivul pentru care nu mă spetesc (şi nici nu dau coate) ca opusurile mele să fie restituite, înregistrate, editate cu orice preț. Mai ales atunci când Mai ales atunci când prețul este redobândirea chefului pentru muzică. „Munca unui om, vorba lui Eminescu, se poate plăti, caracterul, cultura lui, nicicând".

x

Contemplativitatea unei bune părți a componisticii româneşti contemporane nu exclude uneori curioase forme de isterie. Se simte o anume agitație în lentoarea şi tânguirea „doinirilor" mioritice. Paradisul candorii şi al lehamitei este atins tot mai abitir de nevroza retoricii active, de cinetica unei narativități din ce în ce mai accidentată. Inacțiunea lirismului excesiv este erodată de lucrarea epicului contondent. În ultimile decenii primenirile din muzică românească s-au situat preponderent sub stindardul reflexivității, întruchipând farmecul atitudinii creatoare răsăritene. O atitudine care se topeşte în relativism grație unei supralicitări a absolutului. Compozitorul autohton vrea cu tot dinadinsul să palpeze esențele, să tăifăsuiască cu arhetipul cel mai adânc, vital şi emblematic. Asta nu înseamnă că este sentimental sau că musteşte de afectivitate. De multe ori el îşi pierde duioşia, emotivitatea tocmai pentru că o idolatrizează. Şi, ca în cazul oricărei idolatrii, asistăm pe de o parte la exacerbarea individualismului, ori la forțarea unicității, iar pe de altă parte la devitalizarea şi chiar la suspensia unor traiecte componistice altminteri mobilizatoare şi incitante.

x

Mă uit pe Mezzo şi zău că-mi vine să mă las de muzică. E-atâta perfecțiune în interpretarea variilor opusuri, de la cele vechi, renascentiste, până la cele noi, experimentale, că la un moment dat încep să fiu asurzit de zgomotul de fond, zburdalnic sau, dimpotrivă, apăsător al restituirilor sonore din jurul nostru. Culmea e că cei de dincolo, cu mobilitatea şi formația lor solidă, deschisă spre toate zările cunoaşterii, interpretează muzica într-o manieră standard, calată pe fidelitate şi deferență față de datele partiturii, în timp ce ai noştri, de o cu totul altă croială atitudinală, mizează pe surpriză, pe improvizație, având, vezi Doamne, „personalitate". Câtă diversitate, ce policromii, ce nuanțe, la cei dintâi ! Câtă risipă, ce expunere şi cât anonimat, la cei din urmă ! Dacă prezentul mai poate fi driblat prin tertipuri ori improvizații abile, viitorul, cu siguranță, are veşti proaste pentru interpreții „descurcăreți", căci actul restitutiv va cultiva, ca virtuți câştigătoare, deopotrivă imitarea şi inventarea modelelor.

(va urma)

DIN SUMAR

Master Class Mariana Nicolesco 3
In Memorian Liana Alexandra 4
Gigi Căciuleanu 5
Pianul călător 7
Ruxandra Donose 9
"Enescu şi muzica lumii" 10
Franz Liszt 200 11
Adio, Boris Cobasnian! 12
Folclor 13
Vasile Vasile - Premiul Academiei 16
Punctul pe jazz 19
Mamaia 2011 20-25
Muzica la "Madame Tussauds" 26
Portret componistic
Marina Voica 29-30
O melodie pentru fiecare
"Într-un colț de cafenea" 31
În actualitate 32-33

Festivalul Internațional
George Enescu
Ediția a XX-a
București
1-25 septembrie 2011



Organizatorii Simpozionului:

Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România

Ministerul Culturii și Patrimoniului Național

Parteneri:

Academia Română

Institutul Cultural Român

Universitatea Națională de Muzică București

Academia de Muzică "*Gheorghe Dima*" Cluj

Universitatea de Arte "*George Enescu*" Iași

Radio România Cultural

ARTEXIM

Simpozionul Internațional de Muzicologie George Enescu

Ediția a XV-a

București
8-11 septembrie 2011

Palatul Cantacuzino

Tematica:
George Enescu - de la cunoaștere spre recunoaștere

Coordonator științific: Mihai Cosma

http://www.ucmr.org.ro/SIM-GE-2011.html
simpozion.enescu@gmail.com
021.311.25.45

Master Classes Mariana Nicolesco «O formidabilă sărbătoare a muzicii»

Sopranele Lucia Stănescu şi Magdalena Cononovici distinse cu *Diploma de Onoare* şi *Medalia Darclée*

Începutul lui august a însemnat şi în acest an o mare sărbătoare a artei cântului, Cursurile de Măiestrie Artistică oferite de Mariana Nicolesco ridicându-se la un nivel excepţional, rezultat al competenţei, pasiunii şi asiduităţii dovedite de celebra soprană de-a lungul a cincisprezece ani de când a creat aceste *Master Classes,* la care au luat parte



Baritonul spaniol Alvaro Lozano Gutierrez şi basul Bogdan Taloş caută să exprime un echilibru perfect între belcanto *şi verva teatrală din* opera buffa *în duetul* Cheti, cheti immantinente *din* Don Pasquale *de Donizetti*

sute şi sute de noi vocaţii, şi a spiritului încântător în care i-a învăţat pe toţi *să facă muzică împreună.*

După triumful ediţiei 2010 a Festivalului şi Concursului Internaţional de Canto *Hariclea Darclée,* dedicată împlinirii a 150 de ani de la naşterea legendarei artiste, iată că acum, la 130 de ani de la debutul său pe scena brăileană unde au loc în prezent manifestările dedicate memoriei sale, zeci şi zeci de tineri din România, Republica Moldova, Spania, Ucraina, China, Armenia, Rusia şi Statele Unite ale Americii s-au întrecut în dorinţa lor de cunoaştere şi de autodepăşire.

Ca la fiecare ediţie a Cursurilor sale de Măiestrie Artistică, Mariana Nicolesco a propus şi în acest an tinerilor săi prieteni celebrarea unor iluştri maeştri, aniversând 200 de ani de la naşterea lui Franz Liszt şi comemorând 100 de ani de la trecerea în eternitate a lui Gustav Mahler.

După pasionantele sesiuni de lucru începute pe 1 august, având loc dimineţile şi după amiezele, prelungindu-se de fiecare dată până seara târziu, vineri 5 august conferinţa susţinută de Stephan Poen, doctor în



sopranele Magdalena Cononovici şi Mariana Nicolesco

foniatrie şi în muzicologie, pe tema *Mariana Nicolesco în universul lui Liszt şi Mahler* a revelat originalitatea creaţiei iluştrilor compozitori, subliniind totodată dificultăţile la care e supus interpretul, obstacole care, odată depăşite, devin virtuţi extraordinare, aşa cum a rezultat şi din înregistrarea liedurilor lui Liszt pe versuri de Petrarca cântate de marea soprană la Teatrul alla Scala din Milano şi din aceea a părţii finale a *Simfoniei a 4-a* de Mahler, capodoperă interpretată de ea cu Orchestra RAI, la Roma.

A urmat *Recitalul* tinerilor artişti, în care au fost îndelung aplaudaţi: sopranele Veronica Anuşca, Edith Borsos, Adela Zaharia, mezzosoprana Baoyi Bi, tenorul Rudolf Buchman, baritonii Bogdan Baciu şi Cristian Hodrea.

Sâmbătă 6 august, culminare a entuziasmului creator din întreaga săptămână şi mărturie a progreselor pe tărâmul măiestriei ale fiecărui participant, *Concertul Master Class,* care a durat peste şase ore, i-a adus în scenă, la fel de aplaudaţi individual sau în grupuri, pentru ariile, duetele şi terţetele interpretate, pe tinerii artişti la feericul spectacol condus de Mariana Nicolesco.

Un moment de mare emoţie a fost acela în care Mariana Nicolesco a intrat în legătură telefonică directă de pe scenă cu soprana Lucia Stănescu la Livorno, în Italia, unde trăieşte, conferindu-i *Diploma de Onoare* şi *Medalia Darclée* pentru "distinsa carieră şi pentru strălucirea performanţelor sale în repertoriul verist".

Aceleaşi ovaţii atunci când Mariana Nicolesco a invitat-o în scenă pe soprana Magdalena Cononovici, venită anume de la Strasbourg, remiţându-i, de asemenea, *Diploma de Onoare* şi *Medalia Darclée* pentru "memorabilele sale interpretări ale rolurilor dramatice, de la Mozart la Puccini şi de la Verdi la Wagner".



Concertul Master Class 2011 se încheie în triumf, după mai bine de şase ore, cu faimosul Brindisi din La Traviata de Verdi şi toţi participanţii în scenă

IN MEMORIAM LIANA ALEXANDRA



Damian VULPE

Cu 23 de ani în urmă, un colectiv de tineri muzicieni ai Operei timişorene au pus în scenă lucrarea lirică "În Labirint" de compozitoarea Liana Alexandra, tot pentru a închide o ediție a Festivalului "Timişoara muzicală" şi a aduce un prinos muzicii româneşti şi recunoştință celei care a zămislit acest opus. Sub bagheta lui Mihai Vâlcu au evoluat atunci Marius Iuliu Mare, Agnes Contras, Marinela Chirici, Constantin Ghircău şi Dan Patacă, în viziunea regizorală a Marinei Emandi-Tiron. Acum, după dispariția celei care a avut de spus ceva în creația muzicală românească, ce a surprins întreaga obşte muzicală, dirijoarea Mihaela Silvia Roşca s-a gândit să aducă un omagiu compozitoarei, prezentând din nou la Timişoara opera "În Labirint", tot cu un colectiv de tineri interpreți (Daniel Zah, Valentina Zaha, Monica Szirbik, Mihai Sîmboteanu şi Cristian Ardeleanu de data aceasta de la Colegiul Național de Artă, Facultatea de Muzică şi Corul Filarmonic cu aportul Orchestrei Filarmonicii.

A fost practic, nu o reluare, ci o prezentare într-o concepție nouă. S-a pornit de la ideea prezentării sub formă concertantă dar s-a ajuns la o interesantă completare cu mişcare scenică şi efecte vizuale-scenice datorate lui Silviu Văcărescu, ce a înlesnit mult perceperea şi pătrunderea în alternarea între real şi imaginar propriu subiectului lucrării, concretizându-se într-un spectacol deosebit, modern, debarasat de coventionalismul unui spectacol de teatru muzical.

Compozitoarea Liana Alexandra ia ca punct de plecare libretul conceput după romanul polițist al scriitorului George Arion care lasă frâu liber alternării realului cu imaginarul, a personajelor din zilele noastre cu figuri desprinse din mitologie. Ea nu urmăreşte pas cu pas textul ci caută să redea sensul general al atmosferei, şi cadrului psihologic al dezvoltării personajelor, cum ne-o redă prin substanța meditativă, uneori poate prea molcomă, plină de căldură însă şi inundată de un lirism plin de farmec. Muzica rămâne permanent accesibilă prin frumusețea discursului şi melodica pregnantă care acaparează pe ascultători. În căutarea unui drum de factură modernă în teatrul muzical compozitoarea urmează linia creaților similare ale unui Stravinski, Orff sau Şostakovici, asigurându-şi deschiderea spre universalitate a filonului entității autohtone. Păcat că nu se mai prezintă şi celelalte lucrări scenice ale compozitoarei ca "Crăiasa zăpezii" sau baletul "Mica sirenă" ambele după Andersen precum "Chant d,amour de la dame a la Licorne" pe versuri de Etienne de Sabeleer.

Dar creația Lianei Alexandra cuprinde şi o seamă de lucrări din domeniul simfonic cu cele 8 simfonii din care cea de a IV-a s-a cântat chiar pentru prima dată de către Filarmonica timişoreană cu Remus Georgescu la pupitru, concerte pentru mai multe instrumente în care clarinetul primează ca de altfel şi în lucrările de muzică de cameră.

Apropierea de muzica instrumentală şi de cameră vine şi de la faptul că Liana Alexandra a fost şi o bună pianistă, concertând nu de puține ori alături de alți instrumentişti, iar împreună cu soțul ei Şerban Nichifor, compozitor şi el dar şi violoncelist au alcătuit o formație, numită "Duo Intermedia" cu care s-au făcut cunoscuți şi în străinătate.

Şi în domeniul muzicologiei Liana Alexandra a avut un aport considerabil. E destul să amintim câteva titluri al rodului preocupărilor sale şi ne dăm seama de seriozitatea abordării unor problematici ca: "Notația unor structuri ritmice muzicale pe baza seriei aditive a numerelor triunghiulare" sau "Creația muzicală - un inefabil demers între fantezie şi rigoare aritmetică şi geometrică" (ca teză de doctorat), "Notația unor structuri de tip rubato..." şi o serie de tematici legate de necesitățile susținerii cursurilor ca profesoară la Universitatea Națională de Muzică din capitală.

Ar fi împlinit în luna mai 64 de ani, dar o subită despărțire a intervenit la începutul anului şi compozitoarea, pianista, muzicoloaga şi profesoara universitară, Liana Alexandra, mult apreciată în toate aceste domenii, distinsă cu o seamă de premii şi peste hotare, ne va rămâne în amintire doar prin înfăptuirile sale cu imaginea ei surâzătoare şi plină de bunăvoință şi amabilitate.

Gigi Căciuleanu şi a sa „Noche Bach”

Doina MOGA

Peste foarte puțin timp va începe marea sărbătoare a muzicii, aflată acum la a 20-a ediție: Festivalul Internațional George Enescu. Astfel, timp de aproape o lună, compozitori celebri, orchestre mari, dirijori renumiți, solişti pe măsură, coregrafi, dansatori, companii faimoase, multă,



multă muzică şi afluența publicului vor umple până la refuz sălile de spectacol. Mărturisesc ca de-abia aştept întâlnirea cu cei noi, mai tinerii reprezentanți ai artei interpretative, dar mai ales reîntâlnirea, cu cei care pe parcursul anilor, indiferent de perimetrul geografic în care ne întâlneam, mi-au oferit bucurie, trăiri speciale, mirări şi surprize plăcute. Dintre aceştia, un loc aparte pe scena sufletului meu îl ocupă omul-artist, coregraful şi dansatorul Gigi Căciuleanu, poate singurul din lumea baletului şi nu numai, integrat în egală măsura în muzică, ca şi în balet, arte, pe care le trăieşte, tratează şi gustă, cu aceeaşi înțelegere, respect, rară disponibilitate şi o imaginativă libertate, atât de specifică lui. Dacă adaug şi faptul că ne leagă o frumoasă prietenie, pigmentată cu încântătoare şuete, comprimate în scurte, dar consistente întâlniri, e de înțeles nerăbdarea cu care îl aştept. Acum, la aceasta ediție a Festivalului, va veni cu Baletul Național Chilian, pe care îl conduce din 2001, prezentând o creație ce a făcut multe învolburări de la premiera sa din 2005 de la Santiago de Chile până astăzi, numită *NOCHE BACH*, de fapt un nou omagiu adus geniului de la Leipzig pentru care Gigi are o iremediabilă slăbiciune, afinitate şi înțelegere, după cum singur declară: *“Personal resimt muzica lui Bach, ca pe o matematica a simțurilor. O artă absolută, universală şi atemporală. O senzualitate matematică, încarnată şi ancorată în adâncurile ființei umane”.* Vorbind despre spectacolele lui Gigi Căciuleanu în general pot spune ca mişcarea lui, nu ilustrează muzica, ci o comentează prin curcubee de idei şi sugestii ce se îmbrățişează şi mângâie prin aer. El construieşte partituri ce pun în valoare dansatorii explorându-le fiecăruia expresivitatea actoricească. Cât despre *Noche Bach* cu cele două părți distincte CONCIERTOS şi CANTICO chiar Gigi Căciuleanu ne dă cheia în care putem asculta şi vedea în acelaşi timp muzica. *„CONCIERTOS este un angrenaj de corpuri, un grup de personalități, un mecanism ale cărui elemente conştiente şi creative sunt dansatorii. Corpuri plămădite din umbră şi lumină, cele două laturi gemene ale sufletului*“. *„CANTICO este o piesă de teatru coregrafic, dar şi o înlănțuire de introspecțiuni spirituale. Un cânt dansat, inspirat din senzualitatea* Cântării Cântărilor *şi din nevoia de a se destăinui Ființei Supreme, singura capabilă să conecteze ceea ce este profund personal cu infinitul universal, subiectivul cu obiectivul, astralul cu biologicul”*

Mai rămâne să-l vedem şi să-l aplaudăm. De-abia aştept!

Concursul naţional de interpretare *Margareta Sterian*

Marcel FRANDEŞ

Desfăşurat sub egida Ministerului Educaţiei, Cercetării, Tineretului şi Sportului, a Inspectoratului Şcolar Judeţean Buzău, a Primăriei Municipiului Buzău, şi a Liceului de Artă *Margareta Sterian* din Buzău, *Concursul Naţional de Interpretare Instrumentală Margareta Sterian* a cuprins patru secţiuni: vioară, pian, corzi grave şi suflători. Au participat elevi din clasele I-VIII, veniţi, în ciuda vremii nefavorabile, din judeţele Prahova, Brăila, Tulcea, Dâmboviţa, Argeş, Călăraşi, Constanţa, Braşov, Buzău şi Municipiul Bucureşti. Un număr de 160 de concurenţi s-au întrecut verificându-şi nivelul profesional de moment. Organizarea competiţiei a fost deosebit de bună, locaţia fiind una modern dotată, iar concurenţii pianişti au putut cânta pe un instrument de calitate.

Marele Trofeu *Margareta Sterian* a fost câştigat de **flautistul Bogdan Octavian Preda**, elev în clasa a VI-a, la Colegiul Naţional de Artă *Dinu Lipatti* din Bucureşti, clasa profesorului Virgil Opriţoiu. În concurs, el a interpretat prima parte a *Concertului în Sol major* de Karl Stamitz şi *Scenă pastorală română* de Paul Elinescu, acompaniat la pian de prof. Otilia Elena Costea. Am remarcat câteva calităţi muzicale ale flautistului Bogdan Octavian Preda, precum: varietatea mijloacelor expresive utilizate în discursul muzical, opţiunile timbrale favorabile plasticizării imaginilor sonore, buna adecvare a *tempo*-ului pentru exprimarea caracterului lucrărilor, voinţa interpretativă, precizia ritmică, acurateţea intonaţională şi diferenţierea clară a planurilor dinamice.

Dintre cei care au obţinut premiul I la această ediţie a Concursului Naţional de Interpretare Instrumentală *Margareta Sterian,* amintim pe **pianiştii** Ioan Vlad Tănase, clasa a VIII-a, Liceul de Artă *Carmen Sylva* din Ploieşti, apoi, pe elevii Colegiului Naţional de Artă *Dinu Lipatti* din Bucureşti, Ioana Anamaria Tănase, Brighita Pavel, Emilian Gabriel Mănica, Alyssa Mihai apoi elevii de la Liceul de Artă *Carmen Sylva* din Ploieşti, Adrian Anisie, Vladimir Spac şi Ana Antonia Tudose; elevii Colegiului Naţional de Artă *Dinu Lipatti* din Bucureşti, Egizia Daria Soare şi Andrei David Buluci, **violoniştii** Bogdan Vasian, de la Colegiul Naţional de Artă *Dinu Lipatti* din Bucureşti, Andrei Mihail Radu, de la Liceul de Artă *Bălaşa Doamna* din Târgovişte, Adriana Petruţa Gabrian, de la Colegiul Naţional de Artă *Dinu Lipatti* din Bucureşti, Ionuţ Adrian Bolozan, de la Liceul de Artă *Ionel Perlea* din Slobozia, elevii de la Colegiul Naţional de Artă *Dinu Lipatti* din Bucureşti - Florin Gabriel Mihalache, Gheorghe Giovani, Alexandra Mihaela Gheorghe, Ştefana Adămăchioaie Hertanu şi Sabina Andreea Petre, Liceul de Artă *Carmen Sylva* din Ploieşti, **chitariştii** de la Colegiul Naţional de Artă *Dinu Lipatti* din Bucureşti - Vlad Cristian Ghinea, Robert Bănescu, clasa a VI-a, şi Lucian Grigore, de la Colegiul Naţional *Bogdan Petriceicu Haşdeu* din Buzău, **clarinetiştii** Victor Negoescu, Liceul de Artă *Carmen Sylva* din Ploieşti, Cristian Gagiu, de la Colegiul Naţional de Artă *Dinu Lipatti* din Bucureşti, **flautiştii** de la Colegiul Naţional de Artă *Dinu Lipatti* din Bucureşti - Carina Pavel, Bogdan Octavian Preda, Andreea Dobrin, clasa a V-a, **oboista** Gabriela Dogaru, de la Liceul de Artă *Bălaşa Doamna* din Târgovişte, **fagotistul** Alberto Ioniţă, de la Colegiul Naţional de Artă *Dinu Lipatti* din Bucureşti.

Repertoriile prezentate de concurenţi au fost în general bine alese: de la lucrări cu caracter didactic până la capodopere ale literaturii instrumentale universale şi româneşti. Este apreciabil efortul unor cadre didactice de a pregăti tehnic şi expresiv prestaţia elevilor, precum şi prezentarea lor scenică, concursul desfăşurându-se cu public.

Gala concursului a avut loc, în frumoasa sală a Consiliului Judeţean Buzău.

Concursul „Sabin V. Drăgoi”

Damian VULPE

După confruntările între suflătorii de alamă sau pianiştii în acompaniamentul orchestral a venit şi rândul vocaliştilor să se desfăşoare în plinătatea posibilităţilor, adunându-se pentru a 7-a oară la Timişoara sub egida concursului „Sabin V. Drăgoi” instituit de Facultatea de Muzică a Universităţii de Vest prin sârguinţa nestopabilă a dascălului în ale cantoului Ana Stan-Slusar. De la 1 până la 4 iunie a.c. în sala „Orpheum” s-au derulat cele trei etape, cu acompaniament de pian, cu lieduri şi arii din creaţia lui S.V. Drăgoi, dar şi arii din literatura clasică şi romantică universală şi autohtonă, ce au înlesnit departajarea celor care şi de data aceasta au venit să se afirme în interpretare vocală.

La actuala ediţie, cea de a VII-a s-au înscris 29 de aspiranţi la premiile anunţate, mai bine zis la o evaluare a capacităţilor proprii în comparaţie cu cei din aceeaşi branşă. Au fost unii care au renunţat de la început, alţii n-au trecut de etapele prevăzute pentru evaluare lăsând locul pentru cei 14, distinşi de juriu, care au cântat în Concertul de Gală în sala „Capitol” a Filarmonicii unde orchestra sub bagheta dirijorului Radu Popa a acompaniat o serie de arii. Ierarhizarea prestaţiilor concurenţilor a fost stabilită de un juriu de dascăli universitari, conferenţiari sau profesori, doctori din Cluj, Elena Moldovean, Bucureşti, Bianca Manoleanu sau Timişoara, Dana Sorina Chifu şi o solistă a Operei din Viena, bănăţeanca noastră care a luat la prima ediţie din 1997 Marele premiu: Aura Twarowska, fostă studentă a Facultăţii noastre. Ea a instituit şi acordat chiar premiul special „Marius Iuliu Mare” în memoria colegului prematur decedat, care a revenit baritonului Bogdan Zahariea din îndepărtatul Dorohoi, reprezentant al şcolii ieşene.

Dacă în ediţiile, exceptând ultima, juriul s-a decis la câte un concurent pentru un premiu, acum s-a ajuns la câte doi sau trei pe un loc. E adevărat că e greu de a da verdicte dar trebuie să ne limităm la ce am stabilit. Sigur că prestaţiile de anul acesta au fost lăudabile, dar diferenţe se pot face oricând. Cei mai mulţi concurenţi şi premianţi au fost de la Cluj, urmaţi de cei ale gazdelor şi a celor din Bucureşti, dar celelalte facultăţi, exceptând Iaşul, nu au trimis nici un candidat – oare acolo nu sunt rezultate ce merită evaluate?

Mare Premiu a revenit în ediţia de anul acesta lui Bogdan Baciu reprezentant al şcolii clujene şi Veronicăi Anuşca discipola lui Ionel Voineag, ambii de loc din cele două extreme ale ţării: din Arad şi din Piatra Neamţ, şi cu câteva distincţii şi la alte confruntări. Clujenii au dus acasă toate cele 3 premii întâi: tenorul Cristian Mogoşan, sopranele Nicoleta Maier din Năsăud şi Nadejda Cerchez cu studii începute la Chişinău. Dar juriul nu a putut să acorde şi la premiul al doilea mai puţin de 3 câştigători. Dacă soprana arădeană formată la Cluj, Adela Zaharia ar fi meritat şi ceva mai mult, başii din ansamblul operei noastre şi cizelaţi la clasa Anei Stan-Slusar, Iulian Ioan Iosip şi Gelu Dobrea, cu a lor Monolog din opera „Năpasta” de Drăgoi, au fost în sufragiile juriului. La premiul al III-a s-a ajuns totuşi la două distincţii, împărţite între absolvenţi de Cluj şi Bucureşti, Ana Dumitru venită din Chişinău cu o inspirată redare a ariei Rusalcăi de A.Dvorak şi Emanuela Pascu din Tulcea ca o Carmen mai convingătoare decât o Dalila. Tot între aceste două centre s-au împărţit şi menţiunile, Bogdan Taloş din Zalău, care dacă prezenta tot Monologul lui Ion, era clasat poate mai bine şi Bianca-Elena Mărgean mai puţin convingătoare.

Premiul special al juriului, introdus se pare ulterior, i-a fost acordat celei mai tinere concurente Marina Puţuntică din Republica Moldova şi astfel concursul este cu adevărat internaţional cum este stipulat. În Concertul de gală a cântat emblematicul lied „Crizanteme” a lui Drăgoi acompaniat fiind de Ana Deleu, venită de pe aceleaşi meleaguri. Fără a ierarhiza contribuţia pianiştilor corepetitori, care au avut o misiune importantă în derularea competiţiei de interpretare vocală, trebuie să remarcăm şi de data aceasta dezinvoltura şi participarea deosebită la actul artistic al lui Peter Colcsar, reprezentantul şcolii clujene.

S-a prezentat şi o absolventă a facultăţii de Geografia turismului din Sibiu care s-a încadrat mai mult decât onorabil între conservatorişti captând auditoriul cu o arie din O noapte furtunoasă de P. Constantinescu.

În final, o avalanşă de diplome au fost înmânate şi celorlalţi participanţi, vocalişti, pianişti, sponsori sau organizatori, aducând mulţumirea tuturor.

Pianul călător

Grigore CONSTANTINESCU

Ideea că Societatea română de Radiodifuziune se implică în viața culturală nu numai prin rețeaua emisiunilor posturilor sale, ci şi prin manifestări interpretative de tipul stagiunii, există datorită concertelor susținute la sediu de către formațiile muzicale. Iată, un eveniment de excepție al acestor stagiuni de concerte, ca idee şi realizare, este prilejuit acum de aniversarea a două secole de la naşterea marelui muzician romantic Franz Liszt. În acest context, luna aprilie ne invită să comentăm proiectul unui turneu simbolic intitulat „Pianul călător", la organizarea căruia au colaborat Radio România Cultural şi Asociația Culturală *Accendo,* între 1 – 21 aprilie. Turneul a avut ca punte de reper 12 oraşe ale României, propunând rememorarea, din perspectivă istorică a unui itinerar muzical parcurs, înainte de 1850, de către Franz Liszt în Țările române, beneficiind de un succes legendar. Fireşte, din mai multe puncte de vedere condițiile de desfăşurare avuseseră alte condiții, totuşi, în afara personalității interpretului existând şi o notă aparte, prin susținerea recitalurilor pe pianul francez marca "Erard" care l-a însoțit pretutindeni pe Liszt, impresionând publicul epocii prin ambianța acestei neobişnuite aventuri. În momentul aniversării bicentenarului, drumul muzical cu repere concertante a fost parcurs de pianistul Horia Mihail, însoțit, după recitalul de la Bucureşti, de către un "pian călător". Înaintea momentului la care am asistat,]n Studioul de concerte "Mihail Jora", Horia Mihail declara postului radiofonic : „*Până acum a fost un turneu interesant. Nu ştiam la ce să mă aştept, deoarece este primul turneu în România în care călătoresc singur, însă am fost primit în fiecare oraş cu multă bucurie şi mult entuziasm, publicul a fost numeros de fiecare dată. Iar din punctul de vedere a ceea ce s-a întâmplat pe scenă am simțit un crescendo de la un concert la altul*" .



Horia Mihail

Bucureştenii au urmărit un impresionant recital cuprinzând în întregime muzică de Liszt, în versiunea pianistică a lui artistului român. Pentru oricare interpret, asumarea unei asemenea responsabilități reprezintă o performanță care demonstrează cultură repertorială, capacitate de sinteză stilistică, abilitate tehnică şi, nu în ultimul rând, forță de concentrare. În fața unei literaturi discografice impresionante, abordarea muzicii albumelor de memorii componistice, **Anii de pelerinaj** (în program primul ciclu, "Elveția") oferă artistului posibilitatea de a imagina propriile versiuni, interesante în ansamblu, captivante în momentele de reper , precum **Chapelle de Guillaume Tell, Vallée d' Obermann, Cloches de Genéve,** bine configurate poetic şi logic privite în succesiunea întregului. În partea a doua a programului, Horia Mihail s-a îndreptat către domeniul "piese lisztiene celebre", ceea ce nu înseamnă mai lesne de abordat, dar mai mult curaj în comparații. Probabil, că strategia interpretului a ținut seamă de o anumită aşezare repertorială, de-a lungul carierei de până acum, ceea ce s-a simțit în serialul cuprinzând Nocturne, Valsuri, Consolations şi un studiu transcendental ("Mazeppa"). „*Pianul este nerăbdător să plece* – declara Horia Mihail într-un interviu acordat înainte de recital – *şi a prins viață de când a început turneul*". Aceeaşi muzică constituia deci şi programul întâlnirilor cu publicul oraşelor proiectului, muzicianul şi "pianul călător" creând reverberații romantice la acest început de primăvară. Între idee şi realizare există adesea un semn de egalitate, atunci când împlinirea are însemnele elevate ale actului de cultură. Recitalul susținut în Studioul de concerte al Societății de radiodifuziune, la mijlocul programului de turneu, a marcat şi momentul împlinirii proiectului prin care, pentru următoarele recitaluri, artistul român a plecat însoțit de un pian. Artistul avea să cânte pe acest instrument în oraşele Hunedoara, Deva, Alba Iulia, Dumbrăveni şi Mediaş, locație unde luxuosul instrument poposeşte timp de trei ani. Scopul declarat de interpret şi organizatori este de a îmbogăți viața muzicală a Mediaşului, lipsită de un astfel de instrument concertant, creând condițiile ca publicul să asculte muzică de cea mai bună calitate. Neobişnuitul le însoțeşte, căci abordarea strălucită a acestor lucrări romantice şi oferta generoasă a instrumentului se înscriu deja, încă din momentul derulării fiecărui moment muzical al turneului, în cronica muzicală a anului 2011. Proiectul „Pianul călător", inițiat de Radio România Cultural şi Asociația Culturală *Accendo,* nu va rămâne un eveniment singular. El se bucură de susținerea Societății Române de Radiodifuziune şi pentru următorii doi ani. "*Este în intenția noastră să reuşim să dotăm cât mai multe săli de concert cu instrumente performante. Dorim să valorificăm într-un mod cât mai semnificativ şi mai vizibil aceste piane.*" – adaugă Oltea Şerban-Pârâu, redactor şef Radio România Cultural şi director artistic Orchestrele şi Corurile Radio.

Muzică, spre bucuria tuturor

Maria Monica BOJIN

„Orchestra Națională Radio este un ansamblu foarte bun; am ținut ca toți compatrioții mei să poată auzi, în această ediție aniversară, o formație de o asemenea calitate” (Roumi Petrova, managerul Festivalului de Vară de la Varna)

„Ei fac mai mult decât să cânte note; creează sentimente, senzații – au fost cu adevărat concerte festive” (Plamena Tsoneva, secretar artistic)

„Ne-am gândit că este important să cântăm muzică românească, alegând în mod deosebit Dansurile româneşti de Rogalski pentru melodica şi inflexiunile balcanice care ne aseamănă pe noi cu bulgarii. Apoi, cum să nu ai succes cu arii celebre, cu Triplul de Beethoven, cu două pietre de încercare - „Romeo şi Julieta” de Prokofiev sau Simfonia a 10-a de Şostakovici!” (Oltea Şerban-Pârâu, directoarea Orchestrelor şi Corurilor Radio)

Orchestra Națională Radio, violonistul Alexandru Tomescu, violoncelistul Răzvan Suma, pianistul Horia Mihail – muzicieni Radio România, mezzo-soprana Ruxandra Donose, dirijorii Iurie Florea şi Tiberiu Soare au participat, în perioada 22 – 24 iunie 2011, la Festivalul de Vară de la Varna. Este unul din cele mai vechi din Europa, după cele de la Salzburg şi Verona - în cadrul lui a avut loc primul concurs internațional de balet.

Festivalul le-a dedicat muzicienilor noştri trei seri consecutive, între 22 şi 24 iunie, cu un recital şi două concerte primite cu săli pline, aplauze şi entuziasm de publicul bulgar.

Seria a fost deschisă la Opera de Stat din Varna de violonistul Alexandru Tomescu, violoncelistul Răzvan Suma şi pianistul Horia Mihail. Ar fi putut alege un program lejer sau un program pur şi simplu de mare popularitate: au preferat să se prezinte cu patru lucrări extrem de frumoase dar dificile, interpretate cu seriozitate, implicare şi nu mai puțină plăcere: “Serenada îndepărtată” de George Enescu, Trio-ul nr. 25 în Sol major de Joseph Haydn, Trio-ul KV 548 în Do major de Wolfgang Amadeus Mozart şi Trio op. 97 în Si bemol major “Arhiducele” de Ludwig van Beethoven.

Joi, 23 iunie 2011, Orchestra Națională Radio a cântat pentru prima oară în Festivalul de Vară de la Varna, la Sala de Congrese şi Festivaluri, sub conducerea lui Iurie Florea, dirijorul cu gestică minuțioasă sau amplă, întotdeauna exactă, pe care îl cunoaşteți din fosa de orchestră de la Opera Națională Bucureşti.

Ansamblul a avut-o ca solistă mezzo-soprana Ruxandra Donose, în “Habanera” din “Carmen” de Georges Bizet, aria Dalilei din “Samson şi Dalila” de Camille Saint-Saëns şi aria Cenuşăresei din opera omonimă a lui Gioachino Rossini. Ruxandra Donose a şters prin interpretarea ei, diferența dintre un spectacol de operă şi o operă în concert; costumele, decorurile, celelalte personaje au fost aduse în ochi şi în minte prin expresivitatea vocii şi a prezenței scenice a artistei.

„Dalila şi Carmen sunt două femei foarte senzuale, seducătoare, ambele arii sunt caracterizate prin linii erotice. Din acest punct de vedere, dar şi muzical şi vocal, Cenuşăreasa se află exact la polul opus. Este o încercare să pun alături aceste trei arii care acoperă de fapt un întreg teritoriu stilistic” (Ruxandra Donose)

Precedate de Hora staccato de Grigoraş Dinicu, de Entr’acte din “Carmen”, de cântecele “Du-te dor cu Murăşu” şi “Bade, pentru ochii tăi” de Tiberiu Brediceanu, ariile au însemnat finalul primei părți a serii. A doua a cuprins selecțiuni din suitele “Romeo şi Julieta” de Serghei Prokofiev, plastice, foarte diverse muzical şi timbral şi susținute întocmai conform acestor cerințe de Orchestra Națională Radio.

A treia seară a muzicienilor Radio România a însemnat un nou concert la Sala de Festivaluri şi Congrese din Varna, vineri, 24 iunie 2011. Orchestra Națională Radio a cântat mai întâi cele 3 dansuri româneşti de Theodor Rogalski, în care folclorul autohton s-a integrat sonorităților balcanice. Au urcat apoi pe podium Alexandru Tomescu, Răzvan Suma şi Horia Mihail, pentru a interpreta Concertul pentru vioară, violoncel şi pian de Ludwig van Beethoven, aplaudat de publicul ridicat în picioare.

„A fost o mare plăcere să vin aici împreună cu Orchestra Națională Radio şi colegii mei de trio. Am întâlnit un public neaşteptat de numeros şi extrem de entuziast, m-am simțit excelent şi îmi doresc să revin” - Alexandru Tomescu

„A fost o experiență fantastică să particip la un festival de o asemenea anvergură şi mai ales de o asemenea tradiție! Cred că pentru orice muzician este o onoare să fie prezent pe scena unui astfel de festival” - Răzvan Suma

„Sunt sigur că şi Simfonia a 10-a de Şostakovici, în interpretarea acestei orchestre minunate alături de prietenul nostru Tiberiu Soare, un dirijor de excepție, va aduce ropote de aplauze” - Horia Mihail

Introduc aici confesiunea unei colege din orchestră: văzând-o, cu două zile înainte de concert, foarte îngândurată, am întrebat-o motivul şi mi-a spus că are mari emoții la această simfonie, întrucât Şostakovici a alocat instrumentului ei o partitură foarte dificilă şi că nu se va linişti decât după ce a cântat-o şi a ieşit bine.

Tot programul serii de 24 iunie, dirijat cu claritate şi forță de Tiberiu Soare, dar mai ales simfonia lui Şostakovici, mahleriană în proporții, coloristică, în grotesc uneori, spectaculoasă, ne-a dus pe toți într-o explozie de muzică, sentiment, dăruire.

Ruxandra Donose: “O experienţă cu totul deosebită”

Grigore CONSTANTINESCU

O reîntâlnim pe Ruxandra Donose la un *Liederabend* susţinut pe scena Ateneului Român, cu senzaţia că performanţa o însoţeşte cu fiecare apariţie a sa în faţa publicului, fie că este vorba de muzică vocal-simfonică, muzică de cameră sau operă. Poate că nu greşim considerând că ilustra artistă atinge cote de excepţie într-o activitate interpretativă atât de diversă, totodată convingător susţinută. Nu este cazul să detaliem aici două decenii de demonstraţii internaţionale, deoarece reuşitele la care ne putem referi în direct sunt încă destul de rare pentru publicul românesc, traseele internaţionale depăşind cu mult prilejurile noastre de a-i admira arta, aplaudată de melomanii din marile centre culturale ale lumii. Oricum, prin programul alcătuit, ceea ce am ascultat în final de stagiune a Filarmonicii, însemna ceva aparte şi printre proiectele muzicienei. Paginile de muzică românească au fost alese cu grijă, pentru a indica preferinţe sale în interpretare dar şi un anume interes marcant pentru literatura naţională transilvană (Nicolae Bretan), moldoveană (Vasile Donose, Felicia Donceanu, Dan Dediu) sau bucureşteană (Şerban Nichifor). Pentru a întregi concepţia estetică a acestui univers de lirică muzicală, Ruxandra Donose a adăugat şi renumite pagini romantice austro-germane semnate de Robert Schumann (ciclul **Viaţă şi dragoste de femeie**) şi Gustav Mahler (selecţie din ciclul **Cornul fermecat al băiatului**). Simpla enumerare a satisfacţiilor de ascultător ne conduce spre lumea maeştrilor, din care face parte Ruxandra Donose, prin diversitatea expresivă a scenariilor fiecărei miniaturi, precum şi impecabila serie de cuplaje intonaţie-dicţie, frazare-dinamică, expresie-comunicare. Firescul susţinerii întregului program aparţine desigur experienţei şi maturităţii la care a ajuns actualmente cariera sa solistică, determinând necesitatea de a dialoga cu un partener demn de acest nivel. Horia Mihail, aplaudat de publicul stagiunii pentru evenimentele realizate de concertist, se alătură vocii cu o naturaleţe uimitoare, oferind momente muzicale de antologie a genului cameral vocal-instrumental.



În întregul său, acest concert poate fi considerat un reper de relaţie fericită cu melomanii şi admiratorii Ruxandrei Donose în România, la cota înaltă a carierei celei care şi-a demonstrat, şi prin consideraţiile sale teoretice, o capacitate remarcabilă, în măsură să argumenteze conferirea înaltului titlul academic de Doctor în muzică. Pentru a marca excepţia, performanţa, evenimentul, merită să încheiem comentariul de spectator citând un paragraf din această Teză de Doctorat, în care Ruxandra Donose evocă ideea sa despre înfăptuirea unei serate muzicale dedicate liedului:

„După ce cântăreţul a parcurs călătoria aventuroasă în propriul suflet şi a găsit ceea ce căuta, începe partea a doua a aventurii, numită lied. Spre deosebire de spectacolul de operă, unde cântăreţul este înconjurat de colegii săi, se mişcă într-un decor plin de atmosferă şi este îmbrăcat într-un costum, scăldat într-o lumină teatrală şi despărţit de public printr-o orchestră de până la o sută de muzicieni, interpretul de lieduri se află pe scenă singur, „dezbrăcat“ de toate aceste artificii şi de orice alt sprijin, însoţit doar de pianist. Intensitatea luminii din sală este redusă la jumătate, aşa încât cântăreţul poate desluşi fiecare persoană din auditoriu. Nu îi scapă nici o răsfoire a programului, nici o privire aruncată la ceas, şi nici un căscat al vreunui ascultător obosit de munca zilei. A te expune în aceste condiţii prezentării muzicale a unor descoperiri din propria intimitate emoţională, necesită fără îndoială un efort. Începe primul lied, sunt cântate primele fraze. Am reuşit să-mi apropii ascultătorii, am reuşit să-i fac să mă însoţească activ în această expediţie? Dacă răspunsul este pozitiv, o asemenea seară poate fi o experienţă personală şi artistică cu totul deosebită.”

Un festival al tinereții

Anca FLOREA

Intrat în tradiție, Festivalul „Enescu şi muzica lumii" desfăşurat la Sinaia a reuşit, prin eforturile adesea greu de imaginat ale directorului artistic, violoncelistul Marin Cazacu, dar şi prin generozitatea unor artişti de cotă, să ofere, şi în ediția XII, seri care au căpătat aura evenimentului. Paradoxal, în ciuda faptului că de această dată sponsorizările din anii trecuți au rămas doar… amintire, iar Centrul cultural european… doar cu numele, manifestările au fost mult mai numeroase, extinzându-se între 6-19 august. Şi anul acesta foarte tinerii interpreți s-au aflat în centrul atenției, dar în forme mult diversificate, pentru că primele zile au adus la rampă şi studenți "cu nume" (Mihai Ritivoiu – pian, Alexandru Mălaimare – vioară, Octavian Lup – violoncel -, "cordari" acompaniați la pian de experimentata Verona Maier, evoluând în eleganta sală a Cazinoului), apoi la Centrul cultural "Carmen Sylva" a avut loc, sub genericul "Avan-premieră la Concursul internațional 'George Enescu'", un concert susținut de câțiva dintre cei care vor fi candidați la premiile competiției din septembrie, cântând însă şi cvartetul "Arcadia", deosebit de apreciat încă de la înființare, inclus deopotrivă în seria "Generația mileniului III", din nou la Cazino, de această dată alături de pianistul Andrei Licareț (Scarlatti, Enescu, Liszt, Ravel, Schumann), ciclu în care şi publicul din Câmpina a aplaudat pagini de Enescu, Brahms, Schumann abordate de aceiaşi Mihai Ritivoiu, Octavian Lup, dar şi de pianistul Ovidiu Lup.

Ca de obicei, sfârşitul de săptămână a atras, în Parcul "D. Ghica", numeroşi spectatori de toate vârstele, ascultând muzică bună în interpretarea unor instrumentişti care fac parte din Orchestra de tineret, cântând cu aceeaşi plăcere şi creații camerale şi jazz şi prelucrări de folclor sau piese de divertisment. Parafrazând un titlu celebru – "Sinaia rămâne Sinaia" -, serile au propus două programe excelent susținute de cvartetul "Sinaia for Ever" şi deja binecunoscutul ansamblu "Violoncelissimo", în care


Simina Croitoru

Marin Cazacu evoluează împreună cu discipolii săi, apoi ORT Brass Ensamble, atmosfera relaxată şi starea "de bine" fiind create astfel de tineri de o calitate deosebită, adevărați profesionişti, aducând farmecul unui repertoriu bine ales şi verva adolescentină.

Dar în acele zile, toți lucrau intens fie în cadrul Romanian Sinfonietta Orchestra sub bagheta lui Horia Andreescu, fie în Orchestra de Tineret dirijată de Cristian Mandeal, pregătind excepționale concerte al căror nivel le situează, fără rezerve, în top-ul formațiilor noastre simfonice; pentru că instrumentiştii sunt nu doar performanți, ci şi pasionați, trăind cu o bucurie vizibilă (şi declarată) experiența unică a repetițiilor şi concertelor sub îndrumarea unor maeştrii redutabili, "atacând", de la un an la altul, un repertoriu tot mai complex, mai pretențios. Astfel, RSO (extinsă la 65 de membrii, între 15-21 ani) şi Horia Andreescu au oferit monumentala Simfonie nr. 9 **Din Lumea Nouă** de Dvorak, într-o construcție densă şi o varietate de planuri expresive impresionante, cu suprafețe evocatoare şi explozii în apoteoză, reuşind totodată un acompaniament impecabil în Concertul nr. 1 de Ceaikovski, solistă fiind celebra pianistă Elisabeth Leonskaia – o şansă poate nesperată pentru ei de a colabora cu o asemenea personalitate, cândva laureată la Concursul „Enescu". Iar entuziasmul cu care au fost aplaudați atât la Sinaia, cât şi la Braşov, a confirmat pe deplin aprecierea unanimă a melomanilor şi specialiştilor.

La pupitrul ORT (având acum 80 de instrumentişti), Cristian Mandeal a propus **Rapsodia I** de Enescu, **Valsul** de Ravel, suita **Pasărea de foc** de Stravinski – lucrări alese tocmai pentru dificultatea lor, pentru subtilitatea coloristică, anvergura şi finețea scriiturii, diversitatea stilistică, rezolvate cu rigoare şi aplomb, cu un sunet, o omogenitate şi o fluență uimitoare, mai ales că majoritatea tinerilor (până în 30 de ani) cântau pentru prima oară într-o orchestră simfonică -, acompaniind, la rândul lor, o solistă – violonista Anna Țifu (sosită din Italia) -, care în 2007 a câştigat Premiului I la Concursul "Enescu", abordând acum Concertul de Beethoven. Un succes remarcabil, ovaționat la Buşteni, Sibiu şi Sinaia – o posibilă "repetiție generală" pentru concertul pe care îl vor susține curând în Festivalul "Enescu".

Dar un loc aparte l-au avut "Familiile de muzicieni", cei de


Cristian Mandeal

la Sinaia sau Predeal ascultând miniaturi cu încărcătură religioasă (Mozart, Haydn, Faure, Mendelssohn, Bizet, Rachmaninov, Villa Lobos), în ambianța unor biserici ("Sub aripa Sfintei Marii"), prezentate de soprana Bianca Manoleanu şi soțul său, pianistul Remus Manoleanu, apoi, din nou la Cazino, opusuri de Brahms şi Ceaikovski tălmăcite de artişti invitați şi din străinătate, alcătuind însă un ansamblu omogen, cu o sonoritate cuceritoare şi o ştiință a interpretării elogiate, de-a lungul timpului, în ce-i priveşte pe Liviu Prunaru şi Valentina Sviatlovskaia, Maruxa Llorente şi Cristian Ifrim, Ladislau Andris, Marin şi Ştefan Cazacu. Un "serial" continuat de Valentin, Roxana şi Valentina Gheorghiu, cântând la pian – fie solo, fie la 4 sau chiar 6 mâini -, optând pentru piese cu mare impact la public, reliefând încă o dată rafinamentul maestrului, echilibrul şi tuşeul (cumva comun celor trei), maniera în care se relaționează, pe claviatură, cu soția şi fiica sa, îndelung aplaudați în opusuri de Schubert, Schumann, Faure, Dvorak, Brahms sau Enescu (versiune a **Rapsodiei I** adaptată de V. Gheorghiu pentru pian la 4 mâini). Iar violoniştii Gabriel şi Simina Croitoru, în compania pianistei Clementina Ciucu, au încântat din nou în miniaturi de Kreisler, Massenet, Spohr, Wieniawski sau Sarasate, tatăl şi fiica "întâlnindu-se" în duo, evoluând şi în secvențe solistice, etalând însă aceeaşi virtuozitate şi siguranță tehnică, strălucire şi sensibilitate, intuindu-şi reciproc intențiile expresive, având în acelaşi timp o dezinvoltură juvenilă care le conferă un plus de atractivitate. Iar vioara Guarneri – Enescu, pe care cântă Gabriel Croitoru, sună superb "la ea acasă", în preajma Vilei "Luminiş", în Sinaia atât de dragă Maestrului a cărui zi de naştere – 19 august – a fost marcată la finalul unui festival de ținută, pe care cei care au "invadat" sălile seară de seară îl vor păstra în suflet pentru multă vreme.

Iar dacă Primăria Sinaia şi cei din oraşele unde "s-a extins" festivalul au pus la dispoziție locațiile, în timp ce câțiva sponsori s-au implicat din pasiune pentru muzică, iar Ministerul Culturii a susținut o parte din sumele necesare, majoritatea costurilor au fost "acoperite" de Marin Cazacu prin Fundația "Prietenii muzicii – Serafim Antropov" (co-organizator), pentru că festivalul trebuie să meargă mai departe şi… a dovedit că un artist şi organizator dăruit şi eficient poate să facă… imposibilul, alături de muzicieni la fel de entuziaşti şi îndrăgostiți de arta lor, precum şi de tineri care speră să-i urmeze cu strălucire.

(Foto: Virgil Oprina)

Pelerinaje muzicale europene: Franz Liszt 200

Note de călătorie

Anticipam, acum un an, continuarea pelerinajelor muzicale europene inițiate la Râmnicu Vâlcea, cu o călătorie de documentare înscrisă în calendarul omagierii marilor compozitori. Cu dorința de a împlini acest ambițios proiect, într-o dimineață de iunie, am pornit *Pe urmele compozitorului Franz Liszt*. Numărul participanților era dublu, comparativ cu grupul care participase, anul anterior, la pelerinajul *Chopin*. Dar regăseam, cu încântare, *nucleul profesionist* care face mândria oricărei comunități dornice de cultură, care se bucură de prietenia unor personalități, repere autentice în viața muzicală a României: compozitorul Nicolae Coman, pianistul Viniciu Moroianu și, *marea prietenă* a Vâlcei, profesor și muzician de marcă, Lavinia Coman. Li s-a alăturat o artistă cu potențial plurivalent, care a încântat publicul vâlcean: Camelia Pavlenco. Și, desigur, am fost onorați să beneficiem de prezența activă a unuia dintre partenerii noștri remarcabili, director al Bibliotecii Județene „Antim Ivireanul”, profesor Augustina Sanda Constantinescu.

17 iunie 2011. Străbatem plaiurile noastre, spre graniță, primind o paletă diversă de informații atât de necesare eterogenului nostru grup, grație profesorului și ziaristului Dorel Constantinescu. Intrând în spațiul Ungariei, avem parte de cea dintâi *poveste* pe care autoarea volumul *Franz Liszt*, redutabilul nostru *conferențiar*, Lavinia Coman, ne-o dezvăluie: o lecție veritabilă de istorie a muzicii pe care o primim toți, de la mic la mare.

Și, în sfârșit, ni se dezvăluie Budapesta, cu tineri inundând parcurile, întinși pe gazon, într-un firesc al comportamentului specific metropolelor europene civilizate. Privim, pe înserat, de pe colina Gellért, splendoarea orașului, cu salbele de lumini peste Dunăre și monumentele orașului țâșnind din razele reflectoarelor. Suntem prinși în furnicarul turiștilor, europeni, asiatici, semn că suntem, cu adevărat, în vacanță!

18 iunie. Dimineața, pornind ca adevărați cuceritori, însetați de cultură și frumos, urcăm iarăși spre Bastionul Pescarilor și Biserica Mathias. Din nou, puzderie de turiști (grupuri compacte de la care învățăm regulile „turismului cultural”), priviri admirative spre înaltul turlelor și apoi, clipe de liniște, admirând panorama Pestei: Palatul Parlamentului, vaporașe curgând pe Dunăre într-o calmă zi de iunie, cu nori fugari și adieri cu iz de mare (poate că acele vechi termale din centrul Budapestei răspândesc valuri de aer ce dau senzația de *briza mării*). Cu certitudine, Franz Liszt trebuie să fi colindat aceste „înălțimi” ale Gellért-ului care veghează panorama Budei și Pestei. Și nu uităm evenimentul „încoronării” și partitura dedicată acestui moment.

După-amiaza, continuăm aventura cunoașterii: descoperim Opera, având sentimentul că suntem copleșiți de monumentalitate și înalta valoare conferită de artiști care s-au consacrat pe marea scenă. Și, în sfârșit, Muzeul Liszt! Găsim aici și Centrul de Cercetare Ferenc Liszt, în cadrul vechii Academii de Muzică, instituție unde i-a fost rezervat un *apartament* marelui compozitor, în ultimii săi șase ani de viață. Prindem ultima oră de vizită, suntem singuri în acest spațiu *sfânt* al muzicii. Admirăm, pentru început, marele tablou cu Liszt în apusul vieții (anul 1879) și… pe o plăcuță, un orar al său de primire a vizitelor între orele 3-4 după-amiaza. Intrăm în camera „instrumentelor”, între care un pian cu o notieră excepțional realizată, cu numeroasele tablouri ale artistului, de la tinerețe la senectute, busturi, mulajul mâinii, din marmură, obiecte personale (între care geanta sa de voiaj cu stema imperiului și bastonul), mobilier de salon. În stânga apartamentului, o cameră bifuncțională: pentru studiu și odihnă. Totul este aici o combinație specială de rafinament, austeritate, autentică valoare, elevație. Interiorul, ferit de ochii publicului, nu reflectă latura spectaculoasă a personalității compozitorului. Am descoperit cu mare emoție originalul portretului care apare pe coperta monografiei „Franz Liszt” de Lavinia Coman (și ce inspirată alegere!) și un tablou al Cosimei în care aceasta pare dezvăluită, cu adevărat.

Am părăsit casa compozitorului și, la pas prin Budapesta, am văzut Noua Academie de Muzică cu Liszt tronând pe frontispiciul clădirii, apoi o modernă statuie a sa în parcul din apropiere. Am descoperit Colegiul de Muzică „Béla Bártok” și cartierul evreiesc cu neasemuita sa bijuterie, sinagoga budapestană. Și primim un neașteptat bonus: curțile Gojdu, prin care trecem într-o necontenită uimire; numele Gojdu, cu litere aurite, pe fațadă și o plăcuță, în limba română, ne umplu de bucurie!

Seara, croazieră pe Dunăre și o mare lecție de istorie, în românește, datorată ghidului care a absolvit, cândva, un liceu de tradiție din Brașov.

19 iunie. Din nou, la drum, spre Fertőd și Castelul Esterházy, ascultând un nou episod din viața lui Franz Liszt, prezentat de aceeași neobosită autoare, Lavinia Coman. Aflăm că Adam Liszt, tatăl, ca și bunicul, au servit aici, la curtea principelui Esterházy. Parte din edificiu este în renovare; totuși reușim să reconstituim viața nobililor trăită cândva între aceste ziduri, depozitare de istorie: făurim imagini din tablouri și obiecte, documente, informațiile ghidului.

Ne îndreptăm apoi spre Raiding (Austria). Sub cerul înnegurat și vântul înțepător, vizităm leagănul lui Franz Liszt: o căsuță modestă, joasă, cu trei încăperi. Aici, în noaptea dintre 21-22 noiembrie 1811, a deschis ochii cel a cărui venire pe lume fusese vestită de semnul celest al unei comete… Căsuța este flancată de o clădire modernă, cu sala de concert impunătoare la parter și spațiu pentru exponate la etaj. Între pliantele publicitare descoperim concertul pianistei Mihaela Ursuleasa! Nu lipsește nici stilul actual de prezentare a evenimentului Liszt 200: *Lisztomania 2011*, *Born to be a superstar*… În piața micuței așezări, într-un decor cochet, un pian, semn distinctiv al obiectivului turistic!

La drum, spre Sopron, unde ne bucurăm de o cazare încântătoare, la stațiune, în pădurea cu aer ozonat și cântecul păsărilor. Înainte de a ne odihni, mergem să vizităm acest oraș medieval numit odinioară Ödenburg, în care micul Liszt a avut primul său concert (1820). A revenit aici, în 1840. Tot centrul vechiului oraș e impregnat de spiritul marelui artist: Piața Liszt cu statuia, Salonul Liszt, Cafeneaua Liszt etc.

20 iunie. Un obiectiv important de deschide în fața noastră: Eisenstadt cu Castelul Esterházy și casa în care a locuit Haydn. Este numit și Palatul Esterházy, o construcție impunătoare care adăpostește mărturii numeroase ale unui stil elevat de viață, cultură, artă. Cu adevărat impresionantă este Sala de muzică (de concerte) în care, cu mijloace moderne, se difuzează muzica lui Joseph Haydn. Și oare ce să admiri mai întâi? Culorile plafonului, în decupaje reprezentând provinciile imperiului dar și întreg spațiul marii culturi europene? Generozitatea interiorului, cu ample ferestre și arhitectonica uimitoare sau efluviile sonore care inundă acest microunivers fascinant?

Plecând de la castel pe o străduță în pantă, străjuită în capăt de biserică, ne îndreptăm spre casa lui Haydn, în stil baroc, cu câteva încăperi micuțe, curte interioară și un aer specific zonei austriece. Aici a locuit capelmaistrul curții princiare și suntem emoționați să vedem mobilierul original, partiturile, obiecte care i-au aparținut.

Apoi vine și ceasul capitalei imperiale! O după-amiază tihnită, în centrul Vienei, sub un soare domol, nu mai este doar un vis. Străbatem, la pas, Ringul, cu dorința de a vedea, de a pătrunde, de a face parte din sufletul Vienei. Ne amintim acum cu câtă bucurie descopeream câte o placă comemorativă: sala Bősendorfer unde Liszt a cântat (avea 9 ani) sau casa unde a locuit Haydn, începând din 1750 sau locuința lui Chopin după plecarea din Varșovia și înainte de a se stabili la Paris…

21 iunie. Un ultim regal la Viena: Muzeul de Istorie a Artei. Se poate spune că l-am străbătut doar, ca hipnotizați de atâta istorie și frumusețe cât a adunat Casa Habsburgilor în acest palat.

Ne-am întors în țară făcându-ne planuri pentru viitor, pentru continuarea pelerinajelor noastre muzicale. Sperăm ca anul viitor să revenim în paginile acestei reviste cu relatări despre o nouă călătorie de documentare în Europa.

Dorina ARSENESCU

Boris Cobasnian

Mariana POPESCU

Se pare că pentru muzica corală românească, anul 2011 este anul marilor despărțiri. După Marin Constantin, a părăsit această lume la data de 9 august – Boris Cobasnian.

S-a născut la 9 martie 1926, în Basarabia, satul Petroşani, Bălți, în familia preotului Visarion şi al prezbitetrei Ecaterina. Dragostea pentru muzica corală a moştenit-o de la tatăl său, care ținea repetițiile cu corul bisericii, în propria casă.



Ca elev al Şcolii Normale din Chişinău, a avut şansa să studieze cu Victor Iuşceanu, care descoperind în tânărul normalist calități muzicale deosebite, le-a stimulat, încredințându-i corul şi orchestra de viori a clasei.

Izbucnirea războiului, avea să-l despartă pentru multă vreme de familie, prin faptul că Şcola Normală s-a refugiat la Arad. Aici avea să aibă loc prima sa apariție în public, consemnată în presa locală.

Ca student la Conservatorul bucureştean, avea să se dezvolte sub îndrumarea unor profesori de excepție: Ion Dumitrescu, Nicolae Buicliu, Tudor Ciortea, Teodor Rogalschi, Zeno Vancea, George Breazul, Ion Vicol, Dumitru D. Botez. În paralel, a urmat Academia Comercială.

-a afirmat ca dirijor încă din primul an de Conservator, dirijând numeroase coruri bucureştene cu care a obținut premii la concursuri (Corul Uzinelor Metalurgica, Corul Fabricii Radio – Popular, Corul Sindicatului Metalo – Chimice, Corul Fabricii APACA).

La terminarea Conservatorului în anul 1953, a plecat la Hunedoara, angajându-se cu toată pasiunea într-un adevărat "pionierat", înființând o orchestră simfonică cu amatori, dând concerte de o mare popularitate cu artişti de marcă ai vremii: Puica Alexandescu, Ion Dacian, Iolanda Mărculescu, Valentin Teodorian, Magda Ianculescu şi alții.

În paralel, a lucrat cu Corul Sindicatului Siderurgic. În anul 1959, în urma unui concurs, obține postul de Maestru de cor la Teatrul Liric din Constanța, unde avea să funcționeze până la pensionare. A pregătit peste 40 de opere şi operete şi a dirijat spectacolele: *Lăsați – mă să cânt* de Gherase Dendrino, *My fair lady* de Loewe, *Bal la Savoi* de Abraham, *Nausica* de Viorel Doboş, *Lisystrata* de Gherase Dendrino, *Coppelia* de Leo Delibes.

În anul 1960, fondează corul *Vox Maris* care avea să devină o formație emblematică pentru oraşul de la malul mării şi pentru România, prin obținerea primelor premii obținute de o formație românească în competiții internaționale: "C.A.Seghizzi" – Gorizia, Italia (1974) (două premii I şi un premiu III), Marele premiu la Festivalul *Hanns Eissler* – Leipzig, Germania (1979), Premiul I la Concursul *Béla Bartók*, Debrecen, Ungaria (1984), Medalia de argint la Concursul de la Tolosa, Spania (1985).

Între 1992 – 2001 a dirijat corul *Vox Maris – Studio* al Liceului "Ovidius", participând la numeroase competiții naționale şi internaționale.

Din 2001 până în 2010, a activat ca profesor asociat la Facultatea de Muzică Religioasă din cadrul Facultății de Teologie – Universitatea "Ovidius", unde a format un număr mare de dirijori care s-au afirmat pe plan național şi internațional.

O altă pasiune a sa a fost compoziția. În anul 1966, a devenit membru al Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor din România, lucrările sale corale obținând premii la concursuri de compoziție naționale şi internaționale.

A compus muzică de scenă şi simfonică. În anii 1975 şi 1976 a fost membru în Juriul Concursului C.A.Segizzi din Gorizia – Italia.

Boris Cobasnian a pus bazele în Dobrogea, a unei şcoli de cânt coral precum şi a unei adevărate şcoli dirijorale cu o tehnică inconfundabilă pentru "stilul Cobasnian".

Pasiunea fără limite pentru muzica corală a fost împărtăşită şi stimulată cu generozitate la un număr impresionant de muzicieni de toate vârstele. A iubit oamenii şi s-a manifestat cu discreție şi modestie. Muzica a fost "viața sa" pentru care a ars ca o flacără.

Prin dispariția sa, lumea muzicală este mai săracă. A fost condus pe ultimul drum cu multă durere, de corişti din toate generațiile, slujba fiind oficiată de către IPS Teodosie împreună cu un sobor de preoți.

Compozitorul Dan Buciu – conducătorul secției corale avea să afirme: "Coralistica românească a suferit o grea pierdere", iar Maestrul Dragoş Alexandrescu a exclamat: "S-a frânt o aripă de cânt românesc în Dobrogea".

Maestrul a plecat dintre noi, lăsând în urma sa un mare număr de discipoli care vor duce mai departe pasiunea pentru muzica corală.

Festival folcloric la Geoagiu-Germisara

Grigore CONSTANTINESCU

În fiecare mijloc de august, oamenii se reunesc la Geoagiu pentru a sărbătorii împreună sfânta, luminata zi a Adormirii Maicii Domnului, prilej tradițională manifestare a frățietății ce îi leagă de marea inimă a țării. Aşa au luat ființă, treptat, momente ce adunau mai ales rapsozii populari veniți din regiunile împrejmuitoare sau mai de departe, momente ce au condus spre forme din ce în ce mai personalizate. „Festivalul de folclor al Românilor de pretutindeni" a devenit, din 2008, prilejul de a dedica această reuniune uneia dintre ilustrele artiste ale cântecului popular, Ileana Rus, originară din aceste locuri, dispărută tragic în plină tinerețe. A treia ediție a Festivalului ce îi poartă acum numele s-a transformat într-o mare sărbătoare ce adună la Germisara, cum era denumit locul în timpul colonizării romane, vocile tinereții, într-un Concurs de interpretare, care întregeşte Festivalul alăturându-se concertelor susținute de renumiți tălmăcitori de cântec folcloric. Dintre formații, să reținem Ansamblul „Transilvania" din Baia Mare dirijat de Ovidiu Barteş, (formația de dansuri şi cea orchestrală), care au asigurat acompaniamentele şi firul spectacolelor cu solişti, precum şi încântătorii copii ce alcătuiesc grupul „Coconii din Ieud"

De fiecare dată când inițiativa organizatorilor lansează chemarea de întrecere între tinerii care vor să mai cânte muzica oamenilor României, emoționează nesecata sursă de valori ce o oferă noile generații, începând cu tineri în vârstă de numai 16 ani. Pentru un orăşean este mai puțin cunoscută dragostea acestor fii ai satelor, care învață să doinească sau să poarte costumul popular după sfatul celor mai vârstnici sau după modelul unor personalități ale genului. Este poate un impresionant lanț între ce a fost şi ce va fi. Da, şi acum, cei treizeci şi patru competitori tineri şi foarte tineri, au arătat cum se intonează frumoasele sonorități ale glasului, imitând cântecul păsărilor, cum se „spune" dragostea, cum tresaltă ființa sub imboldul ritmurilor. Este o minune ce poartă pecetea inconfundabilă a neamului nostru, în țară sau peste hotare, pretutindeni. Am ascultat astfel şi mesageri români din Ucraina-Cernăuți, Republica Moldova-Chişinău, Serbia-Vârşeț, iar din zonele folclorice reprezentanță care punctează reflexe stilistice impresionante âprin particularitatea lor (Deva, Mureş, Sibiu, Suceava, Țara Moților, Maramureş, Şimleul Silvaniei, Întorsura Buzăului, Crişul Repede, Valea Someşului, Orăştia, Baia Mare, Târgu Lăpuş, Oltenia, Ineu, Hunedoara, Gorj, Jibou, Sălaj, Argeş, Chioaru, Valea Sebeşului, Târnavele. Cei care au avut inițiativa şi forța de a organiza această nouă ediție continuând inițiativa preşedintei fundației „Germisara" şi a Festivalului „Ileana Rus", jurista Ana-Maria Mihălcescu, cu colaborarea primarul Geoagiului, ing. Simion Mariş, – au găsit în personalitatea etno-muzicologului şi teleastului Elise Stan sfătuitorul, contribuabilul strategiei edificării evenimentului, precum şi emisiunii de televiziune care reflectă momentul. Ceea ce impresionează, cunoscând aceşti oameni dăruiți bucuriei muzicii noastre, se validează prin reacția celor ce au venit, de pretutindeni, trei seri la rând, în piața din centrul Geoagiului, lângă termele romane, să trăiască „la viu", ascultând cântăreții tineri, dar şi maeştrii emisari a cântecului şi jocului. Aplauzele destinate laureaților competiției, în frunte cu deținătoarea Trofeului, mesageră a ținuturilor sucevene, *Andreea Heisan,* confirmă sinteza tradiției cu viitorul culturii noastre naționale, împreună cu deținătorii laurilor (Premiul I Gabriel Dumitru, Argeş; Premiul II – Maria Luciana Ene; Premiul III - Narcisa Băleanu, Mehedinți). Neîndoios, denumirea acestui „Festival de folclor al românilor de pretutindeni - Ileana Rus", devine un simbol. El ne dă încredere în perenitatea şi personalitatea inconfundabilă a spiritualității româneşti dialogând cu popoarele lumii. Căci folclorul românilor „de pretutindeni" este, merită subliniat, şi „dintotdeauna", mândrie a celor sunt şi vor fi pe aceste meleaguri binecuvântate.



Clasa de orgă a Academiei de Muzică „Gheorghe Dima” Cluj-Napoca

Ursula PHILIPPI

Reînființată în februarie 1990, după o întrerupere de trei decenii cauzată de „prioritățile” regimului comunist, clasa de orgă a AMGD este astăzi una activă și emergentă. Studenții se bucură de dotarea Academiei cu trei orgi diferite din punct de vedere stilistic, dintre care, desigur, orga istorică Samuel Maetz, din 1819, este cea mai valoroasă. Acest instrument, amplasat în Studioul de Orgă, răsună zilnic la nenumărate sesiuni de studiu, la cursuri și seminarii cât și cu ocazii festive, la concerte și conferințe. Studioul de Orgă este în același timp și Laborator de Muzică Barocă. Recent, a găzduit cel de-al doilea Festival-Concurs Internațional de Muzică Barocă „La Satravaganza”, organizat de conf. univ. dr. Maria Abrudan și de lect. univ. dr. Erich Türk. Atât festivalul cât și concursul dedicat ansamblurilor camerale s-au bucurat de intensă participare internațională ca și de un larg răsunet. În mod special, ar fi de menționat evoluția spectaculoasă ansamblului *Ausonia* din Franța, cu prime audiții de muzică veche transilvăneană, ca și cursul de măiestri al sopranei Monika Mauch.


Amalia Goje

Anul universitar 2010-2011 a fost unul de referință pentru clasa de orgă, debutând cu marele concert-spectacol „L'Après-Midi d'une Orgue” susținut la Studioul „Mihail Jora” al Radiodifuziunii din București în cadrul Festivalului Internațional „Seri cu Orgă”, în 3 octombrie. Cei trei profesori ai clasei de orgă au evoluat la cel mai mare instrument din țară, alături de 11 studenți, într-un program ce a cuprins lucrări de orgă dintr-un repertoriu care acoperă din 500 de ani de creație pentru acest instrument.

Cercetarea tezaurului orgilor istorice transilvănene constituie o preocupare constantă a cadrelor didactice și a studenților clasei de orgă. Anual, în perioada vacanței de vară, se întreprind excursii de studii și de documentare la cele mai valoroase instrumente din țară. Astfel, împreună cu membrii atelierului de Construcții Orgi și Tâmplărie din Hărman (județul Brașov), clasa de orgă s-a deplasat pe urmele constructorului transilvănean Samuel Maetz (1760-1826), vizitând șapte instrumente de referință ale acestui maestru aflat la răscruce de drumuri între stilul baroc și cel clasic în construcția de orgi. Marile orgi importante din țară, aflate la Brașov și Sibiu, sunt cu regularitate incluse în programele de vizitare. Pe aceste instrumente, studenții beneficiază de experiența atât de necesară, de a putea cânta repertoriul studiat în condiții optime și apropiate de original. Unde sună mai bine sonatele de Felix Mendelssohn decât la marea orgă Buchholz din Brașov, și unde marile opusuri de Max Reger capătă autenticitate maximă decât la Sibiu, pe marea orgă Wilhelm Sauer? Orga este singurul instrument muzical nestandardizat. Diferențele între instrumente pot fi enorme. Acest aspect privește atât dimensiunile cât și principiile de realizare tehnică sau idealul estetic-sonor al fiecărui instrument în parte.

Cadrele didactice au fost și sunt în continuare implicate în proiecte de amploare, precum cel al Universității de Vest din Timișoara concretizat într-o amplă monografie a orgilor din România sau proiectul internațional „Organexpert” desfășurat într-o cooperare dintre opt centre universitare sub conducerea Universității din Würzburg (Germania). Lect. dr. Erich Türk și prof. dr. Ursula Philippi sunt membri în comisia de experți pentru orgi pe lângă Consistoriul Superior al Bisericii Evanghelice din România, fiind solicitați în alcătuirea de expertize și evaluări ale unor instrumente. Dintre tezele de doctorat susținute de către organiști la AMGD, unele s-au dedicat și se dedică în continuare muzicii de orgă din Transilvania și instrumentelor acestei regiuni. În acest sens, în luna martie a anului curent, Steffen Markus Schlandt, absolvent al clasei de orgă a AMGD și organist al Bisericii Negre din Brașov, a susținut cu succes teza de doctorat „Muzica de orgă din biserici evanghelice din Brașov și Țara Bârsei; Instrumente – Compozitori – Interpreți.”

Prezența peste hotare a clasei de orgă clujene a cunoscut recent un apogeu prin absolventa Amalia Goje, actualmente profesoară la Liceul „Sigismund Toduță” din Cluj. Tânăra organistă a obținut în martie 2011 un valoros premiu III la cel de-al doilea Concurs Internațional „Jan Kucharski” de la Lodz (Polonia), concurs prezidat de eminentul organist Ludger Lohmann (Stuttgart). Nu puțini dintre absolvenții clasei de orgă clujene își continuă studiile în renumite centre universitare europene: la *Schola Cantorum Basiliensis* din Elveția, la Viena, Freiburg și Würzburg. La ora actuală, cinci dintre absolvenții clasei de orgă sunt cadre universitare.

Studioul de Orgă al AMGD este un adevărat laborator, un loc în care studenții acumulează cunoștințe despre regina instrumentelor, având în același timp și posibilitatea de a susține recitaluri solo și în ansambluri. Aici se susțin conferințe publice cu o tematică ce vizează muzica de orgă, instrumentele, marii compozitori care au compus pentru acest instrument. Tradiționalul Concert de Crăciun al Clasei de orgă îi reunește pe toți în jurul minunatelor pastorale sau prelucrări de colinde și corale de Crăciun. Proiecte în derulare sunt concerte cu cantate de Johann Sebastian Bach ca și un *master-class* ce va fi susținut de Zsolt Gardonyi din Würzburg. Nu puține sunt proiectele pornite din inițiativa studenților, un deziderat major în acest sens fiind includerea unui curs de improvizație la orgă în programa școlară.

Preocuparea de bază, totodată cea mai dragă tuturor, rămâne însă interpretarea minunatului repertoriu dedicat reginei instrumentelor. Dacă în vara acestui an ați pășit pe meleagurile orașelor medievale din inima Transilvaniei și ați petrecut un ceas ascultând un concert de orgă, fie la Brașov, la Sibiu, Mediaș, Sighișoara, Cluj, Reghin sau Cisnădie, cu mare probabilitate ați întâlnit evoluând la instrument organiști formați la clasa de orgă a Academiei de Muzică clujene.

Muzică interactivă

Provocare sau experiment?

O interogaţie legitimă, cu care au păşit în Sala Studio a Academiei de Muzică „Gh. Dima” spectatorii curioşi să asiste la Concertul-conferinţă de Muzică interactivă din 16 iunie. Iniţiativa compozitorului clujean **Adrian Borza** vine să completeze spectrul atât de bogat al ofertelor artistice de primăvară-vară din oraşul transilvănean şi în acelaşi timp, să deruteze pozitiv pe melomanii cu apetenţe estetice bine acordate la tradiţie.

Echipa, care prin conceperea acestui eveniment a îndrăznit să facă pasul dincolo de graniţa obişnuitului, a avut o componenţă eterogenă: compozitorul **Adrian Borza**, deja consacrat prin muzica sa ascultată pe cinci continente, un autor ce se recomandă ca un împătimit al fuziunii artă-tehnică, **Anca Mihuţ** – prezentatoarea care a realizat un rafinat şi, totodată, consistent „cablaj” verbal între idee şi sunet pe întreg parcursul serii. Lor li s-au alăturat, cu egală spontaneitate, oboistul **Adrian Cioban**, format ca interpret la Cluj, apoi la Berna (Elveţia) şi pianista **Renata Burcă**, studentă la clasa asist. univ. dr. Silvia Sbârciu, toţi patru „acompaniind” la unison protagonistul serii – computerul.

Computerul în muzică: creator sau unealtă?

Acestei întrebări şi-au propus să îi găsească convingătoare răspunsuri evazive cei patru artişti, în faţa unui public foarte tânăr, extrem de receptiv la fiecare detaliu. Lor li s-au demonstrat, făcând mai întâi apel la muzica lui Bach şi Chopin (acum „interactivi cu contemporaneitatea”) posibilităţile infinite pe care noul instrument le pune, deopotrivă, la dispoziţia compozitorului şi interpretului. Lucrarea lui Adrian Borza – *If*, scrisă pe baza unui program propriu, iFPH (2011), imaginată de către autor pentru oboi şi calculator interactiv, pe lângă definirea unui spaţiu sonor inedit ca timbralitate, a aruncat în discuţie noi concepte, cum sunt „compozitorul-programator”, „obiect informatic”, „limbaj de programare” (în cazul de faţă – Max/MSP/Jitter, limbaj care aşează România pe harta privilegiaţilor utilizatorilor, tocmai prin activitatea lui Adrian Borza), „sinteza granulară a sunetului” sau „filtru *crossover*”. Iată, realităţi care au deschis un nou şi amplu câmp terminologic pentru muzicieni şi pentru publicul noului mileniu.

Muzica electronică: „big-bang” sau „apocalipsă”?

Infiltrarea tehnicii în arta sunetelor a generat un nou „logos”, încă din anii ’60; ne gândim întâi de toate la IRCAM, laboratorul în care compozitori precum Boulez, Manoury, Vercoe au pregătit accesul spre noi orizonturi de creaţie, cu ajutorul tehnicii, apoi la centre de referinţă, ca de pildă STEIM, la Amsterdam, ori MIT, la Cambridge (MA). De la ei încoace, limbajul muzicologic a absorbit termeni cu parfum de apocalipsă programată, ca „hardware”, „software”, „dispozitive digitale”, „interfeţe” sau „*controller*” şi a transformat muzica în magmă electronică. „Virusul” a invadat şi genurile consacrate, actualizându-le: în 1989-1994, Richard Teitelbaum, expert în utilizarea programului Max/MSP, aduce pe scenă Festivalului *Musica Elettronica Viva* opera interactivă *Golem*, iar în aceeaşi decadă ia naştere mega-proiectul *Brian Opera*, unde, în reţetarul creaţiei se regăsesc deja „obiecte expresive”, capabile să răspundă la stimuli şi să emită sunete („covorul-senzor”, „arborele ritmic”, „peretele gestual”), într-un ambient de interconexiuni. Spectatorul va deveni el însuşi un personaj scufundat într-o hiper-realitate, iar ghidul lui de concert sau „programul de sală” va fi un set de coduri prin care va pătrunde în universul acestor organisme artistice tehnologice. Cert este că în S.U.A., compoziţia aproape că nu se mai studiază în afara perimetrului IT. Poate acesta să fi fost mesajul subliminal al concertului-conferinţă de la Academia de Muzică din Cluj: dezvoltarea treptată a unui astfel de modul la secţia compoziţie?

Şi publicul?... Participant sau *outsider*?

Cum pregătim însă publicul legănat de menuetele lui Mozart pentru o astfel de provocare estetică? Răspunsul este simplu: prin concerte-conferinţă, aşa cum ne-au oferit de curând Adrian Borza, Anca Mihuţ, Adrian Cioban şi Renata Burcă, concerte în care să se arate că arta şi cuceririle tehnologice nu au nevoie de reconcilieri, ci de o bună punere în valoare a compatibilităţii dintre ele, prin talentul profund uman al compozitorului, acel „păpuşar” ce va trebui să mânuiască de acum înainte, cu inspirate programe şi mare abilitate, cablurile încâlcite ale reţelei tehnologice.

Bianca Ţiplea TEMEŞ

Tinere talente

Grigore CONSTANTINESCU

Iată sintagma care a cunoscut succesul, peste treizeci de decenii, în viaţa muzicală a frumoasei cetăţi dintre dealuri, Râmnicu Vâlcea, prin promovarea talentelor interpretative ale tinerelor generaţii. Festivalul, iniţiat de muzicologi de renume în 1979 – Alfred Hoffmann, Vasile Donose, Smaranda Oţeanu Bunea –, şi-a continuat călătoria în timp, în ultima perioadă conducerea şi organizarea aparţinând, în calitate de radiofonist, critic muzical şi muzicolog, regretatei Rodica Sava. În spiritul evenimentelor anterioare, directorul Filarmonicii „Ion Dumitrescu” din Râmnicu Vâlcea, dirijorul Mihai Ştefănescu, a dorit să susţină, cu sprijinul oficialităţilor municipiului, în primul rând al Primarului Romeo Rădulescu, desfăşurarea în continuare a acestei manifestări.

Ediţia a 32-a, la care am asistat, şi-a meritat atenţia prin varietatea programelor celor patru concerte, cu participarea tinerilor, elevi ai liceelor de muzică din ţară, studenţi sau masteranzi din mediul universitar bucureştean, ieşean şi clujean. Recitalul vocal „Pe aripile operei” a fost susţinut de soprana Iustina Paraschiv, mezzo-soprana Ionele Soare şi tenorul Andrei Lazăr de la UNMB, în compania pianistei Silvia Totan. Un program agreabil, dezvăluind interesul pentru romantismul italian şi francez, în piese susţinute cu abilitate de cei trei masteranzi. Cu o prefaţare aparţinând prof. univ.dr. Carmen Stoianov, concertul cameral desfăşurat la Liceul de Artă a cooptat elevi ai liceelor de profil din Craiova, Râmnicu Vâlcea, Tg. Jiu, Sibiu, Ploieşti, Braşov, propunând o panoramare naţională a noilor generaţii în curs de formare aristică. Această idee a fost continuată, cu sprijinul orchestrei Filarmonicii „Ion Dumitrescu” – Simfonietta din Râmnicu Vâlcea, aducând în faţa publicului nume interpretative care, cum spunea în prezentarea sa muzicologul Adriana Rogovschi, corespund genericului „Pe treptele afirmării”. Sub bagheta lui Cosmin Morariu, Ioan Radu Greluş a cântat **Concertul pentru clarinet în la major** de Mozart, cu o frazare abil desenată în spiritul marelui vienez. A urmat momentul cel mai bine realizat, reprezentând interpretarea **Concertului în do major** de Haydn, redat de un talent deja multipremiat – violoncelistul Ştefan Cazacu. În final, între variante bune şi altele ce-şi aşteaptă împlinirea, violonista Simina Croitoru a ales pentru dialogul cu orchestra şi publicul, **Concertul în re major** de Beethoven. Finalul ediţiei, aparţinând studenţilor – tot cu Orchestra Filarmonicii, dirijată de Florin Totan - a fost şi momentul cel mai reprezentativ pentru ideea festivalului, oglindind la propriu semnificaţia de „Tinere talente”. De la Iaşi am ascultat-o pe sensibila flautistă Claudia Pană cu **Variaţiuni pe tema Carmen** de Fr. Borne,iar de la Cluj a fost invitat violonistul Vlad Răceu cu **Tzigane** de Maurice Ravel. Momentul cel mai împlinit a fost însă, la acest nivel de tineri muzicieni, prezenţa pianistului Mihai Ritivoiu, discipol al clasei de interpretare conduse de Viniciu Moroianu (UNMB), pe care a venit să-l asculte la Râmnicu Vâlcea însuşi Ambasadorul SUA, la recomandarea Fundaţiei prinţesei Margareta. Prin concepţie interpretativă şi autoritate a pianisticii, versiunea **Concertului nr. 2** de Rachmaninov ne-a revelat un artist care se impune pe linia unei ascensiuni spectaculoase.
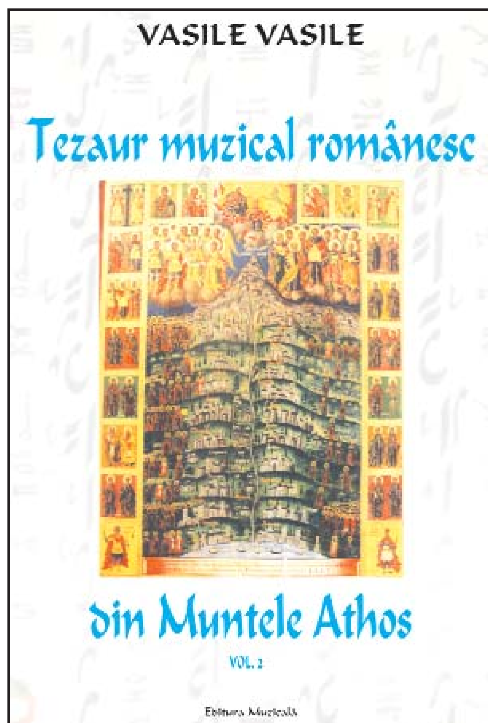
La enumerarea interpreţilor trebuie adăugată şi cea a câştigătorilor primului Concurs de critică muzicală organizat de Asociaţia „Irina Saţchi”, prin dr. Dorina Arsenescu, în cadrul Bibliotecii judeţene ”Antom Ivireanu”. Poate că această idee presupune o relatare mult mai amplă. Reţinem însă câteva nume de tineri, veniţi de la Braşov, Cluj şi Bucureşti, care urcă treptele afirmări în viitoarea carieră de critic muzical – George Rizea – Premiul I, Alice Tacu, Premiul II., reprezentanţi ai UNMB. *„Tinerele talente”*, iată o efigie de perspectivă pentru ce aşteptăm de la muzicienii de mâine, cum îi denumea pe participanţii la Festival, cu entuziasm, Rodica Sava.

Vasile Vasile – Premiul Academiei

Gheorghe NEACŞU

Cultura şi spiritualitatea au format întotdeauna un *corpus* comun completându-se reciproc şi prin această interdependenţă, dar mai ales prin influenţa benefică şi hotărâtoare asupra cizelării personalităţii, au creat premisele dezvoltării şi valorificării potenţialului creator uman. In plan muzical bisericesc, s-au făcut eforturi susţinute în zona de creaţie, dar şi de cercetare şi apoi de recuperare a tezaurului nostru. Cum era de aşteptat, rezultatele de referinţă ale cercetărilor bizantinologice au captat atenţia specialiştilor bucurându-se, totodată şi de recunoaşterea academică.

Recent, **Academia Română** a acordat premiile pentru cele mai valoroase lucrări de cercetare din perioada 2007 - 2008. Premiul în domeniul cercetării bizantinologice a fost acordat **profesorului universitar doctor Vasile Vasile** pentru lucrarea "***Tezaur muzical românesc din Muntele Athos***", apărută, în **două volume** – tipărite de Editura Muzicală, vol. I, în anul 2007 şi vol. al II-lea, în anul 2008, iar un **al III-lea volum** este în curs de apariţie la aceeaşi editură.



Autorul este cunoscut pentru studiile sale în domeniul bizantinologiei, a istoriei muzicii româneşti şi a etnomuzicologiei, dintre cele mai importante lucrări amintind: *Istoria muzicii româneşti şi evoluţia ei în spiritualitatea românească,* în două volume, Editura Interprint, Bucureşti, 1997; *De la muzica firii şi a sufletului la muzica sferelor,* Editura Petrion, 1999; *Personalităţi ale muzicii româneşti*, Bucureşti, Editura Oscar Print, 2004; *Alexandru Zirra* – Bucureşti, Editura muzicală, 2005; *Gavriil Galinescu, reprezentant de seamă al muzicii româneşti,* Piatra Neamţ, Editura Nona, 2008, *Catalogul manuscriselor de muzică sacră din Moldova – secolele XI – XX*, vol. 2, Iaşi, Editura Artes, 2010 etc. Este autor a numeroase studii publicate în ţară şi străinătate, în reviste de specialitate apreciate de cititori şi de forurile competente.

Cele trei volume ale lucrării "*Tezaur muzical românesc din Muntele Athos*", reprezintă munca a aproximativ cincisprezece ani în care, perioade lungi de timp, autorul a vieţuit în mănăstirile din Muntele Athos făcând investigaţii atente şi profunde în bibliotecile marilor mănăstiri greceşti sau ale schiturilor şi chiliilor româneşti. Aici a reuşit să inventarieze documente de certă valoare pentru istoria muzicii româneşti. Argumente în acest sens stau cele peste 500 de manuscrise studiate şi prezentate ştiinţific cuprinzând cântări în notaţie bizantină cu texte în limbile greacă, latină sau slavonă. La aspectul calitativ al muncii depuse, se adaugă efortul fizic neprecupeţit, întrucât, documentele aflate în discuţie erau risipite în diferite fonduri din Athos, la care adaugă şi unele aflate în fonduri din ţară. In felul acesta, cele trei volume realizează o sinteză la zi a aportului psalţilor noştri la românirea cântărilor bisericeşti şi la îmbogăţirea patrimoniului de cântări în stil bizantin.

Celui mai important creator de asemenea cântări în limbile greacă şi română – Nectarie protopsaltul Sf. Munte Athos – autorul i-a rezervat volumul *Cântările Sfintei Liturghii*, Bucureşti, 2004, care adună cele mai importante cântări ale ilustrului psalt român şi ortodox. De asemenea, are pregătite pentru tipar un volum consacrat cântărilor *Triodului* şi un altul pentru cântările la priveghere. La acestea se adaugă un alt volum, în curs de publicare, în Grecia, cuprinzând cântări ale lui Nectarie Schimonahul, în limba greacă.

Valoarea excepţională a "*Tezaurului muzical românesc din Muntele Athos*" constă în faptul că pune în valoare fonduri muzicale necunoscute până în prezent bizantinologiei româneşti, cele mai ilustrative fiind cele cca. 60 manuscrise româneşti de la M-rea Sf. Pavel provenind de la chiliile româneşti subordonate schitului Lacu. Majoritatea acestora sunt documente inedite la care nu a avut acces, până în prezent, nici un cercetător român, iar cei greci au avut de întâmpinat serioase piedici din cauza limbii română scrisă cu caractere chirilice.

Privind cu atenţie bogatul fond de manuscrise descris în lucrare, observăm cum autorul extinde munca de cercetare şi în alte mari mănăstiri greceşti aparţinând Muntelui Athos: Dionisiu, Simonpetra, Grigoriu, Vatoped, Xenofont, Hilandar, Caracalu, Iviron, Cutlumuş etc., în care a găsit şi a catalogat preţioase documente de muzică datorate unor creatori români de notorietate, alţii mai puţin cunoscuţi sau chiar necunoscuţi.

Lista acestor psalţi ajută la completarea cataloagelor existente cu muzicienii români care au scris în limba greacă şi română, începând cu Iovaşcu Vlahul şi continuând cu Mihalache Moldovlahul, cu Calist Vlahobogdanul, Ioan Vlahul şi ajungând la marii psalţi români athoniţi din şcoala lui Nectarie: Gherontie, Macarie Lăcanul, Gavriil, Teodorit etc.

Condiţiile tehnice excepţionale ale volumelor (texte în limba greacă, slavonă, cu unele facsimile color, fotografii colorate ale unor mari domnitori sau de monahi), fac din acestea mijloace de cunoaştere a unei spiritualităţi complexe concretizată în cântări scrise în cel mai tradiţional stil.

Meritul acestei lucrări premiate constă şi în faptul că oferă specialiştilor şi cititorilor conţinutul explicit, detaliat, al fiecărui document, ceea ce poate constitui o pistă pentru viitoarele cercetări ale trecutului muzicii româneşti.

Iată, numai câteva, dar suficiente argumente pentru a felicita nu numai pe autorul acestei lucrări de referinţă, cât şi Editura Muzicală care-şi confirmă bunul renume şi prestanţa profesională. Aşteptăm cu interes să crească numărul unor asemenea lucrări de cercetare care ajută la îmbogăţirea şi o mai bună înţelegere a muzicii noastre de cult.

Wieland Meinhold

Corina BURA

Asemenea oricărei mari instituţii muzicale care se respectă, Filarmonica „George Enescu" are şi ea un fel de stagiune al cărei personaj principal devine orga. Dacă „ rivala" , Radio România Muzical organizează câte un festival anual, în care comasează timp de o săptămână cam tot ce ar însemna faimă organistică la momentul dat, Filarmonica programează această suită de vreo 11-12 recitaluri pe întinderea întregului sezon, ce-i drept nu totdeauna în momente favorabile, mai ales atunci când acestea au loc sâmbătă seara. Anul acesta încheierea a avut loc pe 18 iunie cu recitalul susţinut de **Wieland Meinhold**, reprezentant al marii tradiţii organistice germane. Ajuns la maturitate, Wieland Meinhold desfăşoară o susţinută activitate concertistică internaţională, are în acelaşi timp contacte cu mediul academic fiind organist la Universitatea din Erfurt şi, pe lângă compoziţie şi preocupări asupra fenomenului sonor contemporan, a fost iniţiatorul unui proiect intitulat *Internationaler Konzertreigen* cu participarea unor muzicieni, actori, dansatori, literaţi şi artişti din 47 de ţări. Programul a cuprins în principal lucrări de Bach, Liszt - fireşte - şi câteva compoziţii proprii. Cu greu poţi întâlni un slujitor al acestui extraordinar instrument – orga – care să nu includă la concertul de intrare în câmpul de interes al unui nou public, *Toccata şi Fuga în re* de Bach…parcă de câte ori ne aflăm în sala unde începe un recital de o asemenea factură am fi surprinşi să nu auzim primele semnale ale *Introducerii* răscolitorului opus…am auzit-o de nenumărate ori, în concepţii care se metamorfozează „*după Modă şi timp-Olimp*" dar care, în esenţă, nu ştirbesc cu nimic măreţia acestei construcţii înălţătoare. Noua înfăţişare a orgii, menită să corespundă unor trenduri contemporane – asta neînsemnând că ar fi mai interesante – a fost un aliat al unei interpretări actuale şi a permis artistului etalarea unei viziuni care, în general, preferă extremele: registre, articulări, tempo-uri, sonorităţi. Aşadar, timbruri acute, mişcări alerte, pauze şi respiraţii dilatate, lăsate în suspensie, aşteptând parcă să ajungă până la înălţimea arcadei (la *Marienkirche* din Mühlhausen unde cântă pe o orgă romantică, cu multiple posibilităţi de combinare) şi bogăţie sonoră care se pretează mai mult la dimensiunile unor edificii de cult…toate au venit în contrast aerul meditativ al Coralului *Erbarm dich mein, O Herre Gott*, BWV 721, mai palid cumva faţă de freamătul anterior. Programul a continuat cu transcripţia făcută de Marele Cantor unui concert de Vivaldi, cu teme bine cunoscute, „migratoare" (absorbite chiar de către „il prete rosso" din propria operă), prelucrate totuşi în stilul său inconfundabil, cu desfăşurările susţinute de mersul unor linii profund dramatice în/pe bass. Recitalul a continuat cu un alt coral, al cărui material provine din opera *Flautul fermecat* de Mozart - *Ach Gott vom Himmel sieh darein* KV 620 - pe care W.Meinhold l-a redat cu o deosebită sensibilitate. A urmat o compoziţie proprie foarte interesantă, *Hommage à Sebastien* - Trei metamorfoze asupra ultimelor măsuri din *Kyrie, Gott, heilger Geist*, BWV 671, în care se remarcă aceeaşi tehnică a extremelor, registre care forţează auzul, al căror text trebuie pe undeva ghicit şi care are o continuă devenire, în care apare fragmentul de bază, în *ppp*, „însoţit" de evenimente sonore care se unesc în cluster. Muzica evoluează stratificat, folosind intens pedalierul pe toată întinderea lui, iar discursul este structurat pe episoade, aflate într-un permanent antagonism, conceput în tehnici specifice orgii, deja clasice. Aceeaşi plinătate armonică dătătoare de măreţie, specifică lui Bach, alternată cu austeritatea în background a textului originar a fost marca celei de-a treia secţiuni, mai concentrată şi mai dinamică. De abia ascultând acest opus se înţelege raţiunea pentru care repertoriul recitalului a fost astfel gândit, începând cu exploziva *Toccata* urmată de smeritul coral…Şi pentru că în acest an se comemorează bicentenarul naşterii lui Franz Liszt, W. Meinhold a prezentat câteva piese mai puţin incluse în alcătuirea programelor de acest gen, raportat la *Preludiu şi Fuga* pe tema *BACH, Fantezia şi Fuga S 259* sau transcripţia poemului *Mazeppa* pentru orgă şi pian. Impunătoare sau delicate, folosind modelele de registraţie care reprezintă deja o marcă a interpretului, au fost cântate: *Preludiu, Ave Maria* şi *Fantezie ostinato* - Variaţiuni pe basul continuu din *Cantata nr. 12, "Weinen, Klagen, Sorgen, Zagen"* şi din *Crucifixus* din *Missa în si minor* de J. S. Bach, cu coralul de final *"Was Gott tut, das ist wohlgetan"*. Şi pentru ca recitalul să se încheie în armonie cu frumoasa seară de iunie, bisul, o improvizaţie în stil clasic, aparţinând lui W. Meinhold a surprins prin vervă, reuşind să risipească meditaţia la care invită mereu Bach şi... Liszt.

Turneul ritmului

Sebastian CRĂCIUN

În perioada 21 – 25 mai s-a desfăşurat primul turneul naţional al unei formaţii de percuţie. Icon Arts Percussion Group, ansamblu care s-a format cu ocazia Academiei de vară de la Cisnădie, sub coordonarea unui foarte important muzician al vieţii muzicale contemporane - Mircea Ardeleanu, este alcătuit din studenţi ai Academiei de muzică Gheorghe Dima din Cluj.

Ritm, energie, pasiune, bună dispoziţie au fost ingredientele care au transformat acest proiect hibrid într-un adevărat eveniment. Câteva zeci de instrumente inedite, mânuite de şapte pasionaţi, ritmurile incitante, dar şi efectele sonore nebănuite au atras publicul în trei spaţii mai puţin prezente în conştiinţa melomanilor: curtea interioară a Castelului Peleş, Studioul 3 al Radio Târgu Mureş şi sala Casei Universitarilor din Bucureşti. Cei şapte pasionaţi, cei şapte profesionişti, care s-au alăturat acestui turneu organizat de Exces Music, prin programul « Oportunităţi la tine acasă », finanţat de Uniunea de Creaţie Interpretativă a Muzicienilor din România au fost : Alexandra Ioana Chira, Radu Goagăş, Alexandru Popovici, Sorin Păcuraru, Levente Kiss, Gavriil Popa şi Mircea Ardeleanu.

Acesta din urmă, un muzician, format în România, stabilit în Elveţia, apreciat pe toate continentele, invitat pe scenele celor mai importante festivaluri de muzică contemporană şi căruia numeroşi compozitori de primă mărime i-au dedicat lucrări, a reuşit să capaciteze un grup de tineri, să le ofere o deschidere spre înţelegerea artei timpului nostru. Un public divers, la toate cele trei concerte a apreciat dăruirea cu care Icon Arts Percussion Group a evoluat. Fiecare concert a fost de fapt o călătorie. O incursiune prin intermediul ritmului, melodiei şi instrumentelor în tradiţia, folclorul unor ţări de pe patru continente : America de Sud, Africa, Asia şi Europa. Un folclor preluat, stilizat de mari creatori. Au putut fi ascultate creaţii semnate de: Keiko Abe, Adriana Hölzsky – discipola maestrului Ştefan Niculescu, Theo Lovendine, Erick Sammut, Nick Bärch, Eduardo Soto – Milan.



Acest proiect a demonstrat că un program bine ales, alcătuit din piese spectaculoase, valoroase ale artei contemporane şi câţiva artişti motivaţi, dornici să-şi prezinte arta, pot însemna cheia succesului, pot duce la o apropiere de public şi la reacţii entuziaste din partea acestuia.

Vila... „Mioriţa”

În locul unde vinul negru şi aromat s-a înnobilat cu nume de oraş (Malaga), mai pe dealuri, lăsând în urmă centru-i vechi cu catedrala unică în Europa, pentru că are un singur turn (sau turlă?), nu două, centrul nou şi grupurile de vile albe ce îmbracă aşa-zişii munţi (de fapt nişte dealuri mai mari), am întâlnit-o pe Mioriţa.

Nu mioara, ci numele, nu balada, ci simbolurile ei, nu durerea, ci duioşia şi tristeţea colorată de simţiri adânci, străvechi şi foarte româneşti.

Este o casă, o vilă aşezată undeva pe-un picior de plai, pe-o gură de rai, la o cotitură (o serpentină mai strânsă), suspendată parcă între cer şi restul lumii, pe al cărei frontispiciu este scris cu litere mari de faianţă, îmbrăcate într-un desen fin de flori de câmp, MIORIŢA.

Din grădina ei, vezi cum priveşti în jos, zeci de case albe, băgate parcă una-ntr-alta, asemenea turmelor de ori de acasă, păzite aici de lătratul câinilor neciobăneşti şi nevagabonzi, dar tinzând spre fălnicia fratelui lor mai mare şi mai spaniol, taurul.

Înăuntrul Mioriţei stă singurul muzician român de talie internaţională, naturalizat aici, în ţara lui Cervantes, de 30 de ani, dirijorul Octav Calleya.

Umblat prin toată lumea, premiat mai peste tot, conducând cele mai renumite orchestre de pe mapamond, el a adus aici, la Mioriţa, o dată cu recunoaşterea, dorul şi nostalgia locurilor natale, dar mai ales însingurarea proprie oricui s-a rupt sau s-a depărtat de rădăcini, însingurare la care te „condamnă” succesul râvnit de-atâţia alţii, pentru care invidia este o carte de vizită (mă refer la spanioli).

Aici, în casa în care parcă s-au zidit toate dorurile, printre frumoasele statuete ce reprezintă figura marilor compozitori, şi fotografiile artiştilor muzicali celebri, printre diplome şi instrumente muzicale, la loc de cinste se află două tablouri ce reprezintă „Mioriţa” şi „Meşterul Manole”.

Şi astea nu întâmplător.

De câteva ori, în timpul discuţiilor cu el (cu Octav Calleya), m-am surprins tresărind la ceea ce credeam a fi un oftat al casei, şi poate chiar era, dat fiind faptul că pentru o perioadă semnificativă de timp, cuvinte şi expresii cu muzicalitate străveche românească îi încântau zidurile, făcând-o să se simtă mai în largul ei.

De pe terasa casei, urmăresc fascinată, privind în jos, avioanele care pleacă sau vin şi care, prin nu ştiu ce miraj acustic nu se aud deloc, dând impresia unor peşti uriaşi care înoată în spaţiul aerian dintre dealuri.

Vorbim (eu şi Otti) despre multe, de anii de facultate unde am fost colegi, de anii de ascensiune, de succese, de neîmpliniri, căci – nu-i aşa – toţi avem şi de-astea, de muzică şi de Enescu.



Fac ce fac şi tot la el ajung.

Dar revin cu rost, pentru că Octav Calleya este cel care l-a făcut nu numai cunoscut pe Enescu aici, dar şi cerut, admirat şi, mai ales, înţeles.

Evident, aici se combină meritul muzicii lui Enescu şi al tălmăcitorului ei.

Vom continua să vorbim aici, la Mioriţa, despre multe şi nu chiar mărunte, dar intre timp am mai despicat firul în patru şi aici, acasă, chiar zilele trecute când, la o cafea în Parcul Carol ne-am mărturisit reciproc efectul benefic, aproape miraculos pe care aceasta casa cu nume de balada, a avut-o şi o are asupra fiecăruia dintre noi.

Doina MOGA

PETER ROHR
130 de ani de la naşterea muzicianului

Damian VULPE

În noianul aniversărilor pe anul acesta, noi cei din Banat, pe lângă sărbătorirea marelui Bela Bartok nu putem să nu ne gândim şi la alţi slujitori ai artei sunetelor care au venit fiecare cu contribuţia lui de mai mare sau mai mică anvergură. Printre aceştia trebuie să ni-l amintim pe instrumentistul, dirijorul şi compozitorul Peter Rohr, născut la 8 aprilie 1881 în comuna Darova din apropierea Buziaş-ului într-o familie modestă cu mulţi copii.

Sârguinţa şi rezultatele tânărului au determinat desigur activitatea sa în capitala imperiului unde are ocazia de a aprofunda studiul şi de a cânta chiar în orchestra celebrului “Theater an der Wien”. Dar în 1902, dorul meleagurilor natale a fost mai puternic şi Peter Rohr răspunde afirmativ căutării de elemente pentru Werkskapelle (Orchestra Uzinelor) din Reşiţa, cu perspective de a prelua şi conducerea. Formaţia cu dublu aspect de fanfară şi orchestră de concert sau acompaniament va fi până la pensionarea şi îmbolnăvirea sa cea care va stimula întreaga sa activitate în primul rând de dirijor de orchestrator sau de compozitor chiar. Căsătoria cu pianista Maria, prima fiică a învăţătorului, cantorului şi dirijorului de cor Josef Tietz îi va înlesni şi practicarea muzicii de cameră dar şi apropierea de mişcarea corală, mai ales de cea germană. Cu aceste formaţii şi soliştii vocali ai acestora va susţine peste două decenii spectacole de operetă şi operă dar şi lucrări vocal simfonice pe care Orchestra Uzinei le va acompania sub bagheta lui.

Pentru aceste înscenări însă era nevoit să facă aproape tot atâtea orchestrări. Şi aici ne gândim în primul rând la cele peste 23 de titluri de operete şi alte lucrări ocazionale. Dar preocupările sale dirijorale şi rezultatele ei au dus până la prezentări de specacole de operă dintre care amintim Bărbierul din Sevilla, Cavaleria şi Paiaţe sau Tosca şi organizarea unor adevărate concerte simfonice în care se prezentau de fiecare dată un concert (de cele mai multe ori cu concursul pianistei Margareta Tietz-Cocora) şi câte o simfonie, printre care chiar cea de a V-a sau finalul celei de a IX-a de Beethoven. Colaborarea cu Corul Bisericii Romano-Catolice a dus şi la prezentarea unui întreg şir de Misse (lucrări vocal-simfonice pe textul liturgiei) şi la stimularea preocupărilor sale componistice.

De fapt primele creaţii au fost legate de muzica de fanfară încă din anii tinereţii, apoi perioada primului război mondial, în timpul concentrării sale la Bielitz (Silezia) au adus chiar le necesitatea creării de noi lucrări pentru împrospătarea repertoriului formaţiilor pe care le conducea în această perioadă. Astfel pe lângă valsuri mazurci sau polci instrumentale apar şi primele lucrări corale şi chiar Misse. Se pare că *Missa “Sub Divo”* pentru cor de bărbaţi, datează din această perioadă.

Din creaţiile sale, cea mai îndrăgită şi cântată a fost *Missa “Jubilet”* pentru solişti, cor şi orchestră scrisă prin 1927 care a obţinut interpretări la Timiţoara şi Arad, difuzări radio şi este înregistrată pe CD.

S-au mai păstrat: *Kleine Sonntags Messe, Weinachtsoratorium, Festmesse* şi *Waldeszauber Walzer* toate pentru cor mixt şi orchestră.

O grea boală îl imobilizează şi îl desparte de cele muzicale ca la 18 februarie 1956 să-şi găsească odihna meritată.

Gărâna Jazz Festival 2011

Florian LUNGU

Cele ***cincisprezece*** recitaluri înnobilând prin similaritate cifrică afişul **ediţiei a XV-a** a reuniunii sufletelor melomane în vârf de munte (21-24 iulie a. c.), au venit să transforme în certitudini palpabile ambiţia fermă şi perpetuul efort de ţinere în frâu a disponibilităţilor – pecuniare, organizatorice, de ce nu? şi de ordin estetic – manifestate fără întrerupere, aproape un deceniu, de infatigabilul manager timişorean **Marius Giura,** în edificarea celui mai falnic (actualmente şi cel mai cunoscut dincolo de fruntariile noastre) **Festival Internaţional de Jazz** din România, la înălţimea de top **Gărâna** de pe muntele Semenic, adică la cei 1.000 de metri altitudine ai **Poienii Lupului**. He, he! Fireşte că este mult mai simplu să stai pe margine şi să contorizezi greşeli, decât să-i prospectezi în propria ţară şi aiurea pe acei artişti demni de laudă, să-i convingi şi să-i aduci în arealul tău, să le creezi condiţii pe cât posibil confortabile... totodată să urci peste prăpăstioase coclauri pian, scenă, curent electric, sonorizare, lumini, dar să te preocupe concomitent atragerea în context a 7, 8, chiar 10 ori 12 mii de melomani, fiecare cu dorinţele şi pretenţiile lui. Ne mai vorbind despre riscurile imense – vor veni ori nu banii promişi, oare va ajunge la timp avionul, plouă sau nu plouă? – săbii ale lui Damocles atârnând clipă de clipă asupra reuşitei unei atât de ample sărbători muzicale... Numai cine poate trăi măcar în închipuire nenumăratele nopţi fără somn ale demiurgului şi ale familiei sale, ale echipelor ce-l însoţesc în complicatul demers organizatoric, are şansa de a înţelege lupta cu sine şi cu restul lumii a aceluia care merită a fi asemuit cu „bătrânul şi marea" al lui Heminguay.


Marius Giura şi Hiromi Uehara

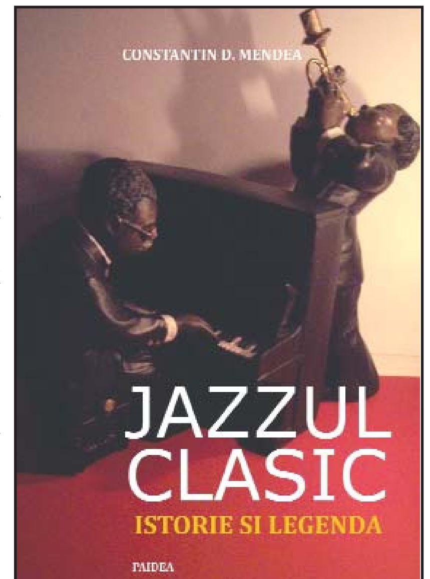
În iulie 2011, de pe frontispiciul festivalului gărânez capetele de afiş nu au lipsit. **Hiromi Uehara**, fragila japoneză degajând nebănuite resurse de energie şi o incredibilă virtuozitate, împreună cu taciturnul **Anthony Jackson**, unul dintre notorii stăpâni ai ghitarei bass din jazz-ul de peste ocean şi cu telurícul arhitect britanic de ritmuri şi combinaţii timbrale **Simon Phillips**, iată nume nu tocmai agreate de puriştii nostalgici visând la autenticitatea de cleştar a jazz-ului, în schimb mult admirate de un public foarte numeros şi sensibil la scânteierile performanţei. La fel şi **Trio-ul** bass-istului israelit **Avishai Cohen**, artist deosebit de charismatic care a aflat cheia secretă a comunicării nemijlocite cu publicul. Muzicieni deopotrivă reprezentativi pe plan european, precum „luptătorul singuratic" (Ronin) **Nik Bärtsch** din Elveţia, în fruntea propriului quartet, ca şi grupul **„Project"** al admirabilului bass-ist / violoncelist suedez **Lars Danielsson** (quartet cuprinzându-l şi pe remarcabilul pianist polonez **Leszek Możdżer**) au revenit pe podiumul de la Gărâna cu inedite programe de recital legitimând aplauzele asistenţei. Şi cum **Marius Giura** rămâne un fan declarat al muzicienilor de jazz scandinavi, am putut cunoaşte şi admira mulţi artişti norvegieni precum trompetistul **Mathias Eick** şi al său **Quintet**, **„Frøy Aagre Quartet"**, bateristul formaţiei **„Food"**, **Thomas Stronen**, grupul **„Jan Bang & The Poppies From Kandahar"**. Ei şi alţi muzicieni europeni invitaţi, ca formaţia poloneză **„Jazzpospolita"**, **Quartetul** violonistei germane de origine română **Frederika Krier**, saxofonistul englez **Iain Ballamy**, ghitaristul austriac **Christian Fennesz** au conferit o notă de binevenită modernitate şi insolit sonorităţilor, tipurilor expresive cultivate de interpreţi, atribute manifestate inclusiv prin apelul frecvent la disponibilităţile computerelor şi ale altor auxiliare electronice...

Cât priveşte participarea artistică autohtonă, aceasta a acoperit un spectru larg de tendinţe, orientări, modalităţi de exprimare specifice jazz-ului românesc actual, aşa cum au dovedit-o **Quartetul** ghitaristului timişorean **Horea Crişovan** (***funk-jazz-rock***), **„Liviu Butoi Quartet featuring Luiza Zan"** (***free-bop***), **„Mario & The Teachers"** (***ethno-fusion***), **„Mike Godoroja & The Blue Spirit"** (***blues*** cu influenţe balcanice), **„Marius Pop & The M Theory"** (***jazz-electro-funk fusion***).

Jazz-ul clasic – Istorie şi legendă

Relansat în seara de 14 iulie a. c. în ambientul aceluiaşi club **„Green Hours"** unde fusese prezentat cititorilor cu un deceniu înainte (dar şi în contextul **Festivalului „Bucureşti 2001"**), volumul cu titlul mai sus citat, avându-l ca autor pe ziaristul **Constantin D. Mendea** (tipărit de Editura Paidea)**,** vine să îmbogăţească un compartiment destul de văduvit la noi, prin absenţă, al cunoaşterii evoluţiei acestei arte: ***cartea de jazz***! Necesitatea unui atare opus muzicologic (şi literar totodată) pentru melomanii genului nu mai are nevoie de argumentare – pornind de la simplul fapt că masivele reeditări pe CD ale unor vechi discuri, disponibile în număr important şi în România, face deosebit de utilă existenţa unui reper istoric care să-l orienteze pe colecţionar în selectarea şi ordonarea materialului discografic, în înţelegerea fenomenului şi cunoaşterea numelor celor mai semnificative ale exponenţilor săi.

Agrementată cu un mai mult decât îndestulător material ilustrativ - fotografic, scrisă fluent şi atractiv, cartea îl introduce şi conduce pe cititor în lumea mirifică a creatorilor jazz-ului, artă a sunetelor plămădită cu mai bine de un secol în urmă pe noul continent, ca o unică şi irepetabilă contopire de elemente ale culturii muzicale din Africa şi Europa. Cronologic vorbind, domeniul de cercetare porneşte de la secularele izvoare şi se opreşte după mijlocul veacului trecut, raportându-se la valorile definitive ale jazz-ului tradiţional, clasic şi începuturile jazz-ului modern, la numele de referinţă ale marilor săi inovatori şi creatori de şcoală. Astfel, istoria jazz-ului se defineşte prin contribuţiile cumulate ale muzicienilor cu majusculă – **Jelly Roll Morton**, **Sidney Bechet**, **Louis Armstrong**, **Bessie Smith**, **Bix Beiderbecke**, **Fats Waller**, **James P. Johnson**, **Fletcher Henderson**, **Duke Ellington**, **Billie Holiday**, **Ella Fitzgerald**, **Count Basie**, **Benny Goodman**. Faţă de prima versiune (364 de pagini), această a doua ediţie revăzută şi adăugită (501 pagini) conţine în plus trei noi capitole, referitoare la stilul ***be bop***, la stilul ***cool*** (inclusiv la muzicienii reprezentativi pentru aceste stiluri) ca şi la „un careu de aşi ai clapelor" – capitol consacrat iluştrilor pianişti **Earl „Fatha" Hines**, **Art Tatum**, **Erroll Garner**, **Oscar Peterson**.



Îmbinând în chip fericit rigoarea ştiinţifică şi bogăţia informaţiei, cu tonul alert al unei seducătoare naraţiuni – de aici şi subtitlul „Istorie şi legendă" – lucrarea are toate argumentele de a-l transforma pe cititorul doar curios, într-un viitor prozelit al jazz-ului după lecturarea ei, după cum însuşi autorul volumului, împătimitul **Constantin D. Mendea** (pentru cei apropiaţi – **Usi Mendea**) a fost cu ani în urmă, unul dintre cei mai ferventi membri ai Clubului de jazz condus de regretatul **Mihai Berindei** la Casa de cultură a sectorului 1 din Capitală. O ultimă – dar nu cea de pe urmă – remarcă are în vedere încă două elemente de noutate: foarte reuşitele portrete ale muzicienilor desenate cu har de **Ana Costea-Mendea**, soţia autorului, ca şi faptul că volumul oferă în plus cititorului, ca un bonus, şi două CD-uri anexate, alăturând peste 50 de piese de referinţă ale istoriei jazz-ului clasic…

Mamaia: a fost sau n-a fost?

Ana-Maria SZABO
Marius GHERMAN

Am preluat titlul unui film românesc, care se potriveşte perfect ediţiei a 41-a a festivalului de muzică uşoară românească de la Mamaia (vorba vine, de la Constanţa, locul de desfăşurare fiind Grădina "Soveja", autorităţile locale, care altminteri au confiscat festivalul, nefiind în stare în atâţia ani să renoveze vechea grădină din Mamaia). Înainte de a explica de ce am recurs la această paralelă, două sugestii pentru (ne)onorabilii organizatori constănţeni: dacă tot şi-au însuşit această manifestare de patrimoniu, înfiinţată de Uniunea Compozitorilor şi Muzicologilor în 1963 (ce greşeală de neiertat că nu s-a


Cornelia Goda

înregistrat marca!), deturnând-o total, măcar să aibă bunul simţ s-o numeroteze din clipa când au început s-o maltrateze, fără tupeul de a-şi trece în cont şi ediţiile în care festivalul reprezenta exact ce-i spune numele. Tocmai legat de asta vine şi a doua sugestie: de ce i se mai spune "de MUZICĂ UŞOARĂ românească", când acest gen nu mai reprezintă nici măcar jumătate din materialul muzical din festival? Anul acesta a fost mai mult un festival rock! Nu că am avea ceva cu muzica rock (căreia revista noastră îi acordă, firesc, mult spaţiu), Doamne fereşte, dar memoria lui Teo Peter (care a dat numele său unui premiu, ca în anii precedenţi, dar şi unei întregi secţiuni rock, în premieră!) ar fi cu adevărat cinstită nu la un festival de muzică uşoară unde probabil n-a cântat niciodată, ci înfiinţând, eventual, o manifestare rock care să-i poarte numele. Acolo ar veni toţi colegii care l-au cunoscut, în sală ar fi un public avizat, juriul ar fi de specialitate, aşa cum este normal; de ce nu face acest lucru dl. Cristian Zgabercea, directorul festivalului de la Mamaia (dăm un premiu celui care ne spune ce legături are dânsul cu muzica uşoară şi cu muzica în general!), care ţine să sublinieze mereu prietenia care l-a legat de regretatul muzician? Mai mult de atât, datorită secţiunii nou-introduse, rock, şi premiului amintit, în juriu au fost cooptaţi câţiva membri care evident nu puteau să jurizeze competent şi cele două secţiuni de muzică uşoară, "Interpretare" şi "Creaţie".

Dar, să revenim. De ce am scris în titlu "A fost sau n-a fost?"? Am pus întrebarea "Ce aşteptaţi de la ediţia 2011 a festivalului de la Mamaia?" unui număr de 14 persoane din show-biz, compozitori şi interpreţi. Ei bine, doar 3 au ştiut că festivalul avusese deja loc!! Altfel spus, s-a desfăşurat într-un anonimat perfect, fiind retransmis doar de TVRM (post


Marcel Dragomir

absolut minor, recepţionat de puţini abonaţi) şi de postul local TV Neptun!! Doamne, ce a ajuns festivalul "naţional" de la Mamaia! Chiar dacă nivelul calitativ a scăzut cumplit, asta nu scuză atitudinea TVR, postul public de televiziune, care avea datoria să se implice şi să încerce, cu regizorii şi realizatorii săi, să redreseze manifestarea la cote măcar acceptabile. Ei bine, ce credeţi că transmitea TVR3 exact în serile când avea loc festivalul de la Mamaia? Modestul concurs de la... Amara! Dar ce să ne mai mirăm, când cele mai importante, mai puternice festivaluri de gen din ţară, se "bucură" de un tratament asemănător din partea postului TV plătit din banii noştri şi unde salariile şefilor ajung la sume colosale? Festivalul "George Grigoriu" de la Brăila a fost preluat doar de acelaşi TVR3 (şi de TVR Internaţional), iar "Dan Spătaru", de la Medgidia nici măcar atât, fiind nevoit să apeleze la OTV (între noi fie vorba, tot răul spre bine, audienţa este net superioară decât pe TVR3, dar e o chestiune de principiu)!

Juriul

Nu mai puţin de 13 (!) componenţi a numărat juriul: Mădălin Voicu (preşedinte), Mircea Drăgan, Mihai Pocorschi, Adrian Ordean, Viorel Gavrilă, Andrei Tudor, Corina Chiriac, Titus Andrei, Cristi Minculescu, Gabriela Scraba, Andrei Partoş, Berti Barbera, Cristian Zgabercea. Cum se poate lesne observa, competenţe foarte diferite, ceea ce e contraindicat într-o comisie unde trebuie să se vorbească aceeaşi limbă. În plus, gândiţi-vă cum au votat pentru rock


Andreea Olariu

cei specializaţi în muzica uşoară, dar şi „rockerii" la muzica uşoară...Dacă se va menţine ideea aberantă cu concursul rock, normal este să existe un juriu aparte. Era bine dacă era invitat şi un compozitor din „generaţia de aur" (Paul Urmuzescu, de pildă, a concurat la primele ediţii!), dar mai



Cornel Fugaru

ales un textier cu experiență, pentru a amenda textele inepte care au invadat cele trei secțiuni. Iată ce consemna în „Jurnalul Național", chiar în ziua primului gong, valoroasa ziaristă Dana Andronie, unul din puținii condeieri independenți, curajoşi, pe care organizatorii n-o pot câştiga cu câteva zile de plajă la Mamaia: „Mădălin Voicu (care, se pare, este ales pe viață preşedintele juriului) îşi doreşte ca Mamaia să nu mai miroasă a naftalină. Ca atare, organizatorii încearcă să o parfumeze cu... rock! Multora le miroase deja, de la o poştă, a drogherie ieftină. Într-adevăr, nu s-a mai pomenit până acum ca un festival-concurs de muzică uşoară să aibă o secțiune rock... Nu ştiu cum va da în CV-ul unei trupe de rockeri premiul câştigat la Festivalul Național de Muzică Uşoară Mamaia. „Nu sunt de acord cu menținerea festivalului într-un conservatorism nociv, el trebuie să devină atractiv, cu condiția să îl profesionalizăm – mai spune M. Voicu. Nu ştiu ce se va întâmpla mai departe cu concurenții, ce vor face producătorii TV, radiourile, casele de producție şi impresarii, care ne oferă în ultima perioadă tot felul de personaje ciudate". D. Andronie continuă: „Să vedem ce premianți dă *Mamaia* anul acesta, fiindcă la preselecții nu prea s-au îngrămădit nici compozitorii, nici interpreții. Probabil că cele două producții de „talent-show" de la Antena 1 şi ProTV i-au făcut pe tinerii talentați să uite că mai există şi o „Mamaie". În ceea ce priveşte compozitorii, lipsa participării acestora poate coincide şi cu absența postului de televiziune națională, care să transmită în toată țara creațiile din concurs". Câteva observații legate de cele de mai sus. M. Voicu „nu ştie ce se va întâmpla mai departe cu concurenții", dar ce să facă impresarii şi casele de producție cu „marfa" propusă de juriul de la Mamaia? Pe primele două locuri la „Interpretare" au fost aşezate două soliste lipsite de charismă (or un producător are nevoie de ceva vandabil, logic!): Cornelia Goda din Focşani, 33 de ani (!!), fostă speranță acum mai bine de 18 ani, dar dispărută din peisaj – premiul I şi Rodica-Elena Tudor din Mărginenii de Jos, jud. Prahova, febletea juraților de la Mamaia (a fost pe podium şi anul trecut) – premiul II. Iar pe poziția a treia Nicoleta Țicală (fostă Floroni), care mai are la activ un loc secund, la o ediție anterioară. Păi asta nu miroase a „naftalină" şi „conservatorism nociv"? Legat de concursurile TV de care amintea colega de la „Jurnalul Național", ele sunt nu mai puțin de trei (şi la „Românii au talent" de la ProTV muzica a fost pe primul plan, podiumul aparținându-i în întregime), atrăgându-i pe candidați cu premii excepționale. Deci muzica uşoară sau pop nu numai că nu vine de la naftalină, dar atrage ca un magnet producătorii TV şi telespectatorii! Şi în loc să profite de acest curent favorabil, organizatorii de la Mamaia marginalizează muzica uşoară, în favoarea rockului, deşi dacă aveau ştiința marketingului şi nu mizau pe două televiziuni minore se puteau lăuda ei, la o adică, mândri nevoie mare, că au lansat un Ianău sau Dinu (la câştigătorul suspect al competiției „Românii au talent" nu ne referim, n-are nici o legătură cu muzica). Dar cel mai tare ar trebui să plece ochii în pământ cei de la TVR, care după 1989 au îngropat „Steaua fără nume", care modernizată, actualizată, ar fi conferit un ascendent uriaş, azi, postului public!

Tot legat de regulament şi de juriu, aflăm că la „Interpretare" premiul revine integral solistului (asta ar fi normal doar în caz că-şi cântă propriile creații!), dar la „Creație" banii se împart într-un mod bizar: 60% compozitorul, 30% interpretul (!!) şi doar 10% textierul. Cine o mai fi inventat şi asta? Normal procentul ar trebui să fie de 70 sau 80% compozitorul (el se ocupă de orchestrație, plăteşte studioul, instrumentiştii, etc) şi restul textierul, solistul urmând a fi plătit pentru prestația sa de către organizatori, aşa cum a fost întotdeauna. Scrie ziarul „J. N.": „Este o premieră! Până acum, la „Creație", niciodată interpretul nu a luat 30%, textierului revenindu-i doar 10%. Interpretul să trăiască şi ceilalți să se mulțumească cu cât mai puțin! Fără compozitor şi fără textier, cântărețul există spre deloc!". Nimic mai adevărat, mai ales că ulterior solistul, în caz că introduce piesa în repertoriul propriu, va fi plătit la fiecare concert, în timp ce autorii, cel mai adesea, nici nu sunt declarați...

Festivalul s-a încheiat în prima seară!

Mamaia a fost şi trebuie să rămână o arenă a marilor voci, a artiştilor cu har, a compozitorilor dăruiți


Gabriel Cotabiță

muzicii uşoare, a textierilor stăpânind secretele limbii române! Festivalul are un public al său (care nu e nicidecum al rock-ului!), care aşteaptă eleganță, distincție, şlagăre,


Nico

de compozitor, nu neapărat dispărut (ne gândim la legendele vii Camelia Dăscălescu, Temistocle Popa, Paul Urmuzescu...)? În ce priveşte ora de maximă emoţie Fugaru, noroc cu OTV-ul, care a retransmis-o, pentru a o vedea întreaga ţară.

Lecţie pe internet

Sub titlul „Lecţie de muzică şi dăruire”, citim pe internet un material din care poate vor înţelege şi trufaşii organizatori că festivalul nu le aparţine, nu-l pot transforma după bunul lor plac: „În prima seară de festival am avut ocazia minunată de a face diferenţa dintre muzica bună, valoarea interpreţilor, plăcerea şi dăruirea pe scenă în faţa publicului. După cum se ştie, Festivalul de la Mamaia este etalonul competiţiilor de gen (mai bine zis ERA! - n. a.). Atunci cum poţi apărea la un eveniment ce se vrea de ţinută în bermude, având în spate 40 de instrumentişti profesionişti, în costume de gală? Cât despre textul prezentării, glume de şantier şi fashion, în rest nimic. Unde sunt prezentările de altădată? Dar, din fericire, cum spuneam, s-a întâmplat ceva aseară: am asistat la o lecţie de muzică, rafinament interpretativ, ţinută şi dăruire pentru meseria pe care o fac şi pentru Măria-Sa, publicul. Profesori au fost Monica Anghel, Gabi Cotabiţă, Lucia Dumitrescu, Aurelian Temişan, Marcel Pavel, Adrian Enache, Nico, artişti care nu au plecat cu autoturisme când

emoţie... Să ne mai mirăm, în acest caz, că publicul a stat până târziu doar în prima seară, la medalionul Cornel Fugaru? Cu Corina Chiriac doar în juriu, cu celelalte mari vedete ale noastre ignorate total, a fost singurul moment care a avut legătură cu adevărat cu Mamaia, cu istoria sa, cu legendele urzite pe scena festivalului, fiind gândit tulburător de văduva compozitorului, interpreta şi textiera Mirela Fugaru (care n-are loc în juriu la Mamaia, dar va fi – superbă inspiraţie şi reparaţie! – la concursul „Dan Spătaru”, la Medgidia). Citim în acelaşi ziar citat anterior cum că „invitat special din partea juriului va fi cantautorul italian Fabio Concatto”. Că n-a auzit mai nimeni de el e altă poveste, dar cum vine asta, „invitat de juriu”? L-au nominalizat juraţii, l-au plătit ei? Dar de ce n-a invitat juriul una din vedetele de calibru ale muzicii uşoare româneşti? Să nu se mai mire organizatorii că acum, când aminteşti de Mamaia, cântăreţii noştri dau din mână a lehamite (ca să nu zicem scârbă!)... Toată stima pentru valoroasele formaţii Iris şi Cargo, prezente în recital, dar locul lor nu era acolo, probabil s-au simţit şi ele stânjenite. Citām din nou, colegial, din articolul publicat de „Jurnalul Naţional”, pentru a nu se crede cumva că suntem noi cârcotaşi, răuvoitori: „Cea de-a 41-a ediţie a Festivalului de muzică uşoară Mamaia a reuşit să emoţioneze, totuşi, cu momentul realizat în memoria lui Cornel Fugaru... Vedete mari, fiul Vlad Fugaru şi foştii elevi l-au comemorat pe artistul, colegul, tatăl şi profesorul care le-a dăruit muzica sufletului său. Au fost lacrimi şi candele aprinse pentru Cornel Fugaru”. Au cântat câţiva dintre copiii, atât de numeroşi, pregătiţi şi lansaţi de compozitor şi de soţia sa, apoi Noni, Lucia Dumitrescu, Vlad Fugaru, Nico, Aurelian Temişan, Adrian Enache, Marcel Pavel („Am ales nemărginirea”, acompaniat la pian de Andrei Tudor), Monica Anghel („Spune-mi”), Gabriel Cotabiţă („Ave Maria”, premiul I la Mamaia ’90) şi, pe ecran, în faţa spectatorilor cu ochii în lacrimi, însuşi inimitabilul Cornel Fugaru, cu „A venit toamna”... Acest moment excepţional merita o prezentare mai amplă, mai documentată (soliştii s-au anunţat unii pe alţii), făcându-ne să ne întrebăm: „E nevoie să moară un compozitor de seamă pentru a i se consacra un medalion la Mamaia?”. Şi dacă e aşa, de ce au fost uitaţi Florin Bogardo (laureat la prima ediţie, din 1963!), Anton Şuteu, Ion Cristinoiu, Titel Popovici, Alexandru Mandy, Edmond Deda, Laurenţiu Profeta, George Grigoriu, Radu Şerban, Vasile Veselovschi, H. Mălineanu, Aurel Giroveanu şi atâţia alţii? N-ar fi oare firesc ca la fiecare ediţie să fie realizat un portret


Aurelian Temişan

au câştigat festivalul de la Mamaia (ne permitem o corectură: doar L. Dumitrescu a fost în această postură – n. a.). Valori care au pus mai presus de toate muzica şi publicul. Vă mulţumim că existaţi! Şi ruşine nouă că ne amintim de voi numai în momente triste! Cât despre momentul artistic – MAGISTRAL! Despre concurs, au puştii acum o vorbă, „varză”: oare interpretările şi creaţiile se ridică la valoarea unui autoturism? De anul trecut s-a mai auzit ceva de cariera muzicală a câştigătoarei Trofeului? Mai ştie cineva cu ce piesă a obţinut trofeul? Cu siguranţă nu! În

schimb ne aducem aminte de „Vorbeşte marea" (Cătălin Crişan), „Dă, Doamne, cântec!" (Laura Stoica), „Mă întreb ce să fac?" (Loredana Groza) (precizăm noi compozitorii, în ordine: Aurel Manolache, Viorel Gavrilă, Marius Ţeicu - n.a.)... La final, un sfat: înainte de a avea pretenţii la premii mari în bani („Au ajuns festivalurile câmp de vânătoare pentru premii în bani şi cam atât, muzica e pe planul doi"), să încercăm măcar să cântăm „live" într-un festival ca Mamaia, chiar dacă evoluăm în recital" (28 august, "kids show production"). Vox populi...

Nici un an fără scandal!

Cităm din ziarul „Libertatea": „Din cauză că face parte din secta „Martorii lui Iehova", concurenta Bernice Chitiul din Bistriţa n-a acceptat ţinutele şi accesoriile puse la dispoziţie de cei desemnaţi să-i îmbrace pe concurenţi, pe motiv că erau prea sexy. Adolescenta de 16 ani a purtat ţinute şi bijuterii proprii, astfel că în prima zi de festival a fost scoasă de pe scenă cu bodyguarzii, după un imens scandal. Până la urmă, ea a fost dată afară din concurs şi de la „Creaţie", deoarece organizatorii au sesizat că piesa lui Virgil Popescu, „Vei mai fi", este copiată după o melodie mai veche a Marinei Florea" (Tatiana Solomon). Până ne lămurim cum a stat treaba cu rochia, să facem lumină în fraza finală, din care ar trebui să înţelegem că Virgil Popescu a copiat o „melodie a Marinei Florea", altfel spus compusă de apreciata interpretă!! Evident, nici vorbă de aşa ceva: în urmă cu 5-6 ani, Marina Florea i-a comandat cunoscutului compozitor o piesă. A înregistrat-o, probabil s-o fi difuzat de câteva ori la Radio România, dar n-a filmat-o, n-a cântat-o în concerte. Anul trecut, tânăra din Bistriţa i-a solicitat compozitorului câteva negative, acesta i-a dat mai multe, între care şi cel la piesa „Vei mai fi". Melodia îi place nespus solistei, care îi spune compozitorului că vrea s-o cânte la Mamaia. Dar aceasta o înscrie la „Creaţie", deşi autorul îi precizase clar că nu este în primă audiţie! Trece de preselecţie (în juriu au fost trei reprezentanţi ai Radio-ului public, cum de nu s-a sesizat nici unul din ei?), după care cineva (când s-a descoperit, la repetiţii, după concert?) anunţă organizatorii şi se produce eliminarea. Aşa se întâmplă când regulamentul nu este ferm, când se permite soliştilor să înscrie piese, deşi acest lucru ar trebui să-l facă numai compozitorii! Sau măcar după anunţarea finalistelor firesc ar fi fost ca Virgil Popescu să fie contactat de organizatori, invitat la festival, etc (ce se întâmpla dacă lua premiu, nu trebuia să fie pe scenă?) şi s-ar fi aflat adevărul. Situaţia de mai sus se petrece adesea la concursurile de copii care au şi secţiuni de creaţie. Părinţii copiilor, care au achiziţionat piese de la compozitori, îşi închipuie de-acum că pot face orice cu ele, fără a mai cere acordul autorului. Acum câţiva ani, la festivalul „Suflet de stea" de la Aleşd, la „Creaţie" au fost înscrise melodii de Jolt Kerestely,


Ana Mardare


Bernice Chitiul

Dumitru Lupu, Nicolae Caragia, plus nu mai puţin de cinci de Constantin Alivej, fără ca aceştia să dorească să concureze cu ele! Dar hai să revenim la scandalul cu rochia – singurul care a făcut să se scrie despre festival! Iată relatarea din „Click": „Bernice Chitiul s-a văzut nevoită să renunţe la rochiţa foarte mulată pe corp, impusă de organizatori, şi să îmbrace o ţinută proprie, după scandalul făcut de tatăl ei, adept al cultului "Martorii lui Iehova". Pentru că nu a respectat contractul, organizatorii erau cât pe ce să o suspende din concurs. Echipa de stilişti vestimentari din Cluj, acreditată să îmbrace toţi concurenţii de la secţiunile Creaţie şi Interpretare, s-a confruntat cu un fapt de-a dreptul bizar. „A sărit cu gura pe noi tatăl lui Bernice. Ne-a zis că ţinuta pe care i-am ales-o e foarte vulgară şi că fiica lui nu urcă pe scenă îmbrăcată ca o curvă! Omul ăsta nu-şi lasă fiica nici măcar să se epileze pe picioare, abia a făcut-o de gura noastră. E şi nepensată, cum să vii aşa la ditamai festivalul?". Câteva scurte întrebări, pe puncte: 1. Există un contract, semnat de solistă, care să stipuleze că toţi concurenţii sunt OBLIGAŢI să poarte vestimentaţiile realizate de Liana Martin şi echipa sa? 2. În aceste condiţii, ce se întâmplă dacă designerilor li se năzare să propună un costum de baie sau ţinute super-sexy? Sau ceva à la Lady Gaga sau Madonna? 3. Şi interpreţii de la „Creaţie", între care în mod normal ar trebui să se numere şi vedete, sunt supuşi aceloraşi reguli? 4. Ce căuta tatăl solistei în culise şi în ce calitate i s-a permis să-şi dea cu părerea? În treacăt fie zis, rochia care-i fusese destinată lui Chitiul a fost purtată până la urmă de Mihaela Alexa şi era tare bătrânicioasă, ca pentru „Crizantema de aur", dar rămânem la ideea că trebuie să i se acorde libertate interpretului: dacă se face de râs, o face pe barba lui, juriul trebuie să ia în considerare toate aspectele, inclusiv cele ce ţin de gust, artistic sau vestimentar. Ceea ce nu înseamnă că nu deplângem obscurantismul



Vertigo

promovat de secte sau de anumite religii rămase în faza Evului Mediu: când vrei să devii artist sau sportiv, îţi asumi toate regulile şi responsabilităţile, pentru a fi pe acelaşi plan cu ceilalţi!

„Cronica unei morţi aranjate"

Decăderea festivalului, cândva strălucitor, este admirabil surprinsă de aceeaşi Dana Andronie în „Jurnalul naţional": „După 48 de ani de la prima ediţie, când a participat şi Ioana Radu cu o piesă compusă de H. Mălineanu, „Aş vrea iar anii tinereţii", Festivalul Mamaia se află pe patul de moarte. Cea de-a 41-a ediţie a terminat-o! E trist să vezi cum un festival moare cu zile. Nu înţeleg de ce, dar sper că se va găsi o soluţie de salvare, pentru ca "Mamaia" să existe în continuare în lumea muzicii româneşti. Este un festival cu tradiţie, al cărui impact la public a fost validat chiar de public şi care ar putea trăi multe decenii de-acum încolo. Dacă ar fi, bineînţeles, îngrijit, nu băgat în boală! Nu ştiu cine ar putea fi acuzat pentru situaţia deplorabilă de acum, dar nu-i sănătos să-ţi baţi joc, cu sau fără ştiinţă, de "Mamaia"! Scena Teatrului de vară din Constanţa nu era gata nici la ora 21, în ziua de 24 august. Iar la 25 august, festivalul "Mamaia" a început, la propriu, să-şi dea ultima suflare! Sună exagerat, dar e perfect real. Tavanul imens cu leduri de lumini (pentru



Iris

ce această cheltuială? Pentru TVRM? - n.a.), râvnit de regizorul festivalului, Petre Năstase, a cedat nervos chiar înainte de a fi montat. S-a prăbuşit, pur şi simplu. Pe ultima sută de metri a fost adus altul şi numai aşa a fost salvat regizorul de la infarct! Primele probe s-au desfăşurat cu doar câteva ore înainte de festival! Vai de concurenţi, vai de telespectatori! Sonorizarea a fost crimă şi pedeapsă. Şi dacă lucrurile s-ar fi oprit aici... dar nu, a fost doar începutul! Prezentatorii acestei ediţii au ucis toate cele patru seri. Şi, apropo, dacă doriţi să îngropaţi un eveniment, invitaţi-i pe Gianina Corondan şi pe cei doi băieţi de la Ca$$a Loco, Bogdan Mureşan şi Cosmin Tudoran. Succesul dezastrului e garantat! Dacă aş fi avut o mătură şi un făraş adecvate, imediat i-aş fi curăţat de pe scenă. Însă „Nu-i nici uşor, nici greu/ De speranţă leagă-te mereu", aşa cum am auzit din textul, cu rimă îndelung-căutată, al piesei din concurs, „Mereu învingător". Şi pentru că tot am ajuns la capitolul interpretare, am tot sperat ca măcar un concurent să cânte o piesă cu ochii deschişi! Neam! De la Nicoleta Ţicală, Alin Ignat, Daniela Marin şi până la Daniela Cojocaru (deţinătoarea trofeului "Mamaia" de anul trecut), toţi au cântat de parcă le-ar fi intrat nisip în ochi! Rockul a dat bine la Mamaia, deşi sonorizarea a lăsat mult de dorit. Trupele (mai slabe sau mai puţin slabe, din punct de vedere valoric) au avut şi piese în limba română, cu mesaj: „Deschide, baby, microfonul, nu trişa! Show-biz-ul e o treabă grea!" - ne-a transmis trupa Tips. L-am ascultat şi pe fratele Luminiţei Anghel (de fapt e al Monicăi – n.a.), Alexandru Daniel, solistul trupei „Fără precedent"; n-a impresionat pe nimeni. Ovidiu Anton, fost absolvent al „Şcolii vedetelor", însoţit de colegii săi de la trupa Pasager, a făcut show cu artificii, doar piesa se chema „Te joci cu focul". Poate că ar fi bine să nu ne mai jucăm cu focul, nici în privinţa festivalului "Mamaia"! Încă are şanse să-şi revină, dacă va fi

organizat de oameni responsabili şi dacă va fi măturat tot cei rău. Încă poate redeveni Festivalul ”Mamaia”, aşa cum l-au creat alţii, iar noi l-am moştenit”.

Palmaresul

Cea mai mare bucurie a fost aceea că la „Creaţie” s-au înscris câţiva compozitori valoroşi: Marcel Dragomir (a trecut peste jignirile de anul trecut din partea preşedintelui juriului), Adrian Romcescu, Dumitru Lupu. Din păcate, piesa acestuia din urmă, „De ce?”, admirabil construită pentru Alexandru Jula (am ascultat-o pe micul ecran), a fost respinsă la preselecţie! Nu ne rămâne decât să ne întrebăm: de ce? Doar juriul ne-ar putea răspunde, pentru că oricum va deveni un şlagăr. Totuşi s-a făcut dreptate, Marcel Dragomir câştigând pentru prima oară (!) Trofeul festivalului de la Mamaia, un autoturism Skoda Fabia. Unul dintre reprezentanţii organizatorilor a precizat că Trofeul nu ar trebui să se împartă procentual, asemeni pieselor de la Creaţie, ceea ce ni se pare absolut normal, eventual doar o sumă textierului. Marcel Dragomir a marcat această premieră pentru el cu melodia „Ciao amore, come stai?”, pe un text de Eugen Dumitru, interpretată de constănţeanca Andreea Olariu, 15 ani (cum aceasta are mult succes în Italia, va putea cânta piesa şi în Peninsulă!). Decizia a aparţinut ca de obicei consilierilor judeţeni, 22 dintre cei 25 optând pentru melodia lui Dragomir, învingătoare detaşată la „Creaţie”. La această secţiune podiumul a fost format din piesele: „Sunt gelos” de Adrian Romcescu, text Dana Dorian, solist Mihai Băjinaru (premiul I); „Mereu învingător” de Tudy Zaharescu, text şi interpretare Ana Mardare (pr. II); „Doar a ta”, trupa Perpetuum (pr. III). Cum palmaresul de la „Interpretare” l-am consemnat, iată premiile secţiunii Rock: trupa Vertigo (pr. I), Pasager (II), Tips (III). Din cele zece formaţii, doar trei au avut nume în limba română: Pasager, Fără precedent, Marcă înregistrată. Premii speciale au fost numeroase. SRR i-a premiat pe Alin Ignat şi



Andreea Olariu, Consiliul judeţean (ia uite, consilierii judeţeni se pricep şi la rock, măi să fie!) a acordat premiul „In memoriam Teo Peter” grupului Addiction, în timp ce premiul Neptun TV a revenit trupei Vertigo, iar cel acordat de Margareta Pâslaru solistei trecute prin atâtea peripeţii, Bernice Chitiul. Premiul „Hotel Frankfurt” din Centrul istoric al Capitalei a fost câştigat de piesa „Mereu învingător” de Tudy Zaharescu-Ana Mardare. Am lăsat intenţionat la urmă cele mai amuzante premii speciale: cel al... Asociaţiei jurnaliştilor muzicali din România (ce-o mai fi şi asta? Probabil ceva gen Partidul Manechinelor!), oferit solistei Daniela Marin, precum şi Premiul Fundaţiei internaţionale „Ion Voicu”. „Jurnalul naţional” se întreba de ce Mădălin Voicu este preşedinte pe viaţă al juriului; foarte simplu, fiindcă ştie să-şi răsplătească prietenul care l-a pus acolo, Cristian Zgabercea, preşedinte executiv al Comisiei de organizare a festivalului, care a ridicat premiul deasupra capului în uralele mulţimii... de consilieri! Să mai notăm că înafara lui Vlad Fugaru, fiul lui Cornel Fugaru, alţi doi tineri moştenitori ai talentului muzical patern au urcat pe scenă: Vladimir Pocorschi, chitară, 26 de ani, cunoscut de la emisiunea lui Dan Capatos (Antena 1), şi


Adrian Romcescu

Alexandru Ştefan, 24 de ani, fiul lui Nicu Gigantu; absolvent al Universităţii Naţionale de Muzică, acesta a cântat bine, dar juriul... În finala de la „Interpretare” au fost 9 concurenţi, înafara premiaţilor amintiţi cântând Diana Ioana Prepeliţă (foarte bună!), Iolanda Ulmeţeanu, Lorena Muntenaş, Oana Radu. La „Creaţie” au fost doar 7 piese în finală, înafara celor amintite putând fi ascultate „Mi-e dor de ochii tăi” de Georgian Zlat şi „Doar noi” de Gabriel Băruţă; ce să caute „debutanţii” Dumitru Lupu şi Alexandru Jula lângă asemenea nume răsunătoare?

Nedumeriri şi întrebări de final

„Gândul” se întreabă retoric: ”Cine este vinovat pentru scăderea constantă a calităţii unui festival care pe vremuri făcea ratinguri foarte mari? Unde sunt şlagărele de altădată? De ce nu s-a transmis festivalul la televiziunea publică?”. Poate puteţi Dvs., stimaţi cititori, să răspundeţi... Cunoscuta textieră Carmen Aldea Vlad, de atâtea ori laureată la Mamaia, pune punctul pe ”i” într-un interviu acordat revistei „VIP” : „Care festival de la... Mamaia? Ce aţi zice dacă festivalul de la Sanremo s-ar desfăşura la Rimini? Ce aţi zice dacă pe scena de la Soveja aţi asculta arii de operă, operetă, în competiţie cu genurile muzicale actuale? Mi se pare o nefericită eterogeneză... Cam care ar fi reacţia spectatorilor şi juriului de la un festival de muzică rock, în situaţia în care ar exista şi secţiuni de pop, disco, dance? Fredonaţi-mi măcar un şlagăr de la ultimele ediţii ale festivalului! Compozitorii noştri de vază erau maeştri ai acestor festivaluri, toată lumea spunea acest lucru, pentru că îşi meritau locul în academia marilor muzicieni!”

Fără un fir călăuzitor clar, din punct de vedere stilistic, cu un management defectuos, având în frunte oameni care NU iubesc muzica uşoară, festivalul ”Mamaia” (observaţi că nu mai scriem „de la”) se scufundă fără speranţă...

MUZICA, vedetă la “Madame Tussauds” - New York

Născută la Strasbourg în 1761, Marie Tussaud a învățat arta modelajului de la Philippe Curtis, un medic cunoscut pentru măiestria sa în crearea figurilor anatomice din ceară. Cei doi s-au mutat la Paris, unde Marie a început să creeze modele de ceară pentru expoziții (era o prezență obişnuită la Versailles), a scăpat de ghilotină în timpul Revoluției Franceze şi a ajuns să facă măşti pentru cei condamnați la moarte. Modelele sale de ceară au devenit veritabile şi unice mărturii ale evenimentelor de atunci. *„Madame Tussaud credea că oferă distracție, desfătare artistică, educație istorică şi un loc de pelerinaj”* - scria Pamela Pilbeam, autoarea cărții


Herbert von Karajan

„Madame Tussaud şi istoria figurilor de ceară“. Istoria celebrului muzeu al figurilor de ceară a început să se scrie în 1835, cu ocazia inaugurării la Londra, pe Baker Street... Astăzi sunt 13 astfel de muzee pe 4 continente: Europa (Londra, Amsterdam, Viena, Blackpool, Berlin), SUA (New York, Washington DC, Hollywood, Las Vegas), Australia (Sidney) şi Asia (Bangkok, Hong Kong, Shanghai). La Londra, cea mai populară a fost şi este „*camera ororilor*“, care reprezenta torturi, crime, dar şi pe autorii acestora. Se spune că partea întunecată, morbidă este menținută special, cu mare succes în toate muzeele “Madame Tussauds”. Un reputat cronicar englez nota că *“este un pic morbid să te uiți la brațele strălucitoare, din ceară, ale artistei Amy Winehouse... De aceea şi există două Amy Winehouse, pentru ca una dintre statui să poată fi tot timpul luată din expoziție pentru a i se repicta tatuajele şterse de atingerile… discrete ale fanilor”*. Şi dacă vizitatorii mai în vârstă îşi amintesc cu nostalgie şi se fotografiază alături de modelele de ceară din vremea lor, tinerii admiră minute-n şir fashion-icon-urile idolilor lor.

Fiecare model (personalități ale muzicii, sportului, show-biz-ului, politicii, artei şi culturii mondiale) este şi acum realizat după procedeele folosite de Marie Tussaud; acesta nu este gata mai devreme de 4-5 luni, iar costurile fiecărei creații din ceară (din păcate nu toate seamănă perfect cu…realitatea) pot ajunge şi la 200.000 de euro.


Frank Sinatra

În anul 2000 “Madame Tussauds” a ajuns în SUA, când a fost deschis primul muzeu în Las Vegas, căruia i-a urmat imediat cel aflat în Times Square, New York, apoi, firesc am spune, muzeele din Washington (2007) şi Hollywood (2009). Toate se mândresc cu cele mai în vogă vedete, dar dedică spații generoase numelor aflate în fruntea box-office-ul actual. De exemplu, la New York, starurile “new-entry” sunt Miley Cyrus (Hannah Montana), Justin Bieber, Lady Gaga, Alicia Keys (după ce a…pozat timp de 3 ore, “statuia” sa a fost gata în 3 luni) şi Justin Timberlake (statuia sa, “îmbrăcată” în costumul unui preşedinte american din perioada Războiului de Secesiune, a fost inaugurată pe 1 septembrie!), dar “veterani” precum Frank Sinatra, The Beatles, Glenn Miller, Diana Ross, Jimi Hendrix, Louis Armstrong, Prince, Tina Turner, Elvis Presley, Bette Midler, Josephine Baker sau Billie Holiday îşi păstrează locul pe care nimeni, nici un star al muzicii pop sau rock actuale nu li-l poate lua vreodată! În plus, este lesne de intuit că,



Tina Turner

la “Madame Tussauds” - New York, istoria musicalurilor şi a producțiilor de pe Broadway continuă să se scrie… (Text şi foto: **Oana GEORGESCU)**

Festivaluri

Dorin MANEA

Jeunesses Musicales Romania prin **ELITE ART Club UNESCO** organizează anual **IMAGINE Festival**, un concept **Jeunesses Musicales International.** Evenimentul este realizat împreună cu trupa byron, ca o fuziune între festivalurile-concurs "Proms of Delight Music Fest" şi "Byron, rock your Highschool"**.**

IMAGINE România este o competiție live de interpretare muzicală care se adresează formațiilor şi soliştilor vocali cu vârste cuprinse între 12 şi 20 de ani. În această competiție sunt acceptate toate stilurile muzicale: pop, metal, rock, jazz, hip hop, clasic, ska, world punk etc. În cadrul festivalului au loc masterclass-uri gratuite, jam-sessions şi concerte ale trupelor invitate, atât din țară cât şi din Europa. De fapt este o competiție europeană, reunind o serie de festivaluri de muzică anuale ce se desfăşoară în peste 10 țări. Câştigătorii edițiilor naționale participă la finala internațională.


Riff

La ediția 2011 (2 – 4 Septembrie, Sibiu) au evoluat pe scena din Piața Mică cele 10 formații semifinaliste, iar juriul prezidat de Ionel Tudor a selectat cvartetul finalist, în ordinea :1.Mute 2. GEC Jazz Trio 3.Blue Pulse 4. Sketch. Au mai participat Magnum Opus, Alex Petre (cel mai tânăr concurent, Premiul juriului), Quantiq, Paradox, Kinethics. Au susținut recitaluri în Piața Mică şi în Oldies Pub invitați din țară: BYRON, Paradigma, X-plod şi invitați din străinătate: Blackbird (Belgia), DUO SONJA & ERNA (Croația), Madame's Tout Le Monde (Belgia), Patriark (Suedia), Comic Funktion (Norvegia). Organizarea atentă şi sonorizarea corectă au completat cadrul unui eveniment de calitate.

Gala rockului bistrițean. Neobositul şi inimosul Gabi Cociş (liderul formației Prefix 990) se încăpățânează să organizeze la Bistrița, cu fonduri puține, un festival al formațiilor ardelene, ajuns la ediția a treia. Pe scena amplasată în aer liber au evoluat şase formații : Riff – Sibiu (una din cele mi vechi formații româneşti, mereu activă), Wispering Woods-Cluj Napoca, Black Slash-Tg. Mureş, iar din Bistrița au cântat No Remorse, Black Out şi Prefix 990 (a împlinit recent 30 de ani de la înființare).

O idee minunată, care aduce spre muzică mulți tineri atraşi de mirajul scenei şi care plasează Bistrița pe harta festivalurilor de gen: iată de ce inițiativa ar trebui sprijinită mai consistent de autoritățile locale.

Peninsula. Festivalul Peninsula – Felsziget, cel mai mare festival din România, s-a transformat în 2011 în Tuborg Green Fest Peninsula. A avut loc şi anul acesta pe malul Mureşului, la Târgu Mureş, în vecinătatea Complexului de Agrement, în ultimul sfârşit de săptămână al lunii august, între 25 şi 28. Timp de 4 zile, aici au fost prezente nume de rezonanță ale unor stiluri diverse, festivalul prezentând iubitorilor de muzică aproape 70 de concerte.

Spicuim din program : **Kasabian** – votată cea mai bună trupă din lume de către Q Magazine în 2010 ; cea mai de succes formație olandeză – **Within Temptation** (solistă Sharon den Adel), suedezii de la **Hammerfall** cu aproape două decenii de power metal, din Belgia au venit pentru prima dată în România cei de la **K's Choice** (solistă Sarei Bettens), hardcore moldovenesc cu **Zdob şi Zdub, Gentlemen** - Otto Tilmann, născut în Germania, artist de reggae.

La fel cum s-au obişnuit fanii la edițiile precedente, a fost şi muzică electronică – şi nu numai – cu excelenți DJ-i : Markus Schulz, Andy C . DJ-ul britanic Nick Warren (care a debutat la Massive Attack), un as al genului house, specialistul muzicii electro din Montreal, **Tiga**, israelianul **Asaf Borger,** aka **Borgore**, - stilul dubstep.

Eşalonul autohton a fost reprezentat printre alții de: **Les Elephants Bizarres** şi **The MOOoD**, apreciate atât în cluburile bucureştene cât şi la festivalurile din țară şi din Europa, hip-hop românesc cu **Guess Who** - Laurențiu Mocanu, **Luna Amară** şi **Toulouse Lautrec.**


Within Temptation

Afişul complet a fost următorul: Guano Apes, K's Choice, Zdob si Zdub, R.O.A., Stereo Palma, Kasabian, Markus Schulz, Andy C, Reality Engine, Grimus, Les Elephants Bizarres, The MOOoD, Tunderground, Nick Warren, Subscribe, Şuie Paparude, Luna Amară, Within Temptation, Hammerfall, Gentleman, Tiga, Borgore, Toulouse Lautrec.

Jula şi prietenii

Sandra PLEŞCA

Veteranul veşnic tânăr al muzicii uşoare româneşti dovedeşte o vitalitate uluitoare! Alexandru Jula nu este numai o vedetă naţională, dar, aşa cum nu se întâmplă cu alţi artişti din provincie, o personalitate iubită şi respectată în Galaţi, oraşul unde s-a consacrat. La Teatrul muzical “Nae Leonard”, unde a scris istorie în ultimele cinci decenii, interpretul a revigorat în actualul sezon estival Grădina de vară, în ideea justă că nu toată lumea are posibilităţi să plece în vacanţă la munte, la mare sau peste hotare. Cu un decor superb, spectatorii aşezaţi la mese (ce mai, “Moulin Rouge”!), scenă profesionistă (lumini, sunet), spectacolele au stârnit interesul gălăţenilor. Dar nu numai atât: preluând titlul show-urilor de uriaş succes de la “Leonard”, “Jula şi prietenii”, un unicat în peisajul muzical autohton, care au ţinut afişul ani buni, artistul moderează sâmbătă de sâmbătă un program de divertisment la TV Galaţi. După o scurtă (şi nedorită) întrerupere, datorită postului, emisiunea a fost reluată în această vară, cu sprijinul neprecupeţit al marelui iubitor de cultură, Spiru Mantu (“Arcada Company”). Timp de 2 ore, între 15 şi 17, se primesc zeci de telefoane (este o emisiune interactivă) din câteva judeţe – Galaţi, Brăila, Vrancea, Tulcea, dar şi din Republica Moldova – ratingul fiind absolut remarcabil. Până acum au fost invitaţi Ileana Şipoteanu, Marina Scupra, Laurenţiu Cazan, Carmen Rădulescu, Ilie Micolov, formaţia “Strada Mare”, compozitorul Dan Dimitriu şi câţiva dintre elevii săi, Alexandra Canareica, Valeria Arnăutu şi alte vedete ale folclorului, directorul artistic al festivalului internaţional de muzică uşoară “Dan Spătaru” de la Medgidia, Daniel Gheorghe, Sida Spătaru, Costel Lăzăroiu. În ce o priveşte pe valoroasa cântăreaţă Alexandra Canareica, aceasta a venit de la Tulcea cu un repertoriu impresionant prin diversitate şi calitate: şlagăre româneşti (“Of, inimioară”, “Ce bine ne-nţelegem noi doi”), italiene (“24 mila baci”), franţuzeşti (“Padam-padam”), cântate în limba română (“E-adevărat, iubirea mea”) şi mai ales în limba engleză (“Could I Have This Dance”, “One Moment In Time”, “I’m Alive”, “Sway”, “The Best”). Ne-am convins încă o dată ce talente excepţionale ne permitem să ignorăm... Noroc cu emisiunea lui Alexandru Jula!


Alexandru Jula


Alexandra Canareica

Fuego, campionul concertelor

Carmen OARJĂ

Cu siguranţă, Fuego bate toate recordurile în ceea ce priveşte activitatea concertistică! Densitatea recitalurilor sale scenice ne face să bănuim că-şi elaborează compoziţiile...la volan! Noroc că de multe ori conduce autoturismul inginerul său de sunet, Costin... Născut la Turda la 23 august 1976, Paul-Ciprian Surugiu a absolvit Liceul “Dr. Ion Raţiu” din Truda şi, în paralel, Şcoala populară de artă, secţia canto, din Cluj-Napoca. La Bucureşti a terminat Facultatea de teatru, clasa prof. Adriana Piteşteanu, cu specializare music-hall, cu prof. Marius Ţeicu. Iubind cu pasiune muzica uşoară, a beneficiat de sfaturile competente ale acelora pe care-i recunoaşte drept mentori spirituali, compozitorii George Grigoriu şi Petre Găluşanu.

După tradiţionalul turneu naţional de primăvară, “Rugă pentru flori”, cu 25 de concerte “cu casa închisă” în tot atâtea oraşe şi în care a lansat cel mai recent album al său, “Lacrimi”, Fuego s-a dezlănţuit, prelungind cu uriaş succes acest turneu şi dincolo de Prut (unde este o vedetă de maximă popularitate). A urmat un alt turneu peste hotare, “Dăruiesc florile iubirii”, de această dată în Ucraina, precum şi continuarea proiectelor de mare audienţă “Mama şi fiul” şi “Casa părintească nu se vinde”, ambele alături de Irina Loghin. Atunci când programul îi permite onorează invitaţiile de la diverse festivaluri: “Troesmis” - de la Turcoaia (Tulcea), “Flori de munte” - Taşca (Neamţ), “Pe plaiul şoimului” - Berca (Buzău), “Festivalul harbuzului” - Lunca (Botoşani). De asemenea, organizatorii se “bat” pentru a-l avea pe genericul sărbătorilor localităţilor din ţară: Târgu-Ocna (Bacău), Pucioasa (Dîmboviţa), Moldoveni (Bacău), Suharău (Botoşani), Lespezi (Iaşi), Zăneşti (Neamţ), Finţeşti (Buzău), Săbăoani (Neamţ), Băleşti (Buzău). Mai mult, la “Zilele comunei Căiuţi”, în jud. Bacău, a fost distins cu titlul de “Cetăţean de onoare” al comunei! Indiferent de solicitări, Fuego a fost de fiecare dată protagonist al spectacolelor susţinute de teatrul “Alexandru Davila” din Piteşti.

Proiectele sale imediate includ un album de autor scris pentru el de reputatul compozitor Jolt Kerestely, precum şi un nou album de colinde pe care-l va lansa în iarnă în cadrul mult-aşteptatului turneu de colinde cu care va străbate ţara. Pentru că, aşa cum declară emoţionant în booklet-ul albumului “Lacrimi”, Fuego este hotărât să cânte “până la marginea luminii, peste primăveri înflorite şi iubiri nesfârşite”...

La mulți ani, Marina Voica!

Mihai CHIHER

Pe 3 septembrie, una dintre cele mai mari vedete pe care le-a dat muzica uşoară românească a împlinit, n-o să vă vină să credeți, 75 de ani! Incredibil, într-adevăr, într-atât de vitală, de tonică, de antrenantă, de cuceritoare, într-un cuvânt TÎNĂRĂ este marea artistă, aşa cum o dovedeşte în toate concertele, recitalurile (de pildă la Festivalul internațional ”Dan Spătaru” de la Medgidia), aparițiile TV. Pentru acest moment aniversar gândise un proiect special, dar din păcate nimeni de la TVR (instituție care-i datorează enorm, ca şi tuturor artiştilor, de altfel) nu a dovedit interes pentru a-l pune în practică. Păi de ce să muncească, atunci când e mai simplu să instaleze câteva camere şi să filmeze tot felul de manifestări oarecare? Culmea e că nici Dan Spătaru nu s-a dovedit suficient de important în ochii conducerii din Dorobanți, din moment ce anul trecut s-a refuzat transmiterea festivalului ce-i poartă numele, organizatorii fiind nevoiți în ultima clipă să apeleze la OTV şi Neptun TV, care, evident au făcut în serile de festival un rating la care TVR nu prea aspiră! Dar probabil că asta nu interesează pe nimeni, fiind post public, deci bugetar...



Cum spuneam, mai activă ca oricând, Marina Voica a înregistrat zilele trecute o nouă melodie, aparținând compozitoarei Ileana Toader, harnică in deceniile 8 şi 9 ale secolului (dacă mai ştie cineva ceva despre ea, dacă mai trăieşte, unde, este rugat să ne anunțe). Piesa a fost înregistrată în studioul din Comarnic al muzicianului Cristi Marius Popa; tot el semnează, pe ideile interpretei, şi orchestrația. Cântecul a fost lansat simultan, cu succes, la Radio România, Național FM şi Radio Doina.

Nu e prima oară când găzduim la această rubrică tradițională vedete ale cântecului, făcând parte din categoria aşa-zişilor „cantautori”. Cazul Marinei Voica este însă unul special: după ce decenii la rând a interpretat melodii ale tuturor compozitorilor noştri de frunte, transformându-le în şlagăre şi purtându-le către premii la competițiile muzicale importante, după 1989 s-a hotărât să şi compună şi, nu o dată, să-şi scrie versurile. Pentru cei care o cunosc bine pe artistă n-a fost o surpriză: ea cântă foarte bine la pian şi posedă un real talent literar. Colaborând cu orchestratori valoroşi, în frunte cu Ionel Tudor, Marina Voica a început, începând cu 1990, să ne surprindă cu compoziții excelente: „Mama” (versuri Ovidiu Dumitru), „Şabada-şabada” (idem), „Micuța stea” (text Saşa Georgescu), „Dor călător” (idem). Din acest moment se decide să-şi asume şi elaborarea versurilor, lansând pe scena festivalului de la Mamaia excelenta (să ne mai mirăm că n-a luat premiu?) piesă „Acordeon”, urmată de alte hit-uri de acelaşi calibru: „Mic dejun în doi”, „Nu mă uita!”, „Acolo dup-un râu, Argentina”. Acest din urmă titlu (inspirat de un best-seller semnat de doi cehi care au străbătut America de Sud la volanul unei maşini Tatra) este edificator pentru ineditul textelor Marinei Voica: ea ocoleşte cu obstinație temele banale, gen „te iubesc, te doresc”, „fără tine / nu îmi este bine” sau alte inepții cu care suntem fericiți de „creațiile” actuale. În aceeaşi categorie intră piesa „Strâng pumnul mic”, cu un text foarte special. Cine n-a fredonat măcar o dată ”Gelozie ay ay”, ”Lacrimi de fericire”, ”Uită-te în ochii mei”, melodii din păcate prea puțin difuzate de posturile de radio. Dragostea pentru mare, care o făcea ca în fiecare vară să fie protagonista marilor spectacole de pe litoral, i-a inspirat compoziții cum ar fi ”Arletta, dragostea mea” (compusă într-o noapte, la mare) sau ”Ah, Mamaia!”, în categoria şlagărelor intrând şi ”Original” sau ”Toamna se bucură bobocii”. Am lăsat la urmă poate cele mai cunoscute compoziții ale sale, intrate definitiv la capitolul succese perene ale muzicii uşoare româneşti. Dacă mergeți în Republica Moldova şi auziți fredonat pe stradă refrenul ”Şi afară plouă, plouă...”, al melodiei ”Într-un colț de cafenea”, să nu vă mirați, pentru că la Chişinău, acolo unde Marina Voica este un idol, cântecul este pe toate buzele. Este valabil şi în țara noastră, unde şi copiii cunosc acest şlagăr orchestrat măiestru de compozitorul Ionel Tudor, colaborator apropiat al artistei. Ei bine, această piesă remarcabilă a fost...respinsă la festivalul de la Mamaia, în 1992! Doamne, ce jurii...O poveste banală aparent, putând face parte din viața oricăruia dintre noi, este istorisită cu har muzical în ”Apartament 23”, în timp ce ”O căsuță la marginea satului” (cântată cu succes şi de Fuego) creionează nostalgia satului în care toți am trăit sau am fi vrut să trăim cândva...Un cântec absolut tulburător este ”Inima ta”, compoziție dedicată regretatului coleg şi prieten Dan Spătaru; de altfel melodia a fost lansată în spectacolul de mare succes ”In memoriam Dan Spătaru”, de la Sala Palatului, bucurându-se de aceeaşi primire emoționantă la manifestarea omagială de la Cercul Militar Național, despre care am scris. În sfîrşit, un vals seducător, un text ce-ți merge la inimă (”Parisul e un grand Bucureşti!”), un adevărat imn al Capitalei, pe care doar Primăria condusă de dl. Sorin Oprescu nu-l recunoaşte deocamdată ca atare: ”Bucureştiul e micul Paris”. Pe masa (pianul) de lucru se aflau la data când am început elaborarea acestor pagini ”Țara laptelui şi-a mierii” (bănuim că nu poate fi vorba de România!) şi romanța ”Fluture de noapte” (Marina, înscri-o la ”Crizantema de aur”, la Târgovişte, poate acolo nu e un juriu ca la Mamaia!). După mărturisirea autoarei, a elaborat mai toate aceste cântece în perioada ”detenției” dintre anii 1983 şi 1989, când autoritățile au interzis-o, trecând-o practic pe ”linie moartă”. Dar despre asta, în concisa biografie de mai jos.

Din cuprinsul remarcabilului şi spiritualului său site (www.marinavoica.ro) am aflat amănunte interesante legate de zbuciumata, tumultuoasă sa viață. Site-ul face unele corecții necesare, precizând că o cheamă Marina şi nu Marinca (evident, un diminutiv) şi că s-a născut pe 3 septembrie într-un oraş universitar renumit în egală măsură pentru industria sa textilă, Ivanovo. Marina Voica are un frate mai mare cu 7 ani, Şurik (Saşa), cei doi manifestând de mici reale aptitudini muzicale, aşa încât părinții i-au dat la şcoala de muzică, pe ea la vioară, pe el – la violă. Marina avea doar 6 ani şi vioara n-a pasionat-o în mod special, aşa încât mamei ei i s-a făcut milă şi a retras-o, în schimb Şurik a continuat, absolvind ca premiant. Artista a terminat liceul în 1954, iar fratele ei, devenit între timp student la medicină, a

perseverat în a se ocupa de educația ei muzicală, învățând-o să se acompanieze singură la pian în timp ce cânta cu maximă însuflețire...cântece pionierești! Momentul decisiv pentru cariera ei ulterioară este legat de filmul argentinian ”Vîrsta dragostei”, având-o în rolul principal pe Lolita Torres. Din acea clipă viața ei s-a identificat cu repertoriul Lolitei, dar şi cu alte melodii în limba spaniolă. Trecem rapid peste anii următori – studiile la Facultatea de Finanțe, la Moscova, căsătoria cu românul Voica, sosirea la Bucureşti, unde a lucrat un timp la ADAS – pentru a afla cum a devenit Marina o vedetă a muzicii uşoare nu în Rusia sau Spania, ci în România. Într-o zi, o prietenă care-i cunoştea pasiunea a venit în vizită la ea cu un tânăr care lucra la televiziune; Marina s-a aşezat la pian şi a interpretat cu patos toate melodiile Lolitei Torres, ”asezonate” din când în când cu dansuri şi castaniete. Tânărul în cauză a fost impresionat şi peste câteva zile a invitat-o într-o emisiune a lui. Pe atunci totul era ”live” şi în direct; Marina şi-a croit şi cusut singură o rochie (pe care o mai are şi acum!), şi-a luat castanietele sub braț şi a dat viață cuceritor celor două melodii cu care venise, una rusească şi cealaltă spaniolă. N-a avut emoții, iar la sfîrşit tânărul, care nu era altul decât faimosul mai târziu Valeriu Lazarov, i-a spus că din acea clipă trebuie să uite că este economistă, fiindcă se născuse o nouă stea! În paralel cu lansarea Marinei, tot într-o emisiune a lui Valeriu Lazarov şi-a făcut apariția o puştoaică care abia împlinise 16 ani, Margareta Pâslaru. Într-una din emisiunile ulterioare, cineva a avut ideea de a alătura aceste două noi senzații lansate cu atâta vâlvă. Şi cum le lega dragostea pentru muzica spaniolă şi pentru Lolita Torres, au ales o melodie din repertoriul acesteia, care practic a făcut istorie, ”Pe-aripa vântului”. Toți telespectatorii din acea perioadă nu pot uita acest duet de la Revelionul TV 1960, cu două fete frumoase stând în fața unui geam înghețat şi cântând ”Ninge, ninge, fulgi de zăpadă, pe casă, pe stradă”...Cele două au mai cântat un timp împreună, în urma succesului repurtat, după care fiecare a luat-o pe drumul său. După mulți ani, când deja erau mari vedete, reputatul compozitor Radu Şerban, în amintirea duetului de altădată, le-a compus sensibila melodie ”Baladă” pentru festivalul de la Mamaia. La repetiții, legendarul dirijor Sile Dinicu a lăcrimat văzându-le din nou împreună...



Cariera Marinei Voica a fost presărată cu urcuşuri şi coborâşuri, fiind permanent victima nevinovată a conflictelor politice dintre România şi Rusia. De fiecare dată când se acutiza vreo nouă neînțelegere geo-politică, cea care suferea prima era ea, fiind ostracizată, îndepărtată de la radio şi TV. Într-una din aceste perioade nefaste, Radu Şerban i-a compus o melodie, ”Prieten drag”, lansată într-o emisiune de televiziune în care însuşi compozitorul a acompaniat-o la pian (artista păstrează înregistrarea pe bandă de magnetofon). A cântat-o un timp, a transformat-o într-un şlagăr (din păcate imprimarea de la radio s-a pierdut), însă a venit din nou o perioadă de interdicție. Compozitorul, ca să nu se piardă un cântec atât de frumos (”Melodia secolului”, în ancheta Radio România), l-a reînregistrat cu o debutantă, Pompilia Stoian...Mult timp n-a mai avut nici o piesă românească din partea compozitorilor, dar lucrurile s-au schimbat o dată cu şlagărul ”Încrederea”, al lui Ion Cristinoiu, triumfător la Mamaia.. Din acea clipă compozitorii au asaltat-o cu melodii, Marina Voica devenind cu adevărat un star al României. Pentru asta trebuie să mulțumească (şi o face cu recunoştință) tuturor acelora care i-au fost alături şi i-au prețuit talentul: Marius Țeicu, George Grigoriu, Temistocle Popa, Marcel Dragomir, Ion Cristinoiu, Ionel Tudor, Titus Munteanu, Paul Urmuzescu, Ovidiu Dumitru, Ioana Bogdan, Aurora Andronache, Tudor Vornicu, Dan Mihăescu şi multor altora cu care a colaborat într-o carieră prodigioasă de 50 de ani. Au urmat sute de show-uri TV, turnee în țară, festivaluri naționale şi internaționale, premii de excelență, discuri, concerte în SUA, Germania, Polonia, Cehia, Bulgaria, Turcia, Cuba, Israel, Rusia, Republica Moldova, Canada...

În ultimii ani, cum aminteam, a devenit compozitoare şi textieră. Întotdeauna a acordat o mare atenție versurilor. Iată ce declară artista: ”Textul este întotdeauna o poveste venită prin inspirație şi nu neapărat un episod din viața proprie. De aceea încep cu o idee, cu textul, apoi vine muzica: mă aşez la pian şi în câteva minute cântecul este gata! Sper să nu se supere compozitorii profesionişti pentru diletantismul meu! Dintre toate compozițiile mele nici una n-a avut încă succesul incredibil al piesei ”Într-un colț de cafenea”, de mai bine de 10 ani; mi se cere la fiecare concert, mai că m-am plictisit de el. Consider că şlagăre la fel de valoroase sunt şi ”Bucureştiul e micul Paris” sau ”Apartament 23” (continuare la ”Într-un colț de cafenea”)”.

Acum, compozitoarea şi interpreta Marina Voica locuieşte la Breaza, unde s-a stabilit pentru a fugi de căldura din Bucureşti. Este vizitată aici de ziarişti, televiziuni, compune, scrie nuvele, merge la filmări în Capitală, este înconjurată de oameni extraordinari, între care şi colegii de breaslă Paul Ghentzer (Breaza), Gabriel Dorobanțu (stă la Cornu) sau Alesis (la Câmpina), cu care colaborează frecvent. În casa ei răsună de dimineață până seara cântec, muzică, veselie. Anul trecut i s-a decernat titlul de ”Cetățean de onoare”, la Breaza. Ar merita să fie şi al Capitalei... dar, din păcate, deşi ”Bucureştiul e micul Paris”, primarii noştri generali nu-s deloc asemeni omologilor lor de pe malul Senei!

Iată în continuare versurile marelui şlagăr a cărui partitură v-o oferim alăturat:

Lângă geam, la masa mea/ S-a oprit şi m-a privit/ Doar cu ochii mi-a zâmbit/ Şi mi-a spus, c-ar vrea să bea/ Doar o ceaşcă de cafea/ Şi nu ştiu cum s-a-ntâmplat/ Lângă mine s-a aşezat

Era zvelt, înalt, frumos/ Ochii verzi, dar ce folos/ După mână, ce păcat/ Am văzut că-i însurat/ Timpul repede trecea,/ Printre vorbe şi cafea,/ Şi deloc n-am observat,/ Că demult s-a-ntunecat

REFREN: Şi afară plouă, plouă/ Şi-i trecut de ora nouă/ Noi vorbim cu mare artă/ Despre una, despre alta/ Şi nu ştiu de ce anume,/ Nu vă pot spune pe nume,/ Însă în privirea noastră,/ Nu e loc de dumneavoastră.

În micuța cafenea/ Lângă geam la masa mea/ Cu o ceaşcă între noi/ Am rămas numai noi doi/ Îmi vorbea de vraja mea/ Mai puțin de viața sa/ Şi deloc n-am observat/ Că demult s-a-ntunecat

REFREN2: Şi afară plouă, plouă/ Şi nu ştiu de ce anume,/ Nu vă pot spune pe nume,/ Însă în privirea noastră,/ Nu e loc de dumneavoastră/ Şi nu ştiu de ce anume,/ Nu vă pot spune pe nume,/ Însă în privirea noastră,/ Nu e loc de dumneavoastră/ Şi afara plouă, plouă

Intr-un colţ de cafenea

Muzică şi text: Marina Voica

Introducere

Dma Ama Dma Ama E7

6 Nr. 1 Vers

1. 2.

Solo

Ama Dma Dm6 E7 Ea7b Ama Am Ama Am Dm6 E7

12 Nr. 2 Vers

1. 2.

Ama Dma Ea7b Ea7b Ama Ea7b Ea7b Ea7b

18 Chorus (Refren)

Am E7 Am Dm E7 E7 Am Am

24 Instr. (Orch.)

Dm E7 E7 Am Ama Am

29 Vers Voce

Dm Dm6 E7 Ama Am Ama B0

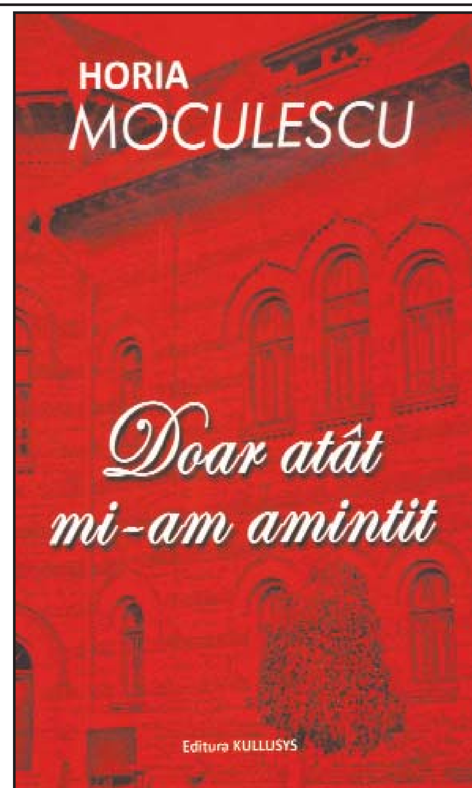
34 1. 2.

D'al 𝄋 (Chorus)

E7 Ama Am E7 Am E7

Amintirile lui Moculescu

Nefiind invitați la lansarea oficială (suntem convinşi că au fost atunci prezenți colegii, colaboratorii şi admiratorii, toți cei despre care vorbeşte cu atâta căldură şi obiectivitate în carte), am fost să cumpărăm cartea, la sugestia autorului, de la Libăria "Mihail Sadoveanu" de pe bd. Magheru, un adevărat lăcaş de cultură, unde au loc toate lansările importante de carte. Acolo am avut bucuria şi surpriza să aflăm de la doamna director Munteanu (un om admirabil) că dacă mai întârziam o zi-două veneam degeaba, volumul înregistrând vânzări remarcabile! Am fost fericiți atât pentru autor, ştiind câtă pasiune şi scrupulozitate pune compozitorul în tot ceea ce face, dar mai ales pentru muzica uşoară românească. Da, ați citit bine, pentru că este prima carte în care un erou dinăuntrul fenomenului istoriseşte riguros istoria genului, în ultimele cinci decenii, cu toți compozitorii, interpreții, instrumentiştii, actorii, impresarii pe care i-a întâlnit – şi, credeți-ne, i-a cunoscut pe toți! - i-a acompaniat, a lucrat cu ei, pe scenă sau la televiziune. Sigur, au mai fost apariții notabile (George Sbârcea, Edmond Deda, Temistocle Popa), dar pentru prima oară cititorul are ocazia să fie "acolo", alături parcă de toți idolii săi, de toți cei ale căror nume le-a auzit de atâtea ori la radio sau pe micul ecran. Un volum de 270 de pagini (apărut la Editura "Kullusys") care se citeşte pe nerăsuflate – şi nu numai de noi, cei familiarizați cu lumea colorată pe care Horia Moculescu o surprinde atât de bine. Îi cunoşteam talentul de narator şi respectul față de înaintaşi din rubrica pe care ani de zile a susținut-o în săptămânalul "Independent" (acolo unde Horia Alexandrescu a publicat autobiografiile "monştrilor sacri" Marina Voica şi Johnny Răducanu, aceasta din urmă materializată într-o carte), dar şi farmecul de "causeur" din emisiunea sa de la TVR "Atenție, se cântă!". Înmănuncheate, toate aceste înzestrări ale sale dau la iveală volumul de față, o autobiografie, dar în egală măsură o radiografie a vremurilor parcurse de acest artist cu mare personalitate. Amintiri tandre (despre familie – de altfel pe copertă regăsim silueta impozantă a Colegiului național "Alexandru Lahovary" din Rm. Vâlcea, al cărui antreprenor a fost bunicul compozitorului, Antonio Copetti), mărturisiri cu lacrimi în ochi (despre persoanele dragi dispărute), şfichiuitoare referiri la nedreptățile şi umilințele din timpul regimului comunist – toate se regăsesc între copertile acestei elegante apariții editoriale. Dacă unii poate vor regreta absența relatărilor legate de viața sa intimă (cei



de la tabloide, cu siguranță!), alții ar fi dorit, pe drept cuvânt, adăugarea la final a câtorva zeci de pagini cu fotografii semnificative. Dar cum pe Horia Moculescu e greu... să-l porneşti, aşteptăm cu sinceră nerăbdare volumele următoare! Apariția este călduros recomandată pe coperta IV de Florentina Chivu, dar şi în postfața semnată de George Stanca. Credeți-ne pe cuvânt, merită să cumpărați cartea, dar... grăbiți-vă! (**U. OCTAVIAN**)

"LA-LA BAND"

Sorin BANU

Vă mai amintiți de Şcoala vedetelor, minunatul proiect al lui Titus Munteanu Iată că ideea reînvie sub o altă formă, numindu-se La-La Band. Sprijinit de forța mediatică şi financiară a trustului Pro, grupul este lansat cu mare tam-tam. Iată extrase edificatoare din prezentările pentru presă: « Noutatea sezonului! 19 tineri talentați şi ambițioşi, membri ai trupei "La-La Band" au semnat cu Media Pro Music, care pregăteşte o nouă lovitură muzicală - mai mult decât o trupă, o stare de spirit. Dorian Popa, Alina Eremia, Sore Mihalache, Cristina Ciobănaşu, Rafael Tudor, Vlad Gherman, Bubu Cernea, Alexia Talavutis, Monica Odagiu, Costin Cambir, Gloria Melu, Gheorghe Dumitru, Gabi Ciocan, Bianca Dragomir, Oana Stancu, Andrada Popa, Mihai Mititescu, Georgiana Drumen şi Sali Levent sunt cei 19 tineri care au făcut senzație la festivaluri peste hotare, şi-au unit forțele sub un singur nume: La-La Band. Ei năvălesc pe piața muzicală din România cu primul lor single, "Stage of Joy", o piesă cu un sound pop-rock, compusă de Ionuț Radu »

Spre deosebire de Şcoala vedetelor, aici avem tineri mai « copți », unii chiar trecuți de adolescență, majoritatea cu certă experiență muzicală. Spre edificare, iată scurte prezentări ale câtorva componenți.

DIMA. Student la Conservator în Chişinău, **Dima Gheorghiță Trofim**, tânărul de 22 de ani care a trecut Prutul ca să cucerească scena muzicală românească spune că nu crede în eşec, ci în lecția învățată. **GLORIA MELU** şi **OANA STANCU.** La 8 ani cântau pentru românii din Chicago, au mers în nenumărate turnee, iar la 14 ani se pot lăuda că au cântat alături de "Allegretto" pe numeroase scene ale lumii. La cei 18 ani ai săi, Oana este elevă la Şcoala Centrală şi încă de când a început cu "Allegretto" şi-a dorit să facă parte dintr-o trupă pop-rock, **VLAD GHERMAN** şi **RAFAEL TUDOR. Rafael Tudor** ştie de unde a moştenit vocea – „de la mama, care vine dintr-o familie de muzicieni". La 5 ani asculta **Demis Roussos** şi-l imita, cu succes, acum are 18 ani, este elev în clasa a XI-a la Liceul Spiru Haret. **Vlad Gherman**, pentru prieteni Dutzu, are 18 ani, este elev în clasa a XI-a la Şcoala Centralăa şi îi place să facă... karaoke. **ALEXIA TALAVUTIS. Alexia Talavutis** a participat, de-a lungul celor 20 de ani de viață, la nenumărate audiții, a început o carieră muzicală solo, sound-uri preferate fiind R&B, jazz şi gospel, a participat la multe festivaluri naționale şi internaționale, cel mai important premiu fiind trofeul *Premio Assolutto* obținut la Festivalul Di Maiori din Italia. **CRISTINA CIOBĂNAŞU.** După ce i-a impresionat pe telespectatori cu

performanțele ei actoricești din telenovelele **“Îngerașii”, “Aniela”** și **“Iubire și onoare” Cristina Ciobănașu** debutează în muzică. Elevă la liceul Dinu Lipatti, **Cristina** și-a impresionat colegii și profesorii cu vocea ei. **ALINA EREMIA.** A început să cânte la 4 ani, a participat la numeroase concursuri, iar în 2005 a reprezentat România, în Belgia, la Eurovisionul copiilor de unde s-a întors cu un



meritat loc 5. Prin venele **Alinei Eremia** curge muzica, iar tânăra în vârstă de 17 ani are o experiență muzicală vastă și încă din copilărie. Alina a fost remarcată de Cornel Fugaru (profesorul său) și Marius Țeicu pentru timbrul său vocal deosebit, a participat la numeroase concursuri în Turcia, Bulgaria, Belgia, a urcat pe scena multor festivaluri naționale și internaționale. **BUBU CERNEA. Mihai Cernea**, Bubu așa cum îl cunoaște întreaga lume, are doar 17 ani și la 5 ani concerta în fața publicului de la Costinești, la 9 ani participa la Eurovisionul copiilor, susținut de doi părinți celebri, **Crina Mardare** și **Mișu Cernea**, și-a înființat o trupă rock, X-plod. Fire polivalentă, **Bubu** si-a descoperit și pasiunea pentru lumini astfel că, atunci când **50 Cent, Snoop Doggy Dog, Black Eyed Peas** sau **Prodigy** au concertat în România, Bubu a fost cel responsabil cu așezarea luminilor pentru concertele acestor mari artiști. **DORIAN POPA.** Sex simbol-ul trupei a demonstrat de mic că are aptitudini artistice, urmând clasele **I**-IV la secția Arte, dar 10 ani mai târziu și-a schimbat opțiunea și a ajuns să lucreze într-o… bancă. Student la ASE în anul 3, Dorian se specializează în contabilitate. **SORE.** La 10 ani câștiga locul **III** la concursul “Ploaia steluțelor”, la 11 ani, făcea parte din trupa Dolly, la 17 ani a participat la emisiunea “Faimoșii” - My band, by Marius Moga & Cătălin Măruță, unde au remarcat-o producătorii de la Play&Win și au format trupa Crazy Win, iar la 22 de ani **Sore** semnează un contract cu “La-La Band”.

TVA pentru artiști!



Nicu Alifantis

O decizie a ANAF a stabilit plata retroactivă a TVA pe ultimii cinci ani, cu penalitățile aferente pe drepturi de autor.

Numeroși artiști și jurnaliști au contestat, printr-un comunicat de presă, această măsură. Semnatarii comunicatului, printre care Mircea Diaconu, Maia Morgenstern, Victor Rebengiuc, Nicu Alifantis și alte nume de marcă ale culturii românești sau zonei media, consideră că nu și-au însușit câștiguri financiare necuvenite. Grupul de semnatari a depus în prealabil o plângere la Guvern și la Ministerul de Finanțe prin care solicită corectarea legii. Potrivit unei estimări neoficiale, aproximativ 3.000 de artiști și jurnaliști sunt obligați să plătească retroactiv, pe cinci ani, zeci sau chiar sute de mii de euro, sub forma de TVA și penalități.

Iată ce scrie celebrul avocat Gheorghe Piperea pe blogul său: taxa nu poate fi numită TVA. Cesiunea de drepturi de autor nu este o operațiune purtătoare de TVA. Aplicarea de TVA unor contracte care au fost tratate ca nepurtătoare de TVA mai mult de șase ani de către fiscul român, contravine jurisprudenței CEDO. Demersul ANAF este „ilegal”, întrucât „contravine dreptului comunitar european și jurisprudenței CEDO, potrivit cărora acordarea dreptului de exploatare a unui drept de proprietate intelectuală de către autor angajatorului sau nu este un contract de prestări de servicii, ci un contract de realizare a operei”…

Ziariștii și artiștii sunt astăzi obligați să plătească taxe de care nu au fost informați și care, evident, schimbă drastic planurile lor economice de viitor.

Ziarista Laura Ganea, care a realizat o ampla investigație pe această temă, a aflat de la Mircea Diaconu că maestrul Beligan, pentru că au apărut penalizările pentru plata unui TVA inexistent, trebuie să-și vândă casa......

Dan CHIRIAC

Monica şi Alexandru Anghel: „On my way”

Spre surprinderea tuturor, chiar şi a surorii sale, Alexandru se dovedeşte un solist capabil, cu calităţi care lipsesc unor nume demult impuse. Ovidiu Komornyik i-a dat prilejul să ne uimească, lansând la casa sa – Ovo Music – acest disc cu 12 hituri



internaţionale, preluate veridic şi convingător alături de Monica. Aceasta scrie: „Doamne ajută să-şi exprime toate sentimentele şi în muzică aşa cum face şi în pictură”. Talentul există, rămâne de văzut dacă mai doreşte să şi-l cultive. Startul a fost impresionant…

Rozalina Buldumea: „Pentru tine”

Iată o solistă frumoasă şi talentată din Republica Moldova, propusă melomanilor de la noi de casa



Ovo Music. În cuprinsul albumului, interpreta se dovedeşte şi o înzestrată compozitoare („Îngerul tău”), dar mai ales o sensibilă tălmăcitoare a creaţiilor unor valoroşi compozitori de la Chişinău, cum ar fi Marian Stârcea, Anatol Dumitraş, Maria Stoianov. Piesa titulară este semnată de Ovidiu Komornyik. Imprimările şi masterizarea s-au făcut la S. M. Studio din Chişinău, cu profesionişti de primă mână cum ar fi Sergiu Musteaţă, Vitalie Rusu, Viorel Ţigănaş. Dintre cântece ne-au reţinut atenţia „Florile iar înfloresc”, „Revino”, „Cu tine”, „De ziua ta”, „Două roze”, pe care sperăm să le ascultăm cât mai des şi în programele posturilor de radio de la noi.

Viorel Simionca: „Nori de argint”

Absolvent al Conservatorului clujean, muzicianul bistriţean a făcut mult timp parte din formaţia Prefix 990, iar



acum este profesor la Şcoala de arte din oraşul său. Se află la cel de-al patrulea disc solo (unele cu excelentă muzică pentru copii), lansat de Asociaţia culturală de concerte şi înregistrat în studioul Cobra Star cu Ovidiu Moldovan la pupitru, alături de un grup de 7 valoroşi colaboratori. Este totuşi un disc de autor – Viorel „răspunde” de texte, compoziţii, voce, claviaturi – realizând un CD care ne oferă un peisaj sonor pop-rock coerent, plin, inspirat. Din păcate, un nume şi un disc prea puţine cunoscute.

Daniel Iancu: „Mii de smaralde”

Cantautor matur, impus relativ târziu în lumea folkului nostru, după premiul de la festivalul „Om bun”, s-a remarcat iniţial în zona studenţească (pe când era politehnist bucureştean), specializat în texte satirice. Această înclinaţie spre umor şi parodie ilustrează şi creaţiile actuale, cu texte proprii sau



alese din această zonă. Albumul înregistrat în Constanţa, cu Adrian Stavian la pupitru (plus claviaturi, bas, percuţie) conţine 13 cântece - muzică, 8 texte, chitară, acordeon, claviaturi - D. Iancu. Folk-pop plăcut, cizelat, interesant, mai aparte decât majoritatea producţiilor de gen.

ROA: „Rise Of Artificial”

Cezar Stănciulescu (zis Junkyard, solist vocal cunoscut mai ales după colaborarea cu Şuie Paparude) şi Bogdan Popoiag (proiectul Unu) au alcătuit acest grup axat pe sonorităţi electro, cu puternic impact în cluburi dar şi în topuri radiofonice. Discul lansat de Cat Music conţine nu mai puţin de 19 track-uri, muzică şi text aparţinând celor doi fondatori, în engleză şi română, mai vechi sau mai noi. Ritmuri atractive, dar nu numai: unele texte dovedesc o

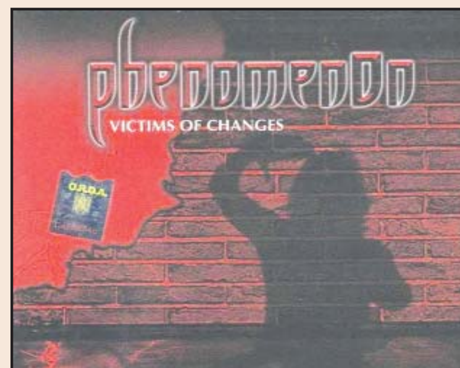


ingeniozitate demnă de reţinut, cu implicare certă în actualitate. Totul este ca viaţa formaţiei să fie mai lungă, nu ca a altor proiecte din această zonă.

PhenomenOn: „Victims of Changes”

Cvintetul bucureştean adolescentin PhenomenOn (care ne-a reprezentat în finala mondială a Global Battle Of The Bands, de la Londra, din 2010) şi-a lansat primul album, cuprinzând 14 piese (muzică şi text-Andrei Bălaşa şi Cătălin Tamazlicaru). Piesele compuse în perioada 2009-2011 sunt toate în limba engleză, înregistrate în PhenomenOn Studios şi masterizate în S.U.A. Rock proaspăt, modern, alternativ şi indie.

„Schimbările prin care a trecut societatea noastră au dus la multe probleme şi victime colaterale, multe din

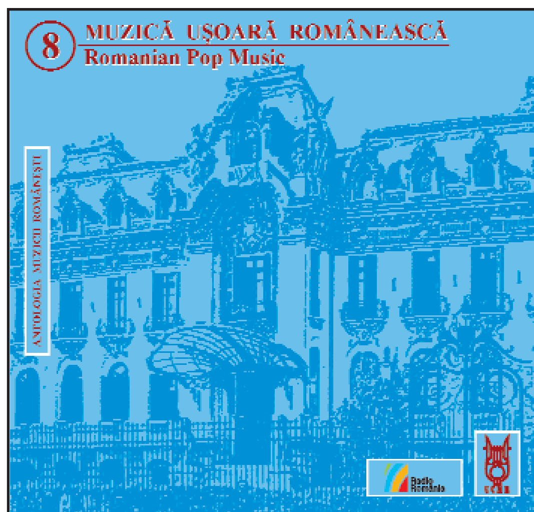


efectele acestora sunt resimţite de tânăra generaţie, acesta este mesajul conceptual al albumului”, declară cei de la PhenomenOn. (Pagină de **Florin-Silviu URSULESCU**)

Parfumul amintirilor...

Octavian URSULESCU

Şi chiar că este vorba de un parfum al amintirilor, fiindcă o parte dintre aceste 21 de melodii de pe al 8-lea CD editat de UCMR aparţine vremurilor frumoase, demult (şi probabil iremediabil) apuse, când şlagărul era şlagăr, se difuza intens la Radio şi TV, intrând rapid în memoria marelui public. Iată de pildă „La anii mei", piesă remarcabilă a „seniorului" Paul Urmuzescu, pe versurile regretatului Mihai Dumbravă. Ironie a sorţii, acesta din urmă s-a stins din viaţă în Germania, ţara în care s-a stabilit de multă vreme şi solista Pompilia Stoian... Sau melodia decanului de vârstă al compozitorilor români de muzică uşoară, Temistocle Popa, pe versurile lui Aurel Storin, „Un singur cuvânt", cântată magistral de Corina Chiriac. În această categorie intră şi fabulosul „Am ales nemărginirea", pe versurile altei duioase amintiri, Corina Brăneanu, piesă compusă şi cântată, în maniera sa inconfundabilă, de neuitatul Cornel Fugaru. De fapt, o parte a selecţiei, ultima datorată generosului Anton Şuteu, ar putea fi grupată sub genericul „Maeştri ai compoziţiei, mari interpreţi". Aici se va vedea încă o dată că toţi creatorii de frunte ştiu să-şi aleagă inspirat tălmăcitorii partiturilor, valabil şi pentru cei deja amintiţi, inclusiv atunci când îşi cântă singuri piesele (Fugaru, Mihai Constantinescu, parţial Pocorschi). Regretatul Anton Şuteu este prezent cu interpreta sa preferata, Dida Drăgan, în piesa „Lumea suntem noi", pe versurile altui „exilat" talentat, care nu ştiu dacă se mai ocupă cu scrisul pe unde s-o afla (Canada, parcă), Dan V. Dumitriu. Marcel Dragomir este prezent în această colecţie cu vedeta căreia i-a încredinţat melodia premiată în 2010 la Mamaia, Mihaela Mihai, cea care nu este nicidecum „Orice femeie" (versuri Eugen Dumitru). Interesant este faptul că Angela Similea, artista alături de care Dragomir a cunoscut atâtea succese, figurează de această dată pe genericul frumoasei creaţii a lui Marius Ţeicu, „Te-aş alege din nou", pe versurile Lilianei Ştefan, mama copiilor lui Dan Bittman. O altă colaborare tradiţională este cea dintre Horia Moculescu şi Gabriel Cotabiţă (senzaţională revenirea sa în prim-plan, prin recitalul de la Sala Palatului, arhiplină!), care ne reamintesc melodia „Tu eşti lumea mea", pe versuri de Aurel Storin. Nu întâmplător am scris că mulţi creatori au interpreţi-fetiş, cărora le încredinţează cele mai bune cântece ale lor, concepute pe canavaua calităţilor vocale ale artiştilor preferaţi. Astfel, Adrian Enescu reface triunghiul care a impus marele şlagăr „Bună seara, iubito!" - poetul Lucian Avramescu şi interpreta Loredana (Groza), de această dată în piesa „Scrisoare simplă". Un alt cuplu cu zeci de melodii de succes la activ este cel alcătuit din compozitorul Virgil Popescu (cadru didactic la UNMB, în prezent) şi „liceeana" de altădată, Oana Sârbu; ei ne propun cântecul „Doar cu o singură privire", pe versurile compozitorului. Ionel Tudor se reîntâlneşte, cum s-a întâmplat de atâtea ori pe scenă, în fruntea big-band-ului Radio, cu soţia sa, remarcabila textieră Andreea Andrei, şi cu dinamicul Adrian Enache în sensibila piesă „Seara". Glasul vibrant al Mirabelei Dauer pune în valoare creaţia lui Viorel Gavrilă, pe versuri de Eugen Rotaru, „Iubirea noastră", în timp ce Mihai Constantinescu este, ca de obicei, autor total, muzică şi text, al sprinţarei melodii „Ali Baba", în care umorul său nu se dezminte. Andreea Andrei, în postură de... mamă de această dată, semnează versurile cunoscutului cântec „Spune da, spune nu", interpretat de Nico. Este o reuşită creaţie a marii speranţe a muzicii noastre uşoare, pianistul, orchestratorul şi asistentul universitar la UNMB, Andrei Tudor.



Un alt segment al antologiei de faţă include creaţii circumscrise genului pop-rock, dovadă că în UCMR „valul tânăr" a fost încurajat şi promovat. Adrian Ordean nu poate uita (cum ar putea-o face?) anii glorioşi când activa în formaţia Compact şi nici pe solistul vocal din acea perioadă, Leo Iorga, încredinţându-i acestuia piesa „Toamnă în sufletul meu", pe versurile altui artist foarte cunoscut, Ioan Gyuri Pascu (de altfel, Iorga şi Pascu se află adeseori alături pe scenă, în cadrul proiectului muzical Blue Workers). Mihai Pocorschi, de care am amintit deja, este autor al hit-ului fredonat de toată lumea „Trece vremea...", fiind şi co-interpret, alături de Gabriel Cotabiţă şi colegii lor de la VH2. Trece vremea, dar pentru unii trece tare frumos, pentru că ştiu să-şi asume vârsta maturităţii, după anii teribili ai tinereţii rock. Este şi cazul lui Mircea Drăgan, astăzi un apreciat compozitor de muzică uşoară şi regizor muzical la TVR (un timp a fost şi director al revistei "Actualitatea Muzicală"). În cazul lui, „lanţul amintirilor" ne întoarce în anii de glorie ai formaţiei Romanticii, pentru care a scris melodia „Aşteaptă-mă", pe versuri de Virgil Ioniţă. În sfârşit, grupul de mare succes şi longevitate Holograf (versuri şi interpretare), ne încântă cu superba baladă „Aşa frumoasă", semnată Iulian Vrabete şi Holograf.

Un alt capitol aparte l-am rezervat acelor compozitori care îşi asumă riscul de a miza pe voci noi, deşi colaborarea cu interpreţii notorii le-ar garanta succesul. Muzicianul care a utilizat intens naiul în muzica uşoară şi în jazz, Cătălin Tîrcolea, semnează şi versurile piesei „Dance now", încredinţate Cătălinei Ciobanu. Originar din Republica Moldova, Nicolae Caragia este unul dintre creatorii cei mai apropiaţi de copiii şi tineri înzestraţii, nu o dată piesele sale reprezentând România la concursul „Eurovision Junior". Aici, pe versurile Danielei Doroftei, este prezent cu cântecul „Cuvîntul *mamă*", interpretat de Veronica Ciornea. Şi mai departe merg cei care mizează pe vocile pure ale vedetelor de mâine, copiii-campioni care au colecţionat zeci de trofee la competiţii interne şi internaţionale. Cu profunda piesă „Ne învăţaţi", a lui Jolt Kerestely, pe versuri de Marian Stere (redactor radio de asemenea foarte legat de muzica pentru copii), micuţa craioveancă Alina Păun a câştigat un important premiu în Bulgaria. Iar Ion Moise Bădulescu este posesorul unei voci excepţionale, el fiind de altfel învingătorul moral al preselecţiei naţionale pentru „Eurovision Junior", anul trecut (că a câştigat cineva cu „pile" mari nu mai miră pe nimeni...). Acest copil cu voce de înger închină o odă unei fiinţe dragi: „Cântec pentru bunica mea", de George Natsis (noul secretar al secţiei de muzică uşoară de la UCMR şi totodată cadru universitar la UNMB), pe versurile Mirelei Fugaru.

Şlagăre de altădată, refrene pop-rock, cântece pentru copii, compozitori de marcă şi staruri ale muzicii uşoare, textieri de renume – totul se află pe acest al 8-lea album din colecţia unică editată de breasla profesioniştilor muzicii!

Timpul chitarelor… remix!

Doru IONESCU

Numeroasele festivaluri şi concerte ale verii au ascuns, poate, festivalul Arhitecturii organizat într-o emblematică tradiție de 42 de ani încoace, ajuns la a şaptea ediție. Cert e că în centrul vechi al Bucureştiului, în condițiile desfăşurării – în premieră - în condiții „open air" şi de gratuitate, „vizitatorii" au fost reinteresați nu numai de muzica prezentului ci şi de aceea… dintr-alt veac, nemaiauzită de decenii – Basorelief, Florian din Transilvania şi exemplele pot continua.

Nu pot să nu deschid aici un capitol oarecum spinos, părerea mea, acela al muzicii apărute în anii '70 - '80, în perioada rockului „clasic" şi chiar să fac o paralelă cu marele festival „George Enescu" aşteptat în toamnă, acolo unde am văzut de atâtea ori abordări (mai mult sau mai puțin inedite) ale item-urilor din alte timpuri. Un exemplu care ar trebui reconsiderat şi în această zonă a „muzicii tinere". În emisiunea „Timpul chitarelor" de la TVR 2 ne-am propus să revalorizăm portofoliul compozițiilor valoroase din alte vremi, cu sprijinul celor interesați să apară „pe geam", cum se spune. Dar… slabe speranțe, lumea era focusată să-şi promoveze propriile compoziții – logic – şi nu să se întrebe de ce rezistă, muzical vorbind, tot operele (şi titulaturile) apărute în perioada de glorie a genului. Fireşte, cu excepții destule.

În 2003, am filmat un festival foarte interesant din acest punct de vedere, dezvoltat la Cluj, mai apoi în toată țara, organizat în amintirea lui Iuliu Merca. Fiecare grup era obligat ca pe lângă o piesă proprie să abordeze şi una din repertoriul Semnal M, dar – atenție! - reinterpretată în stilul propriu! Veteranii de la Semnal M şi Compact prezenți în juriu au fost primii care să constate, ca şi publicul tânăr din sală, că vechile hituri reinterpretate nouăzecist au încă multă substanță, valoare, potență.


Byron

Pe de altă parte, trupele pop/rock (dar şi folkiştii) „pe val" au reconsiderat, în ultimul deceniu, din proprie inițiativă diverse şlagăre, cu destul succes. Dar punctual (vezi excepția care confirmă regula)! Mă refer la cele româneşti, pentru că hiturile străine sunt oricum în vogă în cluburi, existând zeci de trupe specializate pe aşa ceva – două exemple, notorii: Juke Box respectiv Crossroads din Timişoara (rhythm & blues). În emisiunea de la TVR 2 am avut mare bucurie să filmăm trupe mai noi, gen Vertigo din Constanța (cu preluări Voltaj, cu solistul original Cristi Ilie), Avenue (cu Gabi Nicolau şi veteranul Cristi Becker recântând şlagărele Krypton din primii ani '90) ori Lucas Band (un întreg remember Valeriu Sterian generat de chitaristul Cristi Luca!).

Altfel, inedite şi valoroase s-au dovedit în ultimul sezon şi Funk Society (titulatura spune totul despre repertoriu) şi Liverpool (proiectul chitaristului Dan Muşetescu reinterpretând Beatles). Pour la bonne bouche, cea mai interesantă apariție din ultimul timp, salutată în primăvară, în preajma lansării, şi de emisiunea TVR 2, este Byron cu discul de prelucrări „Perfect", reinterpretând piese mai noi sau mai vechi din repertoriile Valeriu Sterian, Timpuri Noi, Celelalte Cuvinte, Ada Milea, Mircea Florian, Phoenix, Cristian Vasile, Kumm, Luna Amară, Nicu Alifantis, Sfinx, Nae Caranfil, Alexandru Andrieş, Mircea Baniciu. De ascultat şi reascultat, iar acelor aspiranți la gloria marilor scene (inclusiv celor care fac coadă la filmările noastre) o invitație să „reviziteze" (traducere directă din jargonul muzical internațional) operele înaintaşilor. Că Moldova nu-i a acelora, ci a urmaşilor şi a urmaşilor urmaşilor…

REVISTĂ LUNARĂ EDITATĂ DE UNIUNEA COMPOZITORILOR ŞI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA CU SPRIJINUL UCMR-ADA DIN FONDUL SOCIAL CULTURAL

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Şef de producție: Costin ASLAM
Redactori:
Mihai COSMA
Octavian URSULESCU
Editorialist: Liviu DĂNCEANU

Semnează în acest număr:
Dorina ARSENESCU, Maria Moica BOJIN, Corina BURA, Grigore CONSTANTINESCU, Sebastian CRĂCIUN, Anca FLOREA, Marcel FRANDEŞ, Oana GEORGESCU, Doru IONESCU, Florian LUNGU, Doina MOGA, Gheorghe NEACŞU, Ursula PHILIPPI, Mariana POPESCU, Bianca ŢIPLEA-TEMEŞ, Florin-Silviu URSULESCU, Damian VULPE

Pentru ediția electronică vezi: www.ucmr.org.ro

Adresa redacției: Bucureşti, Calea Victoriei 141, sect.1, 010071, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67
E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro

TIPOGRAFIA - ERICOM PRINT SRL
TEL: 021-410.64.88 ISSN: 1220-742x